

55

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

BEATRICE IȘTOC

Tăcerea sălciilor plîngătoare

EDITURA MILITARĂ

BEATRICE IȘTOC

Tăcerea sălciilor plîngătoare

EDITURA MILITARĂ — 1981

În memoria soțului meu, CORNEL

Dimineața superbă, neverosimil de luminoasă, promitea o neașteptat de frumoasă zi de vară. Neașteptat, pentru că deși iulie își înjumătățise grăbit și nepăsător zilele, vremea fusese capricioasă pentru acest anotimp. Soarele se încăpățînase îndelung să-și ascundă obrazul dincolo de spinarea cocoșată a unor cumuluși schimbători și neastîmpărați, vestind, după toate regulile meteorologice, timpul frumos. Aceștia, la rîndul lor, se ambiționaseră să dănțuie provocatori la mari înălțimi, nefăcînd loc astrului dorit decît cu supărătoare intermitențe.

În această dimineață, îngrămădeala dezordonată dispăruse, alungată de nu-se-știe-cine, nu-se-știe-unde, și cerul se transformase miraculos. Semăna cu un imens castron smălțuit cu albastru pur, neciobit de zdreanța vreunui nor, rugină albă dușmănită și bîrfită mai ales pe plajele cam pustii.

Chiar din primele ceasuri ale dimineții se simțea că ziua va deveni fierbinte. Generos, soarele își trimisese mesagerii să împodobească cu străluciri roua, să trezească păsările și florile, să înveselească și să bucure oamenii. Era și timpul. Jumătatea lui iulie. Trebuia să fie cald !

Colegii

Dinu trase cu putere de sertar. Ca niciodată, acesta cedă cu ușurință și tînărul se lovi zdravăn, cu cotul, de scaunul pe care ședea. Scăpă, plin de năduf,

o vorbă tare, pe care o atenuă cu un „măi, să fie !“ și începu, ca întotdeauna, nerăbdător, să caute.

În timp ce cotrobăia plin de zel, mormăia, nu îndeajuns de încet pentru a nu fi auzit și de cei doi colegi : „Unde naiba te-oi fi pus ? Te-am găsit ! Ba nu, nu este... așa, ia să vedem dacă nu cumva o fi în colțul ăsta. Nu, nu-i aici, atunci...“.

Dînd descurajat din mînă, se opri o clipă pe gînduri. Scoase apoi cheile din încuietoarea sertarului, dealtfel inutil zăvorît, și, cu un aer de adîncă preocupare, se ridică de la masă, neștiind ce să facă, unde să mai caute. Absent, își plimba ochii prin încăperea sobru mobilată, cu strictul necesar activităților de fiecare zi ale unor oameni care stau, și nu prea, într-un singur loc. Mai ales într-un birou. Abia atunci observă că era privit. Colegii își stăpîneau anevoie rîsul.

Istoria căutatului unei hîrtii, tribut plătit lipsei de ordine, se repeta zilnic, sau aproape. Bineînțeles, nu era scutită de înțepăturile ironice ale celorlalți, deși Dinu le explicase de nenumărate ori că acest căutat, numit cu orgoliu ușor pueril „procedeu“, îl ajuta să intre în atmosferă. „Căci, zicea avînd cel mai serios aer din lume, ce facem noi în fiecare zi ? Care este îndeletnicirea noastră ? Vă întreb pe voi, anume pe voi, dragi prieteni !“ Urma o pauză (Dinu o dorea grea de semnificații), după care, plin de importanță, relua : „Căutăm ! Căutăm mereu. Cu răbdare, cu neastîmpăr. Cu perseverență și chinuitoare, nu zîmbiți, cu chinuitoare teamă. Teama că vom fi siliți să ne oprim. Să ne oprim în fața necunoscutului. Cu emoție și satisfacție. Cu dezamăgirea pîndindu-ne vicleană la fiecare colț, în fiecare clipă. Căutăm adesea cu plictiseala rutinei, încercînd să ne sfîșie resursele perseverenței.“

Pe măsură ce vorbea se înflăcăra, stimulat de impulsuri interioare. Continua și mai agitat : „Înțelegeți, prieteni, că asta facem ! Căutăm ! V-am spus și n-o să obosesc nicicînd să vă repet. Deși simt că-mi risipesc zadarnic răbdarea și înțelegerea omenească, civică și colegială. O să vă tot explic pînă cînd veți înceta cu glumele voastre răutăcioase pe seama căutărilor mele, chiar minore, cum ați afirmat, absolut nefundamentat, nu o singură dată !“

Îl priveau zîmbind — cum se putea altfel ? — înțelegători cu tinerețea și elanurile ei nestrunite, îl incitau cu o glumă, iar dinamicul, furtunosul Dinu se plimba, gesticulînd neobosit, prin încăpere, cu teama că se poartă copilărește, că este neînțeles, că ceilalți nu știu, nu simt, de cîte este el în stare. În tăcerea de o clipă, se auzi vocea plăcută, de tenor, a lui Chirilă, fredonînd o melodie, cu totul în afara tensiunii de moment.

— Lasă, frate, nu mai cînta și tu tocmai acum. Ai puțină răbdare să se aclimatizeze omul ! zise celălalt bărbat din încăpere.

Se adresă apoi cu tonul cel mai serios tînărului ofițer:

— Ce-ai pățit, Dinule, ai nevoie și de coloană sonoră la căutat ? Ce fel de atmosferă cauți azi ? Sau poate vrei să te îndrepți vertiginos, de unul singur, mînat de nestăvilitul tău entuziasm profesional, către straturi mai înalte ? Ce spui ? Te-ar satisface iono sau stratosfera ?...

Firește, bietul Dinu s-ar fi „coborît“ prea mult răspunzînd unei asemenea apostrofe. Preferă să privească în tavan. Răspunsul veni din altă parte.

— Ascultă ce-ți spun eu, care-l cunosc bine, băiatul caută ziua de ieri.

Vocea lui Chirilă, nu răutăcioasă cum i se păru lui Dinu, era străbătută de o caldă îngăduință. Așa cum un frate mai mare zîmbește în fața supărării închipuite a unui mezin. Și mezinul căzu în cursa glumei prietenești.

— Păi, să știți, chiar aia caut ! îi scăpă fără voie. Se corectă degrabă. Vreau să zic, caut două hîrtii pe care le-am primit ieri, înainte de plecare, și nu știu ce-am făcut cu ele, rosti necăjit. Abandonînd aerul absent de mai înainte, deschise, cu un gest hotărît, fișetul metalic. Uite-le ! exclamă fericit.

Întinse, triumfător și cu ochii sticlind de încîntare, mîna în care ținea hîrtiile, bucurîndu-se ca la obținerea unei mari izbînzi („parcă l-ar fi prins pe Al Capone în persoană“, cum ar fi comentat Chirilă). Dar nimeni nu-i mai acorda atenție. Acum, cînd nu mai căuta nimic, Dinu devenise neinteresant. Ceilalți doi ofițeri reveniră la problemele lor, nu fără plăcerea finală a unui scurt comentariu :

— În dimineața asta n-are pic de haz.

— Coloana sonoră i-a scurtat perioada de aclimatizare.

— O să intre în probleme pînă peste cap și-o să ne ignoreze cu ostentația, să nu zic mai rău, pe care i-o cunoaștem prea bine...

Dinu găsi că era mai înțelept să nu riposteze. Se apucă să citească în mod conștiincios — așa cum știa el — o reclamație în care, pe trei pagini scrise mărunt, se aducea cu „adîncă stimă și considerațiune plină de respect“ la cunoștința organelor „miliției noastre“, că unui oarecare „Băltărețu I. Grigore din orașul... strada... numărul... i se furaseră trei găini și două rațe“, că domnia sa „cu respect își permite să sugereze organelor miliției noastre“ care, „în atîtea rînduri a dovedit și a demonstrat înaltele sale calități“ etc., că „făptașul trebuie căutat numai și numai între vecini...“ și tot așa de-a lungul și de-a latul paginilor populate cu un scris enervant de ordonat și chinuitor de mărunt că lui Dinu i-ar fi prins tare bine o lupă sau măcar o pereche de ochelari împrumutați special pentru o asemenea lectură.

— Ei, iaca, și domnul Băltărețu... trei găini și două rațe, care rațe, dumnezeu mi-e martor, nu zic că n-ar fi bune pe varză, dar într-o reclamație...

— Ce-ai zice să-ți păstrezi secretele profesionale, Dinule ? întrebă persiflator Adrian.

Căpitanul Adrian era un bărbat tînăr, foarte înalt, bine făcut. Veșnic avea conflicte cu părinții, care, considerîndu-l tot copil, îi cereau mereu socoteală pentru modul în care își petrecea timpul. Doar nu era toată vremea reținut „acolo“. „Acolo“ însemnînd pentru ei totalitatea obligațiilor profesionale. Dar căpitanul le includea aici și pe cele extraprofesionale, spre a evita amplificarea dojenilor părintești, la fel de severe ca pe vremea cînd îl duceau de mînă la școală.

Elegant, distins, mereu în pas cu moda, respectînd canoanele sobrietății, Adrian avea o copilărească plăcere pe care, rar, își permitea s-o savureze : să vorbească în jargon. Inteligent, capabil, era, dacă se putea spune așa ceva, slăbiciunea șefului care îl folosea în situațiile cele mai dificile, obligîndu-l să analizeze temeinic și să acționeze chibzuit. La rîndu-i, Adrian nutrea o profundă ad-

mirație față de șeful său. Încercînd să-i semene, reușea să nu fie pripit, să afle gîndind ieșiri din impasurile în care-l aduceau, adesea, meseria.

— Am înțeles. Mă voi strădui, tovarășe căpitan, răspunse cam tîrziu Dinu la remarca glumeață a lui Adrian.

Exact opus căpitanului, locotenentul Dinu Aurel era iute din fire, slăbuț, mărunțel, suferind cumplit din acest motiv, dar tainic ; pentru nimic în lume nu s-ar fi confesat cuiva în legătură cu ceea ce i se părea o adevărată pacoste — statura sa.

Cu înfățișare mai mult decît juvenilă, aproape de copil, Dinu încerca din răsputeri să aibă măcar un aer matur, în primul rînd cu ajutorul unei mustăcioare pe care o îngrijea cu o răbdare plină de demnitate, și ea ținta repetatelor glume prietenești ale colegilor. Se enerva repede. În clipele de tensiune se înălța pe vîrfurile picioarelor, încercînd parcă să suplinească lipsa unor stupizi, dar importanți centimetri. Era inteligent, dar cam pripit. „Sînt om de acțiune !" declara prețios. Reușitele se datorau — zicea — „infailibilului meu fler de polițist înnăscut". În realitate unei atente îndrumări. Se temea, și poate era inexact definit simțămîntul, căci n-avea motiv să se teamă, de șef, de colonelul Băleanu, care-l „pipăise pînă-n fundul sufletului", cum spunea însuși „pipăitul", adică Dinu.

Colonelul îl supraveghea tainic, de aproape, încercînd — și cel mai adesea reușind — să-i atenueze graba cu care adopta hotărîri, nu de fiecare dată dintre cele mai raționale. Tînărul și înflăcăratul ofițer nici nu sesiza lucrul acesta, avînd convingerea fermă a propriei priceperi profesionale.

Purta totdeauna cămăși albe și cravate cu desen viu. Pedanteria sa cam stridentă în materie de vestimentație nu era privită cu îngăduință.

Dar locotenentul Dinu Aurel își avea locul bine stabilit în angrenajul complicat al activității cotidiene : un mecanism care funcționa cu precizie, operativ și operant, în cele mai imprevizibile situații.

Amuzant fusese modul cum s-a prezentat la post, el, proaspăt absolvent al școlii de ofițeri. Cu vreo două săp-

tămîni înainte se semnalaseră în oraş o serie de furturi din buzunare. Sistemul era unic, dar erau atît de frecvente, încît păreau a acţiona mai mulţi.

Descinse aşadar locotenentul Dinu în urbe, spilcuit, cu o splendidă valiză şi nelipsita mapă din piele. În gară, nici urmă de taxi. De voie, de nevoie, se urcă într-un autobuz arhiplin. Reuşind să-şi facă loc într-un colţ, privea cu legitimă curiozitate străzile, nu prea largi, blocurile ce nu excelau prin modernitate şi îndrăzneală arhitectonică, oamenii preocupaţi, grăbind către căminele lor.

Se întreba cu indiferenţă cîte staţii mai erau pînă la sediul miliţiei, nerăbdarea diluîndu-i-se în oboseala, căldura şi plictiseala călătoriei. Ar fi dorit să se afle sub ploaia veselă a unui duş, apoi într-o cameră răcoroasă, în pijama, cînd simţi o uşoară atingere. Se încordă. Reflexele îi funcţionară ireproşabil. Apoi se întoarse zîmbitor, neslăbind din strînsoare mîna străină.

— Iertaţi-mi, vă rog, exclusivismul. La mine în buzunar numai eu am acces.

Cu aceasta seria furturilor de buzunare se încheiase la fel de subit cum a început.

Prin geamul înalt al biroului năvălea, neîntîlnind obstacolul vreunei perdele, soarele de iulie, revendicîndu-şi cu fermitate drepturile în această lună, aşa-zisă, a lui cuptor.

Către ceasul amiezii, şi mai cu seamă dincolo de el, lumina abundentă se străduia să străbată, cu orice preţ, printre frunzele de obicei vibrînde, ale unui plop imens care acum încremeniseră în nemişcare. Nici cea mai gingaşă adiere nu le săruta obrajii proaspeţi, clorofilaţi, de un verde strălucitor. Din stradă răzbătea cazna răguşită a unui motor ambalat cu sîrguinţă, care se încăpăţîna în refuzul de a porni. Zgomotul, estompat de clădirea mare, nu deranja pe nimeni. Aici era linişte. O linişte care, fireşte, nu putea să dureze prea mult. Şi nici nu dură.

— Oho ! Asta ce-o mai fi vrînd să fie ? Bine că am terminat cu raţele. Trecem acum la altele, mai picante. Aşa... subsemnata Mureşan Maria din satul Brăneşti... mm... Să ştii că ăsta o fi fugit cu vreo artistă !

Locotenentul nu izbutea aproape niciodată să-şi citească hîrtiile în tăcere. Pentru ce ar fi făcut-o acum ?

Să se abată de la obişnuinţele sale cele de toate zilele ?

— Măi, Dinule, ce naiba ai astăzi de nu mai taci odată ? Mă acuzi pe mine c-aş fi vorbă-lungă, dar tu mă depăşeşti. Aşteaptă să terminăm rapoartele şi după aia trăncăneşte cît ţi-o pofti inima, îl repezi Chirilă, care nu era nici el prea tăcut din fire.

Ar fi dorit să termine cît mai repede treaba, dar comentariile mormăite ale colegului îi distrăgeau supărător atenţia. Degeaba se osteni să-l oprească. Dinu n-avea nici gînd să tacă.

— Staţi să vă arăt una bună, copii, nu se lăsă el impresionat de apostrofa lui Chirilă. Ascultaţi aici ! O femeie, dintr-un sat vecin, se plînge că i-a dispărut bărbatul care abia se întorsese de pe şantier sau de la un I.A.S. Nu ştie nici ea prea bine de unde.

Tăcu o clipă, după care turui neobosit mai departe.

— Nu vă spuneam eu ? Uite, exclamă triumfător, a luat cu el şi 4 500 de lei. E clar. Foarte clar ! Aş zice, chiar prea clar. Căutaţi şi alte... dispărute. Ce ziceţi ? Doar „sîntem“ la curent cu mişcarea maselor de femei.

Aluzia la numeroasele cunoştinţe în rîndul sexului opus nu-l supără pe căpitan.

— Ce zici că era individul ? catadicsi să întrebe.

— Dulgher, frăţicule, dulgher. Aruncă o privire scurtă, vinovată, plină de căinţă pentru „frăţicule“, care îi displăcea profund căpitanului, apoi continuă la fel de bine dispus : „maistor bun, cum îs puţini, şi mai ştie şi alte meserii“. Exact aşa scrie reclamanta, respectiv soţia dispărutului.

Dinu se ridică, oprindu-se între mesele de lucru ale celor doi, ca să le arate mai îndeaproape reclamaţia femeii. O coală nu prea curată, destul de boţită, cu scrisul indicînd cert faptul că mîna nu era prea obişnuită cu asemenea îndeletniciri. Se deosebea total de stilul preţios şi pedanteria caligrafică din reclamaţia lui Băltăreţu I. Grigore.

Două reclamaţii dintre cele mai banale, deosebindu-se firesc una de cealaltă. Ofiţerii, preocupaţi de propriile lor probleme, ar fi fost teribil de mulţumiţi să poată lucra în linişte. De Dinu, ştiau prea bine, nu se scăpa cu una,

cu două. Cel mai bun lucru era să i se răspundă din cînd în cînd.

— Fleacuri, dădu plictisit din mînă căpitanul. O fi plecat omul pe alt șantier, iar dumneaei, fiindcă a luat și banii la el, îl dă dispărut. Își aprinse o țigară, trăgînd un fum, fără prea mare poftă. Ei, și-acum, Dinuțule, mai lasă-ne în pace. Cu tine nu mai termin raportul nici pînă la anul. Dacă mă cheamă șeful, te duc pe tine plocon, în chip de raport „verbal".

Fie din pricina repetatelor întreruperi, fie din alte motive, în această însorită zi de vară, nici pe Adrian nu-l prea absorbea lucrul. Întinzîndu-și picioarele pe sub masă, căscă alene și i se adresă, firește, tot lui Dinu:

— Auzi, Dinule, ia spune, Maftei, soarele vagabonzilor tăi simpatici, ce mai face? Ai reușit să-l convingi să muncească? Parcă dăunăzi te auzeam vorbind cu nu știu ce director, cu intenția să-ți căpătuiești protejatul. Azi-mîine te văd că-l însori. Să-l auzi pe Maftei zicîndu-i, drăgălaș și tandru, de la înălțimea celor doi metri ai săi, lui Dinu al nostru „nășicule". Nășicule-n sus, nășicule-n jos, se întoarse el spre Chirilă care izbucni în rîs.

Dinu n-avu timp de ripostă. Un glas metalic, venind din difuzorul de pe birou, curmă nepăsător hohotul de rîs al lui Chirilă.

— Tovarășe locotenent Dinu, la tovarășul colonel.

Nu era nimic neobișnuit în apelul abia încheiat, dar, nu se știe de ce, locotenentul se uită surprins la hîrtia pe care o ținea în mînă, apoi, nehotărît și cam mirat, pe rînd, la cei doi colegi ai săi. Deruta nu i-a fost însă de durată. Într-o fracțiune de secundă uită de prezența lor, își corectă grăbit ținuta, adică mustața și cravata, își răsuci cu o mișcare rapidă, adînc preocupat, inelul — amintire de la tata — și o zbughi pe ușă, fără să mai scoată vreo vorbă.

— Ia te uită cum a lăsat totul vraiște, zise Chirilă cu glas neutru, adîncindu-se din nou în studierea unui dosar.

Căpitanul nu se osteni să răspundă. Observația nu cerea vreun comentariu. Și-apoi erau obișnuiți. Și mai știau că toate acestea, cu timpul, trec. Graba tînărului lor coleg nu era decît speranța unei misiuni noi, importante, cît mai importante, pe care s-o execute de unul singur și,

bineînţeles, în mod strălucit. Trecuseră şi ei prin asta, aşa că înţelegeau pe deplin „mînzeasca" nerăbdare, cum o numiseră. Fuseseră şi ei stăpîniţi, cîndva (li se părea că trecuse tare mult de atunci), de o asemenea copilărească nelinişte. Acum..., era altfel, cu totul şi cu totul altfel...

Iar se înscăună liniştea, tulburată ritmic, sacadat, de acelaşi motor încăpăţînat. Uneori se auzea conversaţia casnică, molcomă, a unor porumbei. Erau o mulţime prin apropiere.

Dinu reveni în birou cu faţa numai zîmbet şi încîntare. Nu întîrziase prea mult la colonel. Bucuria tînărului ofiţer era perfect vizibilă. Se grăbi să-şi înştiinţeze colegii :

— Vă salut cu cel mai adînc respect şi vă las amintire consideraţia mea cea mai distinsă. Vă anunţ solemn şi oficial că decolez cu primul mijloc de transport — şi notaţi ! cel mai rapid — la Vereşti : spargere, furt şi altele, la cel mai select magazin universal al tîrgului. Lipsă: numeroase obiecte de valoare. Prezent : specialistul în asemenea afaceri tenebroase, prea plecata dumneavoastră slugă şi simpatic — reţineţi — cel mai simpatic coleg, locotenentul Dinu Aurel. Sper că lipsa mea, pe care mă voi strădui s-o scurtez cît mai mult, se va face resimţită din plin. Îmi place să cred că o să vă descurcaţi şi fără mine cu fleacurile ce vă rămîn de rezolvat.

În timp ce-şi rostea cu nedisimulată veselie tirada, ea fiind şi cuvîntare de adio, vîrî de-a valma în fişet dosare, hîrtii, creioane, pixuri, reţinînd un minuscul carnet pe care-l puse, cu grijă, în aceeaşi mapă elegantă din piele.

— Cu plecăciune, şi m-am topit.

Adrian şi Chirilă, fără un cuvînt, schimbară între ei priviri şi zîmbete complice, făcîndu-i, fiecare în felul său, semne de rămas bun. Dinu, aşa cum anunţase, vesel şi nerăbdător, dispăru.

— Mi se pare că am cam terminat, oftă uşurat Chirilă.

— Doar ţi se pare ? În ce mă priveşte mai am cîteva rînduri şi sînt gata. Ziceam că mergem, dacă nu mă înşel, în strada Libertăţii. Sau ai alte propuneri mai interesante?

— Acum?! Propuneri mai interesante? Glumeşti, sper...

— Atunci facem cum am hotărît.

Adrian rostise fraza foarte decis. Chirilă îi răspunse ştrengăreşte, cu o formulă oficială.

— Am înţeles, tovarăşe căpitan. Mergem pe strada Libertăţii.

Adrian îi aruncă o privire ironică pe sub sprîncene şi îşi încheie, fără a se grăbi, raportul.

— Du astea secretarei pînă închid eu aici. Ne întîlnim la poartă.

Două zîmbete fugare pecetluiră consensul celor doi prieteni. Prieteni vechi şi buni, căci fuseseră colegi de liceu, despărţindu-se doar în facultate. Adrian făcuse dreptul, în timp de Chirilă urmase psihologia în vederea unei viitoare cariere de cercetător, dar...

După o vreme, drumurile lor se încrucişaseră, din nou, pe culoarele unei meserii comune, la fel de interesantă şi plină de inedit ca şi aceea de cercetător. Chirilă intrase în miliţie mai tîrziu decît Adrian, care acum îi era şef direct. Nu trebuia însă niciodată să-şi exercite prerogativele sau să-şi impună drepturile pe care funcţia şi gradul i le acordau. În virtutea vechii lor prietenii, Chirilă îşi permitea, uneori, să-l „dădăcească" pe căpitan, sfătuindu-l să se însoare, să termine o dată cu viaţa de burlac. Avea asupra acestuia ascendentul unei căsnicii fericite.

Şi mai avea locotenentul major Chirilă o fetiţă de doi ani, Raluca, pe care o adora. Iar Raluca era singurul lucru pentru care Adrian îşi invidia, cîteodată, prietenul. Discuţiile pe această temă îşi aveau, mai ales pentru martorii întîmplători, un farmec şi o savoare cărora greu le-ai fi găsit calificativ.

Chirilă arbora aerul unui vîrstnic, — în realitate era mai tînăr cu vreo trei luni decît Adrian — şi-i reproşa, mai în glumă, mai în serios, faptul că nu se „hotăra". „Măi, băiatule, tu eşti mai marele holteilor. Azi, mîine te vor alege decanul lor de vîrstă şi de încăpăţînare ! Unde vrei s-ajungi ?"... De fiecare dată, căpitanul ridica din umeri cu un zîmbet indefinit, rătăcit în colţul gurii şi nu se ostenea să răspundă în nici un fel.

Ca şi în alte rînduri, după o scurtă consultare : „mergem pe jos ?" — „da !", plecară împreună spre strada Libertăţii, unde îi mîna cercetarea unui caz. Un caz ca atîtea altele care le trecuseră, cum se zicea de obicei, „prin mînă".

Şi, la fel ca întotdeauna, nu puteau fi nepăsători, căci era vorba de sinuciderea unei femei. Mergeau tăcuţi, adînc preocupaţi de trista întîmplare.

Străzile îşi savurau în tihnă liniştea, lenevind sub privegherea fierbinte a soarelui. Casele se înşirau anost în această parte a oraşului, mai veche. Nerespectînd vreo concepţie arhitecturală sau urbanistică, se îngrămădeau ca nişte cutii, ţuguiate spre vîrf, lăsînd impresia că sînt gata să-şi exprime nemulţumiri doar de ele ştiute. Îşi rumegau gîndurile ascunse cu grijă sub stratul de praf care apucase să se aştearnă sau poate că nici nu lipsise din decorul acesta cenuşiu, din imediata apropiere a uzinei. Exceptînd praful, care ninsese din belşug peste acoperişurile ascuţite ale caselor, peste frunzele copacilor, peste petalele florilor, estompîndu-le cu nepăsare veselia culorilor, peste grădinile verzi, vii şi chiar peste rufele întinse la uscat pe lungi, nesfîrşite sfori, în curţile pietruite anapoda, cu pietre de rîu ; exceptînd praful, devenit atributul lor firesc, străzile erau îngrijite.

Oamenii înlăturau cu neobosită îndîrjire tot ceea ce ar fi putut să diminueze din farmecul niţel bizar al oraşului. Praful, însă, praful nu aveau cum să-l excludă. Ploaia, ploile abundente, în averse scurte şi puternice, revărsate brusc, erau singurele care i se puteau opune.

Oamenii iubeau, doreau şi aşteptau soarele. Praful se răsfăţa nestingherit numai şi numai în oraşul vechi. Oraşul nou, cartierele lui fuseseră construite departe, mult mai departe, pe colinele cu pante dulci, frumoase, înecate în verdeaţă ca un parc, unde se vedea şi se simţea mîna preocupată de armonie a horticultorilor şi edililor, harnici gospodari.

Nu-i vorbă, verdeaţă era multă şi pe străzile vechiului oraş. Dar aici, respiraţia frunzelor era mult îngreuiată de pudra cenuşie.

Cel care începu să gîndească cu glas tare, sfărîmînd liniştea apăsătoare care-i împresura, a fost Chirilă.

— Mă gîndeam cît de superficiali putem fi uneori, cît de „uşurele“ şi fără substanţă ne pot fi aprecierile şi cît de lipsiţi de omenie pot să devină, la un moment dat, oamenii...

— Ce vrei să spui ? se miră pe bună dreptate Adrian, neînțelegînd la ce se referă prietenul său.

— Îl forfecam, în gînd, pe dragul, neprețuitul, simpaticul nostru doctor Marinescu.

— Oh, pe el nu trebuie să-l invidiezi cîtuși de puțin. Să lucrezi la reanimare nu mi se pare un loc pe care ai putea să ți-l dorești cu tot dinadinsul. Vrei, nu vrei, trebuie să te blindezi zdravăn pe dinăuntru. Să te blindezi. asta e condiția rezistenței pe asemenea baricade. Altfel... Știi doar foarte bine, la fel de bine ca și mine. că nu toate eforturile lui sînt încununate de succes. Din cînd în cînd îi mai moare cîte unul sau cîte una.

— Bine, dar nu despre asta vreau să-ți vorbesc, se supără Chirilă.

Grăbi puțin pasul. Căpitanul îl privi întrebător și. dimpotrivă, el se opri o clipă din mers. Era sincer interesat de frămîntările vechiului și bunului său prieten.

— Mă gîndeam, continuă acesta domolit de interesul cu care era ascultat, că despre femeia aceea Marinescu a spus doar că „era un om simplu". O fi fost un om simplu, cum spune doctorul, dar...

— Amice, constați cam tîrziu că nici un om nu este simplu. Fiecare este complicat în felul său.

— Și la nivelul său.

— Firește, și la nivelul său. Dar nici unul dintre oameni nu este linear, sau cum s-o mai fi definind un om banal. Banal doar ca înfățișare. Marinescu nu putea trage concluzii decît după înfățișare. Și asta după...

— Ai dreptate. Ne-am obișnuit, din păcate, prea des să categorisim oamenii după aparențe.

Chirilă făcu o scurtă pauză, atît cît să tragă un fum din țigară. Reluă pe același ton.

— Dacă sînt modești, îi definim rapid : simpli. Dacă se îmbracă mai acătării, s-a terminat ! Le sofisticăm și personalitatea, cu toate că tocmai aceștia pot fi absolut obtuzi. Și perseverăm. După aspectul exterior ni se par buni sau răi, deștepți sau proști.

Căpitanul îl contrazise cam fără chef. Era cald. Ar fi vrut o citronadă în locul discuției pe strada încinsă, cu aerul vibrînd din cauza căldurii, care năvălise peste oraș cu intenția parcă de a-l sufoca.

— Nu neapărat. Şi totuşi aspectul exterior ne conduce la aprecieri de cele mai multe ori greşite. Total greşite. Să fie la mijloc şi o deformaţie ? Ne sar în ochi, ne legăm în primul rînd de amănuntele care ne stau la îndemînă. Uneori n-avem vreme să ne gîndim la ce se ascunde dincolo de aceste detalii.

— Revin şi-ţi spun : din păcate.

Chirilă se întunecase la chip.

— Nu te contrazic, băiete, nu te contrazic deloc, făcu împăciuitor şi niţel mirat căpitanul.

Prietenul său era pornit pe comentarii. Şi nu oricum sau de orice fel. Psihologul simţea imperios nevoia disecării lucrurilor, faptelor, oamenilor implicaţi în evenimentele cele mai recente.

— Elvira Stan era tehnician. Avea un salariu bun. Era stimată de colegi, de şefi, dacă asta are vreo...

— Are, are. Cum să n-aibă ? Totul, toate, absolut toate au importanţă.

— Bine. Deci toate par bune şi frumoase. Înţeleg că eşti de acord cu mine.

Chirilă privea cam nerăbdător spre căpitan. Adrian nu răspunse însă imediat. Păşeau alături, fără să se grăbească, adînciţi într-una din disputele obişnuite.

Un caz, un gînd, o idee erau întoarse pe toate feţele, dezbătute, forfecate — cum zicea Adrian — în încercarea de a nu se omite nici un detaliu. Se contraziceau cu aprindere, cădeau de acord, din nou nu-şi mai dădeau dreptate, pînă cînd, în final, cele mai trainice argumente nu se mai puteau combate. Într-un tîrziu, căpitanul reînnodă discuţia.

— Gîndeşte-te, Costi. Avea treizeci şi doi de ani şi nu era căsătorită...

— Tu vorbeşti ? Tu ? ! Holtei bătrîn şi înrăit ce eşti, pufni Chirilă, privindu-l dintr-o parte.

— De ce te minunezi aşa ? Pot şi eu, ca şi tine, ca şi alţii, să analizez o situaţie în care se află...

— S-a aflat ! îl întrerupse brutal Chirilă.

— Mă rog, s-a aflat un om.

Adrian, puţin contrariat, făcu o mişcare din umeri de parcă l-ar fi deranjat ceva. Continuă puţin mai agitat :

— Pot să privesc şi eu, din toate colţurile camerei, cu aceeaşi detaşare, obişnuinţă şi pricepere ca locatarul ei.

— Da, da, şefule, îl aprobă, zîmbitor, Chirilă.

— Lasă-mă-n pace. Te miri că oamenii nu sînt simpli...

— Dar nu mă mir deloc. De unde-ai scos mirarea ? ! se înfurie locotenentul major văzînd că nu fusese înţeles.

Ca şi în alte rînduri, înţelegerea se ciobise, lucru neesenţial deoarece urma, tot ca deobicei, să se recimenteze. Adrian, cu un aer mofluz, îi aruncă o căutătură piezişă, continuîndu-şi nestingherit reflecţiile.

— Nu-ţi pui deloc problema că singurătatea putea împinge chiar pe un om simplu, cum zici că a definit-o Marinescu, la un gest disperat. Să azvîrle cît colo aprecierile tuturor, dacă ele nu veneau şi de la un anumit om. Unul singur. Pricepi, tătic blajin, topit de dragul nevestei şi copilului ce eşti ! Pricepi ?

Chirilă începu să zîmbească văzîndu-şi prietenul atît de aprins. Susură uşurel o nouă întrebare, incitînd tot la vehemenţă :

— Nu ţi se pare că sînt cam anacronice asemenea mentalităţi ?

— Nu, nu mi se pare. Durerea omenească, slăbiciunea omenească rămîn aceleaşi în secolul nostru ca şi în al treisprezecelea !

— Mă cam îndoiesc. Deşi nu merg aşa departe în timp, susţin că femeile de tip ibsenian se întîlnesc din ce în ce mai rar. Şi ca să-ţi răspund, nu prea mai văd fetele din zilele noastre aşteptînd cinci-şase ani, dacă nu chiar mai mult, să li se întoarcă iubiţii din cine ştie ce bătălii sau cruciade, purtînd în vîrful suliţelor însîngerate batistele brodate cu îndemînare şi dăruite cu feciorelnică sfială.

— Nici nu mă gîndeam la aşa ceva. Dar spune şi tu, de ce-ar fi emoţionat-o pe Elvira Stan doar aprecierile şi elogiile şefului de birou şi ale tovarăşilor de la sindicat ? Poate dorea ca un anume bărbat s-o laude, spunîndu-i că-i place să poarte cămăşile călcate de ea. N-ar fi deranjat-o cîtuşi de puţin mustrarea, dulcea lui mustrare, că sînt prea apretate la guler. Mustrarea ar fi avut omenescul farmec şi certitudinea prezenţei lui. Plînsul dureros ar fi avut un umăr drept reazem, nu ecoul pereţilor, care-i

întorceau necruțători oftatul, amplificîndu-i singurătatea, acutizîndu-i sentimentul propriei inutilități.

Chirilă dădu agasat din mînă.

— Cu tine nu se poate vorbi. Ești inconstant ca o zi de martie. Cînd ești caraghios de neîncrezător, de nu-ți intră nimeni în voie, cînd ești stupid de „profund". Profund ! ricană repetînd cuvîntul.

— Eh, Costi, Costi. Ce știi tu ? Cîteodată oamenii sînt tare singuri și neînchipuit de neajutorați.

— Ce să-ți spun ! Cu remarca asta m-ai făcut praf. Sînt la pămînt, fără replică și fără argumente.

— Mititelul de tine...

— Tu vorbești despre chinurile singurătății ? Știi că ai haz ?

— Dintre noi doi eu am autoritatea morală să vorbesc despre ele, fiindcă le cunosc cel mai bine.

— Ești convingător, colega.

Adrian se opri iar în loc, căutîndu-și pachetul de țigări. Replică rar, subliniind fiecare cuvînt.

— Ca să fiu sincer nu țin să devin altfel. Pentru ce ? Gîndurile, convingerile îmi aparțin în exclusivitate.

— Azi, mîine ai să pretinzi și drepturi de autor, rosti cam în zeflemea Chirilă.

— Le pretind de mult, dar n-ai băgat de seamă. Tăcu alegîndu-și, cu exagerată atenție, o țigară, după care reluă. Femeia a murit pentru că era singură, prea singură. N-a lăsat un cuvînt adresat cuiva anume, ci doar un strigăt plin de o sumbră satisfacție : „eu am făcut-o !" Semnul acela de exclamare exprimă demnitatea disperării fără scăpare. Îți imaginezi că vom mai găsi și alte explicații la ea acasă ? Te înșeli.

— Nu-mi imaginez nimic.

— Asta e cusurul tău. Că nu-ți imaginezi...

Chirilă îl privi nedumerit, fără a-l contrazice. Îl ascultase răbdător. Depăși încet umbra foșnitoare a plopului în dreptul căruia se opriseră. Căpitanul îl urmă. Se vedea că ultima remarcă o făcuse cu gîndul aiurea. Nu era deloc adevărat că prietenul său ar fi fost lipsit de imaginație. Adeseori îi reproșa contrariul. Acum însă...

Într-o curte, un cîine somnoros renunță la ideea unui lătrat răgușit și leneș. Era cald și liniște. Pășeau rar.

— Mă gîndesc, uneori, că trebuia să-ţi fi văzut de cercetările tale mai mult timp. Ai fi învăţat să cunoşti oamenii şi ţi-ar fi folosit teribil în meseria noastră.

— Cu alte cuvinte n-am vocaţie pentru ceea ce fac acum ! se miră niţel Chirilă.

— Termină, Costi. Voiam să spun că nu te prea străduieşti să-i înţelegi pe oameni.

— Te străduieşti tu destul ! Înţeleg, adăugă conciliant Chirilă.

Ar fi vrut să-i reamintească prietenului său că remarca despre oamenii simpli, care iscase discuţia, nu-i aparţinea lui, ci doctorului Marinescu. Că el nu-i vedea pe oameni asemenea unor linii paralele. Pînă şi acestea se „complicau" la un moment dat, lăsînd impresia că se unesc. Preferă să tacă. Ceea ce-i atrase, prompt, observaţia părţii adverse :

— Ţi-e cald şi nu mai pricepi nimic. Absolut nimic.

— Bine, bine. Lasă, nu te mai osteni să-mi explici. Pînă una-alta am ajuns pe strada Libertăţii, a cărei monotonie a fost brutal tulburată de Elvira, omul simplu şi atît de neînţeles încît...

— Înclin să cred că era, de fapt, o natură foarte complicată. Pînă într-atît încît nu vom reuşi s-o desluşim decît anevoie.

— Ei, oricum, nu-i va mai fi de nici un folos. Dar noi avem de lămurit aici nişte amănunte aşa cum se cuvine.

Un caz. Un caz ca atîtea altele, în toropeala unei străzi umbrite de plopi şi de castani bătrîni.

Remember

Adrian avu deodată senzaţia stranie a unei prezenţe. Nu se miră, căci nu se întîmpla întîia oară. Singura nelinişte i-o genera apariţia aceasta imaterială în clipele cînd era însoţit. Discuţia îl răscolise, azvîrlindu-l în trecut. Era neliniştit pentru că se încăpăţînase să-şi imagineze că-şi poate stăpîni aducerile aminte. Nu dorea să uite nimic. Totul îi aparţinea. Voia doar să nu fie subjugat de imaginile şi trăirile sale. Ar fi vrut să le cheme,

şi ele să vină, numai atunci cînd, singur fiind, se putea lăsa inundat de copleşitoarea lor bucurie. Spera că reuşise. Şi iată că acum, păşind alături de Chirilă, simţi iar cunoscuta învolburare revenind nechemată, obsesivă, atrăgîndu-l în mrejele ei...

„Tu tot mă mai iubeşti, dragul meu ?" „Tot". „Cît mă iubeşti ?" „Mult. Mult de tot". „Cît de mult ?" „Cît nu se poate spune sau arăta..."

Mergeau ţinîndu-se de mînă. Nisipul nu se zvîntase după scurta ploaie de vară. Plaja mai era pustie. Nici o urmă nu-i scrijela obrazul cenuşiu. Liniştea se înstăpînise pe ţărmul beat de legănarea valurilor, sărutîndu-l neîncetat. Răsăritul era doar o presimţire, veghind, invizibil încă, răsuflarea uşoară, abia simţită a mării care se contopea undeva departe, departe, cu cerul. „Vezi vaporul acela ?" „Da, îl văd". „E al nostru". „Minunat. Nu ştiam". „Superb. Acum ştii." „Ştiu." „Şi cerul." „Şi el." „Şi marea." „Şi marea." „Mă iubeşti ?" „Te iubesc."

Sărutul fugar ca o boare, tulburător şi dulce, îl înfioră. Îl prelungi, rămînînd nemişcat, cu pleoapele vibrînde, arzînd de dorinţa şi nerăbdarea de a o privi. Şi totuşi, nu. Nu încă. Îi stăruia amintirea fierbinte, puţin sărată, a buzelor ei. Încet îşi strecură privirea printre gene. Se îndepărtase. Nu mult. Trupul, aparent fragil în rochia vaporoasă, azurie, se înscria pe fundalul, devenit luminos, al apei, din străfundurile căreia părea că porneşte la drum soarele. Totul se dizolvase umbrit de imaginea femeii iubite. În lumina vag irizată lăsa impresia că pluteşte lin către valuri. Îşi trecu palma peste părul negru, cu luciri sinilii. Şopti cuprins de teama că va dispărea : „Draga mea"... Îi văzu trupul mlădios alunecînd, parcă, pe zarea împurpurată, pe soclul pal-verzui al apei. Iluzia îndepărtării lente, continue, era aproape deplină. Şi teama i se accentuă : „Draga mea"...

Se întoarse, abia simţit, purtînd pe chip o întrebare mută : „Mă iubeşti ?" Buzele ei fremătară uşor. „Da"... „Vrei să fii soţia mea ?"

În tăcerea ca de templu a ţărmului, vibrau acum lumini şi sunete percepute doar de palmele lui întinse într-o tainică chemare. Se răsuci către el. Nu cuteza s-o privească.

Ştia, simţea că-l aşteaptă. Şi încet, ca într-un ritual, porni pe urmele paşilor caligrafiaţi în nisipul umed pe care parcă, ei, cei dintîi, îl tulburau cu neliniştea, ciudata nelinişte a dragostei lor. A dragostei lor interzise. Dar cine, oare, putea pune stavile iubirii decît iubirea însăşi ?...

Ca şi atunci, pe malul mării, Adrian avea impresia că totul în jur se dizolva devenind neant sau amintire şi se lăsă potopit de copleşitorul sentiment ce dăinuia la fel de viu, de proaspăt şi de îmbătător ; înţelese zadarnica zbatere de a-l struni dincolo de „zidul astral“, cum definise dorinţa — dictată de raţiune — de a se domina.

Şi totul se recompuse cald şi amăgitor, aidoma unui vis din care ai vrea, dar nu te poţi trezi.

Se însera. Treptat, dar din ce în ce mai grăbite, negurile serii reci de toamnă se furişau prin colţuri, pe sub bolţile înalte ale porţilor, pătrundeau peste praguri, aşternînd umbre tot mai dense pe zidurile caselor, pe chipuri. Din loc în loc, străzile, învăluite în ceaţă, erau străpunse de lumina palidă a becurilor căţărate prea sus pe stîlpii de beton. Dintr-o curte se auziră voci dialogînd monoton şi neînţeles ; dintr-alta, înviorător, izbucni plînset de copil, potolit de o chemare blajină.

Păşea rar, măcinat de gînduri. Era deprimat de eşecul unei misiuni care se prelungise neaşteptat.

Pe măsură ce se apropia de centrul oraşului intuia schimbări pe care nu încerca să şi le lămurească. Lumina, mai intensă, dar tot ireală, transforma casele obişnuite, aliniate de-a lungul străzilor pustii, în palate somptuoase, ascunzînd taine de nepătruns. Se acuza de incompetenţă, de incapacitate, de lipsă de perspicacitate şi perseverenţă. Îşi reproşa..., dar ce nu-şi reproşa ? Pînă şi vîntul rece, umed, întîrziind pe ceafă, neplăcut ca atingerea unei reptile, era tot o consecinţă a... greşelilor sale. Iar cînd, în faţă, se profilă podul arcuit peste rîul ce străbătea oraşul, se opri, ca şi altă dată, să asculte murmurul apei. Acolo...

Întunericul înghiţi sunetul unor paşi ce păreau că se apropie. Rămase, mai departe, singur, cu coatele rezemate de parapetul metalic. Şi, din nou, răzbătură sunete indefinite. Înţelese, curînd, că erau hohote înăbuşite de plîns.

Ce se petrecea oare dincolo de bariera vizibilității sale ? Porni încet. „Bine că nu mi se aud pașii." Zări silueta unei femei, ușor aplecată către apă. „Ce naiba vrea să facă ? În locul ăsta nu s-ar alege decît cel mult cu un guturai." Femeia nu se clintea. Doar umerii i se cutremurau spasmodic. Trecu de ea, ocolind-o. Nu părea să-i fi simțit prezența. Reveni. Nu-l văzu nici acum. Stătea nemișcată și plîngea, privind apa clipocind calm, liniștitor. Pentru a treia oară, Adrian traversă podul, destul de aproape, cu același rezultat. Hotărî să aștepte, nu știa pentru ce, dar să mai aștepte acolo, nedorit, dar, poate necesar. Ar fi fumat, și nu îndrăznea. Începu să plouă. Stropi reci se insinuau, cu perfidie, pe după gulerul pardesiului ridicat între timp. Femeia părea dăltuită în durerea ei. „Ce ciudat. Nu trece nimeni. Pînă și hazardul o slujește, asigurîndu-i singurătatea." Spre a-l contrazice, două siluete se desprinseră din noapte. Trecură. Din sens opus mai veni cineva. Oamenii treceau grăbiți, nepăsători, zgribulindu-se sub umbrele.

Abia într-un tîrziu ea se urni din loc. Pășea clătinîndu-se. Dincolo de incertitudinea pașilor, ghici o anume distincție, pe care mersul nefiresc n-o diminua. Adrian, aflat în dreptul unei lumini, se decise, sub impulsul dorinței de a fi util : „Iertați-mi îndrăzneala, doamnă. Am fost involuntar martorul durerii dumneavoastră. Îngăduiți-mi, dacă pot, să vă ajut..."

Surprinsă, dar nu șocată, se oprise alături. Privirea unor ochi mari, ușor depărtați, trecu dincolo, în beznă, către ceva numai de ea știut. Un oval plăcut, buze frumos desenate, bărbie puțin cam dură (voluntară — o defini rapid), sprîncene, conferind profunzime ochilor întunecați, alcătuiau, atît cît putea distinge, un chip atrăgător marcat acum de o tristețe adîncă. „Nu, nu mă poți ajuta. Nimeni nu mă poate ajuta..."

Glasul cu tonuri grave, puțin răgușit, suna ferm. Refuza simplu cutezanța necunoscutului care-i întindea mîna. Își continuă drumul cu pas domol, cufundată în gînduri. O femeie cu un chip deosebit, neobișnuit în crisparea lui, expresiv și, în același timp, de nepătruns în adîncimea vîltorilor ce-o răscoliseră pînă la uitare de sine în vînt și ploaie, pe parapetul unui pod.

Porni în urma ei pe străzi care, intenționat sau nu, ocoleau centrul. Două umbre singuratice, hoinare străbătînd noaptea. Tentativa unui banal acroșaj rămase neobservată. Femeia nu grăbi pasul, nu ripostă ; protejată de întuneric își purta însingurarea prin locuri tot mai retrase. „Vidul lui Toricelli“, îl străfulgeră un gînd pe Adrian, asistînd, nevăzut, la încercarea individului. „Parcă și-ar fi creat un vacuum care o izolează, așezînd-o dincolo de noi...“

Și deodată simți imperios nevoia de a-i vorbi. „Este, desigur, unicul om care m-ar putea înțelege și ajuta. Ajuta ? ! Ea pe mine ? !“ Îi venea să rîdă. „La urma urmelor, de ce nu ?“, își reconsideră cugetarea. „Nu, pentru că m-aș comporta stupid, la fel cu celălalt.“ Dar nu putea renunța. „De ce să-mi refuz bucuria înțelegerii, a comunicării cu un om pe care-l întîlnești o singură dată în viață ?“ Se revolta împotriva piedicilor impuse de prejudecăți. „Trebuie să vorbesc cu acest om !“ Nici nu remarca detaliul că nu se gîndea la ea ca la o femeie. Un pasaj, cunoscut încă din anii studenției, îi permise să-i iasă în întîmpinare. Neașteptata apariție a bărbatului o scoase din vid. Își înălță fruntea, privindu-l drept în față. „Sînt obligat să mă explic. N-am acostat niciodată o femeie. Nici acum n-am senzația că fac asta. Simt însă că ești singurul om care m-ar înțelege pe deplin.“

Deși vorbise calm, hotărît, se deslușea emoția de care era cuprins. „Inexplicabile senzații au uneori oamenii...“ Nici nedumerire, nici revoltă. Constata. Făcu un gest din umeri ca pentru a-și cumpăni mai bine o povară și plecă mai departe, cu același pas egal. Porni alături de ea, ros de teama că nu va fi în stare să scoată nici măcar o silabă. Dar după primii pași cuvintele țîșniră spontan, nestăvilite. Toate frămîntările, îndoielile, construiau o confesiune fără reticențe, dominată de sinceritate, ocolind inteligent posibilitatea dezvăluirii secretului profesiunii sale aflate la început de drum. Nu ocolea adevărul. Se limita la ceea ce ținea strict de zbuciumul său psihic, intens afectiv. Simțea cu acuitate atenția cu care era ascultat. Și înțeles. „Crezi că ar trebui să renunț ? Că sînt incapabil să-i înțeleg și să-i ajut pe oameni ?“ formulase, în încheiere, două întrebări, ale căror răspunsuri i se păreau esențiale.

„Nu, să nu te opreşti. Să nu dai înapoi. Şi-apoi sînt convinsă că nu de sfaturi ai nevoie, ci de confirmări. Din cîte înţeleg — zîmbise, oare ? — nici nu doreşti altceva decît să te baţi pentru ceea ce consideri că este drept şi bun." „Adevărat. Dar nu reuşesc întotdeauna..." Desluşi o notă de amărăciune în răspunsul care urmă : „Cine reuşeşte oare ?" „Ar trebui să..." Îl întrerupse cu o remarcă : „Ce tînăr eşti..." Ripostă ofensat. „Parcă ai zice grădiniţă de copii." „Nicidecum. Constat doar elanul adolescentin." „Nu-i acelaşi lucru ?" „Fireşte că nu." „Am impresia că nu mă iei în serios." Se supără. „Eşti nedrept. Uiţi cum m-ai întîlnit ?" „Iartă-mă. Ştiu că mi-ai ascultat necazurile. Mă întreb, însă, dacă nu cumva mă socoteşti neserios." „Regreţi că mi-ai vorbit ?" „Nu. Cu toate că acum se zbate în mine o întrebare." Nu-l încurajă.

Îşi păstrase iniţiativa în alegerea traseului fără a-şi modifica ritmul de mers. Ploaia încetase. Vîntul, la fel de rece şi neprietenos, deşi mai slab în intensitate, îi mîna, parcă, din urmă. „Nu ţi-e frig ?", o întrebă. „Nu". Se gîndeau amîndoi că nu asta era întrebarea. Prudent, cu coada ochiului, îi cerceta profilul frumos conturat. Simţea cu bucurie că, în durerea ei, făcuse loc, cu generozitate, problemelor lui care, probabil, nici pe departe nu se asemănau cu cele ce-o determinaseră să plîngă undeva, oriunde. Fie şi în plină stradă. „Spune-mi... ezită. Ai vrea să-mi spui cine eşti ?" I se păru că zîmbeşte şi se grăbi cu o explicaţie. „Nu e ce crezi. Îţi spui, sigur, eterna poveste, dar nu, nu despre asta e vorba." „Atunci ce importanţă are ? Sînt un om. Un om în care ai avut încredere." „Bine, dar..." „Nici un dar. Ţi-am răspuns la fel, lăsîndu-mă însoţită de un necunoscut. Doresc să ne despărţim acum."

Nu se aştepta s-o audă spunînd tocmai lucrul acesta. Dorinţa fusese formulată cu atîta fermitate încît nu-i rămînea decît s-o respecte. Luă mîna care i se întindea şi, reţinînd-o, întrebă : „Ai să mai plîngi ?" „Nu." Adăugă : „Astăzi, în orice caz nu. Şi-acum, noapte bună." „Noapte bună şi... la revedere." Îşi retrăsese fără grabă mîna pe care o înălţă, uşor, într-un gest de rămas bun.

Privi cum pleacă, dispărînd în noapte. Îi mai auzi o vreme paşii, apoi nimic. Doar liniştea amorfă, întunecată şi rece. „Imbecil. De o mie de ori imbecil. Cum am putut

s-o las singură ? Avea nevoie de ajutor. Iar eu... eu..." Şi, cu totul de neînţeles, îl încercă, deodată, simţămîntul că fusese abandonat, aici, singur, fără ocrotire. Neliniştit, agitat, începu să alerge pe urmele ei. Nu mai era însă nimic de făcut. O pierduse. O pierduse definitiv.

Luni în şir se frămîntase. Reconstituia, cu emoţie, fiecare amănunt al întîlnirii. Sentimentul unei pierderi irecuperabile se acutiza, uneori, pînă la durere. Zadarnic revenise în nişte zile de concediu încercînd să restrăbată itinerarul acela nocturn. Nici măcar nu şi-l reamintea cu exactitate. Ştia doar locul unde se despărţiseră. Atît. Îşi reproşa amarnic lipsa de înţelegere, egoismul. „I-am vorbit, sigur că da, ca un adolescent, numai despre mine. Eu, eu şi iarăşi eu. Nimeni nu mai conta. Ţipam că vreau să ajut. Cînd colo eu eram înecatul care se agăţa, lăsînd-o pe ea să se zbuciume..."

Se reîntîlniseră, după aproape doi ani, într-un vagon restaurant. Revederea, atît de neaşteptată, i se păru o adevărată sărbătoare. Salută cu o înclinare uşoară a capului, continuînd s-o privească. Îl acceptase la masă cu un gest abia schiţat. În loc de mîncare — inspirat de ceaşca aburindă din faţa ei — ceru o cafea şi un coniac. Şi mult timp nu se încumetă să sfîşie tăcerea măcinată de zgomotul ritmic al roţilor. Treptat, după tresărirea şi emoţia clipelor dintîi, se simţi purtat către seara aceea de neuitat. Se refăceau şi se completau impresii şi imagini care se estompaseră ; anevoie îşi croia loc în conştiinţa lui ideea acestei regăsiri nesperate. „E aici, în faţa mea şi nu-mi vine a crede."

Observase, fără a-i acorda importanţă, micul inel cu safir străjuind cu discreţie o verighetă. „Şi ce dacă ?" Se revolta împotriva nimănui, apărîndu-şi firul de bucurie care se năştea în el. „Nu de sfaturi ai nevoie, ci de confirmări", îi spusese atunci necunoscutului care i se destăinuise cu toată încrederea. Şi el se zbătuse, muncind, să le obţină. Îi datora, neîndoielnic, liniştea şi forţa de a crede în propriile-i posibilităţi. Aşa lucrase în tot acest răstimp. Ar fi dorit să-i mărturisească ce însemnase pentru el întîlnirea lor. Cu cîtă exactitate păstra în memorie fiecare amănunt. Nu de iubire era vorba, ci de cu totul altceva. Poate chiar mai profund, mai puternic, mai durabil decît

o dragoste care devine pasageră dacă îi lipsește suportul trainic al înțelegerii reciproce. Ezita să-i vorbească. Poate din teama, nefondată, că ceea ce crezuse cu ardoare se va spulbera. Privind-o, cu fereală, își reproșa îndoielile.

Timpul nu se mai grăbea, strecurîndu-se cu greu prin noianul de gînduri și sentimente. „Ai avut dreptate, rosti căznit. Nu de sfaturi duceam lipsă. Confirmările le-am dobîndit... Îți mulțumesc." „Pentru ce ? Doar le-ai obținut singur. N-am nici un merit în efortul acesta." „Știai că voi reuși să depășesc deruta care mă copleșise ?" Zîmbi. Iar zîmbetul accentuă mici riduri către coada ochilor, întunecați și toți triști. „De știut n-aveam cum să știu." „Atunci?" se miră. „Dar nu erai derutat. Te dezarmase, temporar, un eșec. Nevoia și — zîmbi iar — posibilitatea momentană de comunicare a creat condiții să-ți amplifici nițel dezamăgirea." „Atîta tot ?" Descumpănit înclina să creadă că nu fusese înțeles. „De ce, atîta tot ? Te legi de cuvinte. Un om capabil să se analizeze cu luciditate, e în stare să-și sutureze singur orice fisură și să meargă înainte." „Ești medic ?"

Nu-i răspunse, aparent preocupată cu stingerea țigării în scrumiera metalică, masivă, abia golită. Înțelese că e mai bine să nu insiste. „Cam inechitabilă relația. I-am spus atîtea despre mine..." Nu-i trecea prin minte că nu-i ceruse, ci singur își oferise confesiunea. Uita că, uneori, seara aceea neguroasă și rece i se părea doar o închipuire. Că ea n-a existat. Că a purtat o discuție cu propria-i conștiință care-l îndemnase să-și înfrîngă neîncrederea. Și izbutise. Puțin iritat de refuzul ei o scrută atent, descoperind — cu satisfacție vag răutăcioasă — că nu este chiar atît de tînără, că „păstrează bine" o frumusețe aparte, neostentativă. Îl surprinse vocea, cu știutele tonalități calde, adînci, care continua : „Și mai era ceva. Aveai atîta elan... Mărturiseai o pătimașă profesiune de credință. M-ai convins că ai forța de a te desprinde din amalgamul acela de îndoială și teamă. Aflu că nu m-am înșelat. Nu pot decît să mă bucur."

Trenul gonea neobosit prin înserarea lentă fără ca ei să sesizeze că timpul scurta distanțele. Discuția se legase simplu, ca între vechi cunoscuți. Într-un tîrziu, îl anunță, surîzînd ușor, că la cea dintîi stație urma să coboare. La

auzul veştii încremeni. Spre norocul său era întoarsă spre geam, încercînd să străpungă bezna, aşa încît se strădui — şi reuşi — să arboreze un zîmbet larg cînd rosti calm : „Şi eu". Îi aruncă o privire rapidă. Fără a-şi ascunde surpriza, nu comentă coincidenţa. Nu se opuse nici cînd se oferi s-o conducă la hotelul unde avea reţinută o cameră. Coborînd din taxi, îl rugă să n-o însoţească, interesîndu-se, evident, doar din politeţe, pe un ton rezervat, cît va rămîne în oraş. Întîrzie, intenţionat, răspunsul : „Poate s-ar fi cuvenit ca întrebarea s-o pun eu. Cît despre mine... ce să spun ? Nu m-am decis, încă, să mă mut în altă parte." „O, doamne !", exclamase privindu-l dezorientată. Luîndu-şi valiza din mîna şoferului, fără un cuvînt, se grăbi spre intrarea hotelului...

După cîteva sute de metri, sub impulsul unei inspiraţii de moment, el ceru şoferului să oprească. Plăti şi coborî. Simţea nevoia de mişcare. Îşi puse mapa la spate, ca un licean, pornind spre casă. Se întreba cum să procedeze — era decis — spre a nu o mai pierde. Îl nedumerea, îl neliniştea acel „O, doamne." Nu-i găsea semnificaţia. „Indiferent ce va crede, am să aflu !" Făcu cale întoarsă spre hotel. Dar, pe măsură ce se apropia, hotărîrea i se diminua. „Imaginaţia detectivistă te-a abandonat, stimabile", se mustră amical. Din respect pentru ea, nu se putea adresa direct recepţionerului. Intră reproşîndu-şi graba— poate nu urcase încă — şi se îndreptă spre micul bar, neaşteptat de pustiu. Îşi roti privirea căutînd, parcă pe cineva. Reveni la recepţie şi se interesă dacă, întîmplător, nu „sosiseră" în ultimul sfert de ceas, doi indivizi, îmbrăcaţi aşa şi aşa. „Nu, n-am cazat decît o familie, un bărbat respectabil şi o doamnă, în camera reţinută de direcţia spitalului." „Da, bine. Mulţumesc." Plecă, liniştit, spre casă.

Îl stăpînea, ciudată şi inexplicabilă, bucuria reîntîlnirii unui vechi şi bun prieten. Era încredinţat că se vor revedea curînd. Ceea ce se şi întîmplă, la mai puţin de o săptămînă. O conduse pînă la hotel, unde continua să locuiască. După despărţire, se surprinse dorind să fie undeva, în preajma ei. Intră în barul din hol şi zăbovi îndelung în faţa unui coniac. Îi confirmase presupunerea în legătură cu profesiunea ei. Era medic. Nici nu-l interesa prea mult; detaliul era, oricum, secundar. Însemnătate avea doar sen-

zația de bine, de liniște și o tulburătoare emoție care-l inunda uneori.

...De fapt, așa a început. Se mutase, între timp, într-unul din cartierele noi. O conducea acasă pe drumuri tot mai ocolite, tot mai lungi, vorbind despre orice le trecea prin minte, căzînd de acord și apoi contrazicîndu-se aprig, înțelegîndu-se din jumătăți de cuvînt, rosteau cu glas tare unul gîndurile ori simțămintele celuilalt. Sufletele și cugetele lor comunicau intens. Se întîlneau, se împleteau într-o armonie tot mai strînsă, mai profundă.

Un miting aviatic îi prilejui revelația adevăratelor sale sentimente. Nu se văzuseră vreo două săptămîni cînd, în mulțimea de pe aeroport, o zări ; nu știa nici el cum ; o pierdu, pentru ca lîngă o tonetă de înghețată să se găsească față în față. Foarte aproape de el, îi văzu fruntea înaltă, senină, ochii acum neobișnuit de luminoși, depărtați unul de altul, a căror privire străvezie era ciudată, oarecum tainică. Porniră împreună, încercînd să se apropie de pistă. Mulțimea fremăta într-o mișcare vălurită, continuă. Fiind mai înalt decît cei din jur, observă un spațiu liber. Zise : „Uite, uite, acolo e mai bine." Văzînd că nu l-a înțeles, o dirijă, ușurel, în direcția dorită. Reușise s-o aducă în locul acela, dar nu-și luă mîinile de pe umerii ei. Preocupată, probabil, nu sesiză. Și el simți deodată cît de fierbinți sînt; un parfum suav, pe care-l răspîndea părul ei, făcu să-i palpite nările. Rămas nemișcat, îl cuprinse teama : „Ce se petrece ? De ce am împietrit ținînd-o astfel ?... Nu trebuie." Dar nu se depărtă. Și nici nu-și retrase mîinile.

Un simțămînt nedeslușit creștea amenințător, încețoșîndu-i privirea și transformîndu-se năvalnic în covîrșitoarea bucurie pe care i-o dădea calda atingere a umerilor ei. I se năzări că o ținea așa în virtutea unor drepturi firești, că palmele cuprind și ocrotesc femeia care îi aparținea lui, exclusiv lui. Și mulțimea dispăru. Și urletul motoarelor ambalate, țipetele de copii, rîsetele. Totul. Doar în adîncul ființei sale se plămădeau sunete noi, necunoscute. „Ce-i cu mine ? Cît o să-mi mai țin mîinile așa ?" Dar tot nu le retrase. Nu mai exista nimic și nimeni pe cîmpia fără sfîrșit ; nici în univers nu mai era nimic decît fericirea atingerii și căldura umerilor ei, mireasma proaspătă a părului negru cu luciri sidefii. Zări deodată ochii

mari, larg deschiși, redeveniți întunecați, privindu-l cu uimire, drept în față. „Iartă-mă", bîigui fîstîcit, depărtîndu-se fără o vorbă. Îi era rușine. „O, cum m-a privit, cum m-a privit. Nici supărată, nici speriată. Cu dispreț m-a privit. Și ce întunecați îi erau ochii !"

Își croia drum, în neștire, prin mulțimea aproape compactă, lovindu-se de oameni fără a-i vedea. Se dezmetici auzindu-se chemat de un coleg. Îl căuta colonelul. Porni direct spre gară.

...Cu toată osteneala și dificultățile noii misiuni, zilele și nopțile treceau pe nesimțite, gonind mînate de vîrtejul amețitor al gîndurilor. Aproape două săptămîni, deși, absorbit de muncă, nu reuși să doarmă ca lumea ; nimic nu izbutea să-i potolească neliniștea din inimă. Neliniștea îi nivela interesul pentru orice altceva, păstrînd nealterată doar o emoție confuză care ba îl încînta, ba îi crea o stare nervoasă. Nici nu-și reamintea prea bine împrejurările în care expediase telegrama aceea : „Sosesc azi. Am înțeles abia acum. Nu pot trăi fără tine."

Seara, mai exact noaptea cînd sunase pentru întîia oară la ușa ei, îl întîmpinase palidă, obosită, cu ochii plînși, prăbușiți în abisuri de tristețe pe care nu le bănuia. Rămăseseră în vestibulul mic, dar ospitalier. El, nerăbdător și fericit. Ea, privindu-l speriată, neajutorată, cu brațele atîrnînd pe lîngă trupul zvelt, de obicei drept, acum doborît de o greutate nevăzută, imensă. „Draga mea, draga mea", șopti cutremurat, cuprinzînd-o într-o îmbrățișare duioasă, caldă.

Tăcută, supusă își aplecase fruntea și, printre lacrimi, îngăima cu vocea întretăiată de suspine : „Nu... nu trebuie... nu pot. Eu... nu trebuie. N-ai înțeles ? O, doamne, ce mă fac ? Eu n-am, nu mai am dreptul..." „Liniștește-te, draga mea, iubita mea, liniștește-te și spune-mi." Nu înțelegea de ce i se întețește plînsetul. Îngheță : „Nu ești singură ?" „Nu, nu, cum poți crede asta ?" Se depărtă puțin de el, scuturată încă de plîns. Îi luă mîna și-l trase spre camera odihnitoare în lumina verzuie, discretă a lampadarului rătăcit într-un colț. Îl așezase grăbită într-un fotoliu și se ghemuise, cu picioarele strînse sub halatul lung, de culoarea tutunului, în celălalt.

Află atunci taina zguduitoare care i-o adusese în cale, în noaptea dominată de neguri : i se confirmase diagnosticul unei boli necruțătoare. În plină tinerețe și ascensiune profesională îi fusese dat să știe că nimic și nimeni n-o poate salva, să cunoască pînă în cele mai cumplite detalii drama pe care era destinată s-o trăiască pînă la capăt. „Dacă nu mă pot ajuta pe mine, cel puțin să ușurez suferințele celor din jur." Reluase după o pauză. „Doamne, cu cîtă aroganță ne pretindem făcători de minuni ! Și-n realitate nu ne putem ajuta nici pe noi înșine cînd dăm de greu."

Plecase, părăsind catedra, o casă mai mult decît confortabilă, prieteni a căror compasiune, oricît de sinceră, o detesta pentru că o umilea, și un soț care primise totul cu o resemnare calmă, explicată de mai vechile aventuri extraconjugale.

„Iar acum... acum ce mă fac ? Ce ne facem ? Nu doream să mă iubești. Crede-mă. Am sperat, nebuna de mine, că te voi avea, că te voi putea păstra ca pe un bun camarad. Inteligent, tonic, vesel." Se ridicase agitată din fotoliu și se învîrtea de colo-colo, izbindu-se de mobile și fumînd țigară de la țigară.

Își amintea cu dureroasă acuitate încremenirea care-l paralizase, incapabil de vreun gest ; amuțise ; nici nu clipea. Cu o fixitate sfîșietoare țintea un punct pe perete. Nimeni n-ar fi putut spune cît durase confesiunea tragică și nici de cît avusese el nevoie pentru a înțelege totul. Percepția îi era diminuată de șocul mărturisirii. Știa că o auzise rostindu-și, cu voce tare, sentința ireversibilă. Știa că nu se înșeală, că totul era un adevăr crud și necruțător.

O intui undeva în spatele său. Conteniseră plînsul, suspinele. Încerca să cuprindă cu mintea, să-i ajungă în conștiință ideea că, abia descoperită, iubirea lui era condamnată la pieire. În jurul său încăperea, mobilierul, își pierduseră forma, dimensiunile. Nu mai era decît un spațiu necuprins și acela gol, pustiit de înfrîngere.

Fără să știe cum, reintegrarea în realitatea imediată se produse în modul cel mai stupid cu putință. În vidul înconjurător, un singur obiect își recăpăta treptat forma, luînd proporții neobișnuite — telefonul. Privea în neștire spi-

narea gheboasă a receptorului, suprafaţa lucioasă a trunchiului împodobită cu coroniţa albă a discului, firul şerpuind nepăsător. Urmări sinuoasa traiectorie şi o văzu. Prăbuşită în genunile durerii, rămăsese în picioare, demnă, mîndră, cu braţele încrucişate pe piept, într-o atitudine uşor sfidătoare. Acum, orice cuvînt de consolare ar fi fost o cruzime. Se ridică din fotoliu. Se îndreptă spre ea. „Da, într-adevăr, ce mă fac ? Ce-o să ne facem ?" O măsura, dintr-o parte, cu ochii mijiţi. Vorbise calm, neutru. „Ai dreptate. Asta şi sînt. Camarad bun, tonic, vesel."

Căuta cu febrilitate atitudinea, tonul, cuvintele cele mai potrivite. Se aplecă, uitîndu-se meditativ către vîrfurile pantofilor. Continuă cu acelaşi glas alb, nenuanţat. „În calculul tău s-a strecurat însă o eroare." Şi fără a-i lăsa timp de ripostă, netezindu-i cu un deget cuta adîncă ce-i brăzda fruntea, rosti simplu, cald: „M-am îndrăgostit." Vocea i se frînse : „Înţelege, draga mea. În afară de tine n-am iubit niciodată altă femeie. În afară de tine n-am să mai iubesc nicicînd, pe nimeni."

Stătea în faţa ei sfios, într-o aşteptare încordată şi dureroasă. „Bine, dar tu nu înţelegi că eu... cu mine totul..." O întrerupse nerăbdător. „Nu, nu înţeleg decît că te iubesc, că eşti omul meu drag, prieten înţelept şi curajos. Tu trebuie să înţelegi că fiecare dintre clipele noastre este preţioasă. Şi mai trebuie să ştii că nimeni nu are dreptul să ne priveze de bucuria şi nevoia de a fi împreună." Se răsucise pe călcîie întorcîndu-i spatele. Ea îşi păstrase imobilitatea. Pe obraji prinseră a i se prelinge lacrimi.

...Din seara aceea viaţa devenise de-a dreptul minunată. O imensă fericire li se dezvălui numai lor. Se simţeau bine oriunde, cu condiţia să fie împreună. Undeva, se mişca o lume care nu le aparţinea. Iubirea lor exista în afara oricăror circumstanţe. Era în ei. Fierbinte. Nesfîrşită. Uluitoare.

Ea îşi recăpătase echilibrul tulburat după episodul de la mitingul aviatic. Atunci, şi ea fugise acasă înspăimîntată de proaspăta descoperire : îl iubea, pe puştiul acesta — era cu şapte ani mai mare decît el — care oferindu-i cîndva ajutor, îşi luase, de fapt, pentru sine încurajările de care simţea nevoia. Iar acum, acum cînd se aflau împreună, totul se estompa, dispărea. Străzi, oameni, pre-

judecăți de orice fel. Amîndoi redescopereau lumea. Cu stele și copaci înmuguriți. Cu șoapte de iubire, cu fiorul inefabil și emoția mereu reînnoită a fiecărei întîlniri, oriunde se întîmpla ea. Flecăreau neobosiți despre orice. Îi mira și-i amuza neputința dinainte de „ei" de a-și procura micile, neobservatele bucurii care astăzi dădeau farmec și plenitudine vieții. Universul lor, inaccesibil altora, era un spațiu necuprins închinat numai iubirii.

Un an. Cînd trecuse ? Și ce este, cît este un an ? A durat cît sclipirea fulgerului. A orbit cu lumina, a ars ca o flacără. S-a stins apoi totul, rămînînd doar cenușa... Cumplit de nedrept ! Îi rămăsese întreagă, neștirbită, căldura iubirii trăită cu intensitate maximă. Cu tot ceea ce este mai frumos, mai profund și mai adevărat. La Rochefoucauld afirma că „soarele și moartea nu pot fi privite drept în față." În cele din urmă, le privești !

Abia se reîntorseseră din acel minunat vis trăit la mare. Era pentru a doua oară și el, care cîndva nu suporta monotonia apei și a nisipului, nădăjduia acum la reveniri și rămîneri fără sfîrșit. „Ca să înțelegi, să simți, să iubești marea trebuie s-o vezi iarna." Zăboviseră în acel ianuarie înnegurat, ceasuri întregi, înghețați, lăsîndu-se biciuiți de stropii grei ai valurilor care se spărgeau de dig. Îi transmisese adorația ei puțin superstițioasă („anul în care nu mă închin mării, e sigur nenorocos"), încît aproape credea în puterea ce o exercita asupra șansei oamenilor. „Recunoști că te cuprindeau false tandreți și admirații pentru copacul firav atîrnînd miraculos, la munte, deasupra vreunui hău ?" Striga încercînd să acopere zgomotul nervos, fără de istov, al mării. „Recunosc !" „Recunoști că ea, puternica, nemărginita, e sublimă ?" „Recunosc !" „Ai s-o iubești ?" „Am să te iubesc !" „Pe ea, te întreb, pe ea ai s-o iubești?" „Pe tine și pe ea vă iubesc !" „Atunci ți-o dăruiesc. Fie ca marea să-ți rămînă prieten și iubită. Pentru totdeauna...".

Fugise de lîngă el și nu va ști niciodată dacă pe chipul contractat pînă la duritatea și nemișcarea unei măști șiroiau lacrimi sau era scăldat de apa nepotolită a mării.

Telefonul anonim

Dimineaţa abia descinsese peste oraş. Se derula, molcom şi liniştit, ceea ce obişnuit numim prima oră. În birou era linişte. O linişte neaşteptat întreruptă de un glas mirat :

— Ce-o fi făcînd Aurică al nostru, „specialistul" în găsirea obiectelor de valoare. Este a patra zi de cînd n-a apărut.

Chirilă tocmai strivise în scrumiera încăpătoare filtrul unei ţigări sorbite nesăţios pînă la ultimul milimetru. Căpitanul Adrian se întrerupse din lucru. Preţ de cîteva clipe privi cum se destrăma alene un cerculeţ albăstrui de fum.

— Ei, lucrează tînărul la nivel înalt. Direct cu şeful. Dar un semn că supravieţuieşte marilor probleme cu care se confruntă putea să ne dea şi nouă.

Îşi reluă, concentrat, lucrul. Nu pentru multă vreme. Aruncîndu-şi ochii pe ceas se ridică zorit de la masă.

— Aoleu, Costi ! Eşti gata ? Mai sînt doar zece minute şi intrăm la şmotru. Mă duc să văd ce-au făcut băieţii. Să nu întîrziem, c-apoi, adăugînd întîrzierea la necazurile care s-or mai ivi, nu mă văd ieşit de sub masa cea mare a judecăţii.

— Ce să spun... Ar fi prima analiză cînd ai sta şi tu mai excentric. Eventual sub masă, că-i mai călduţ, îl consolă mucalit Chirilă.

Fără a-i mai asculta sporovăiala (Chirilă, cu raportul terminat, o putea ţine aşa toate cele zece minute de care mai dispuneau), Adrian îi azvîrli din uşă un : „termină, Costi, şi vino !", ieşind din birou în mare grabă. Timpul îl presa necruţător. Sub nici un motiv nu voia să depăşească ora fixată pentru discuţia la şef.

Aproape imediat după plecarea lui ţîrîitul strident al telefonului sfîşie liniştea încăperii.

— Fir-ai, bombăni înciudat, ridicînd receptorul. Locotenentul major Chirilă, se prezentă el, mai mult cu gîndul la analiza care urma să aibă loc.

— Alo ! Miliţia judiciară ?

După ce primi confirmarea, o voce bărbătească profundă continuă :

— Vreau să vă informez că pe malul rîului Secaş, la cotitura dintre satele Stăneşti şi Brăneşti se află...
Vocea ezită, scăzu treptat în intensitate, pentru ca apoi, cu un tremur scurt, să se oprească o secundă rostind :
— ...Un cadavru.
Urmă o pauză destul de lungă pe care locotenentul major se abţinu cu mare greutate să o întrerupă spre a cere alte amănunte. Vocea de la celălalt capăt al firului continuă cu efort :
— E îngropat, dar i se văd picioarele încălţate în bocanci.
— Cine sînteţi dumneavoastră ? întrebă Chirilă simţind că trebuia să intervină.
Un pocnet sec îl încredinţă că celălalt nu dorea cîtuşi de puţin să dea detalii, cu atît mai puţin să fie cunoscut ! Mda ! De ce să se complice omul ?
Ofiţerul rămase o clipă pe gînduri. Mintea îi zbură la ora analizei anunţată de şef şi care, sfidînd orice alte fapte care se interpuneau, se apropia vertiginos. „Poate-i doar o farsă...", îl încercă un fir fragil de speranţă.
Sună centrala întrebînd cine ceruse, în ultimele minute, legătura cu judiciarul. Telefonista îl informă prompt că apelul venise de la un telefon public. A auzit foarte clar sunetul cunoscut, apoi un glas care în prima clipă se cam bîlbîise. Conform regulilor îi spusese să aştepte, după care dăduse legătura. „Cam asta e tot ce vă pot spune, tovarăşe căpitan." Chirilă înţelese că a fost confundat. De aici dulceaţa vocii din receptor. Rosti lenevos un „mersi, drăguţă", aproximativ aşa cum făcea căpitanul.
Rîzînd amuzat de unul singur, puse receptorul în furcă. „De-asta avea glăsciorul de bomboană fondantă. Mare şmecher, Adrian ăsta. Să-l previn neapărat că trebuie să fie prevăzător cu noua sa victimă. Victimă..."
Apăsînd în neştire pe arcul pixului care ţăcănea scurt de fiecare dată, se gîndi la victima cealaltă, cea adevărată. Recapitulă rapid : „Un cadavru la un cot de rîu, un telefon anonim de la un binevoitor şi mai anonim. Ei, drăcie ! Analiza !" Ţîşni pe uşă, în căutarea lui Adrian.
— Tovarăşe căpitan, permiteţi să raportez,. am...
— Ce să-mi raportezi acum ? Eşti gata ? Hai la şef !
— Păi... să vedeţi...

— Ce vrei să mai văd ? Că n-ai materialul la tine ? Asta nu-i nevoie să mi-o spui.

— Pe Secaş este un cadavru, la cotitura rîului.

Adrian se răsuci spre Chirilă cu o tresărire pe care, pentru nimic în lume, n-ar fi vrut s-o vadă nici Nedelea, nici Raicu, nici Mihăileanu, nici unul dintre cei ce erau de faţă. Cu o mină uşor agasată, îi reproşă lui Chirilă, uitînd de prezenţa celorlalţi.

— Costi, ce naiba ţi-a venit ? Ori te-a năucit căldura, ori... Asta pretinzi tu că-i glumă ? Acum ? !

— Dar nu glumesc, zău că nu glumesc. Acum cîteva minute, nici n-ai ieşit bine din birou, şi a sunat telefonul.

— L-am auzit, dar credeam că-i secretara şefului care ne cheamă...

— Nu. Era un bărbat. Mi-a spus că la cotitura Secaşului se află un cadavru, căruia nu i se văd din pămînt decît picioarele încălţate în bocanci. Atît. Şi a trîntit telefonul de parcă îl frigea la degete. Asta-i tot ce ştiu. A, ba nu. Telefonista — şi Chirilă se apropie de urechea lui Adrian şoptindu-i insinuant — „ţi-a spus" că s-a vorbit de la un telefon public.

— Aşteptaţi-mă aici ! Mă duc să-i raportez şefului.

Urmărindu-l prin birouri, Chirilă îl preveni şugubăţ :

— Raportează, raportează, poate raportezi şi tu ca şi mine....

— O intra regulamentul în capul ăsta al tău de cercetător cînd o să ajung eu mareşal al Franţei, nu-l iertă nici Adrian.

Cu pasul său rar, mare, obişnuit, îşi continuă netulburat drumul spre biroul comandantului.

— E aici ?

Secretara îl privi mirată, spunîndu-i :

— Vă aşteaptă..., dar pe toţi.

— Eu sînt „toţi". Anunţaţi-mă, vă rog.

— Intraţi, intraţi. Ştiţi că nu-i plac formalităţile de soiul ăsta.

Adrian bătu la uşă. Intră. Şeful îi veni în întîmpinare cu mîna întinsă.

Colonelul Băleanu nu era prea înalt de statură. Avea mişcări calme, degajînd fermitate, deplină stăpînire de sine. Număra cam patruzeci de ani. Poate puţin dincolo de

cifra rotundă. Privirea caldă, limpede, fruntea brăzdată de cute orizontale, cu mici încrețituri la coada ochilor căprui, mereu atenți, cercetători confereau chipului un aer de blîndețe și bunăvoință.

Poate tocmai de aceea era foarte respectat. Palma unei mîini îngrijite așeza necontenit părul înspicat, gestul avînd parcă intenția de a ușura fruntea de povara unor gînduri, care nu puteau prinde glas.

Avea o ținută elegantă, de o neostentativă distincție. Inteligent, om de cultură, domina cu acea blîndețe nedisimulată și prin calitățile sale de fin psiholog. Și cerceta omul pe toate fețele, vorba lui Dinu, „pînă în fundul sufletului".

— Tovarăşe colonel, permiteți să...

— Lasă, Adriane, astea, lasă, îl opri colonelul strîngîndu-i mîna. Unde-ți sînt băieții ?

— Păi..., ezită fără voie căpitanul, amintindu-și de avertismentul glumeț al lui Chirilă. Își reveni, relatînd succint și clar despre telefonul anonim...

Alcătuiau un cuplu cam bizar. Mult mai înalt decît colonelul, Adrian îl privea de... sus, cu cel mai adînc respect. Cu un soi de venerație. Încerca de ani de zile — și reușise în bună măsură — să împrumute din calmul recunoscut ca imperturbabil al șefului său. Deși îmbrăcat întotdeauna după capriciile modei, dar fără stridențe, Adrian purta cu plăcere vădită uniforma, neînțelegînd, neputînd să înțeleagă de ce șeful o îmbrăca atît de rar. „De-aş avea și eu stelele acelea mari !" exclamase cîndva, într-o năstrușnică mărturisire, la care colonelul, curmîndu-i copilăreasca aspirație, îi ripostase : „ai avea și anii mei !" Desigur i-ar fi fost de-ajuns numai experiența acestuia.

Colonelul îl ascultă atent ca de obicei, prelungind chiar tăcerea, cum i se păru lui Adrian. „La ce s-o fi gîndind ? Voi ajunge vreodată să-i citesc în suflet așa cum face el cu mine ?", se întrebă căpitanul.

— Știți, întîi m-am gîndit că la mijloc ar putea fi o farsă, dar...

— Dar ? interveni scurt colonelul.

— N-avem dreptul să nu verificăm. Ca farsă ar fi deplorabilă, să nu zic chiar mai rău. Ca stare de fapt...

— Ia-l pe Dobre cu încă un om și vezi ce este. Spui că la cotitura rîului, între cele două sate ? ceru precizări.

— Da, așa ne-a informat anonimul.

— Dobre știe sigur unde e. Pescuiește, din cînd în cînd, prin locurile acelea, așa că..., lăsă o pauză semnificativă colonelul.

— Am înțeles. Permi...

— Fugi și vino să-mi raportezi.

„Of, doamne, cum înlătură șeful tot ce-i de prisos ! Fugi, și cu asta a terminat." Cu aceste gînduri Adrian ajunse la „băieții lui", cum le spunea celor de la judiciar, deși unii erau cu mult mai vîrstnici decît el.

— Analiza s-a amînat. Vă ocupați în continuare de cazurile pe care le aveți.

Nu mai aveau ce căuta reflecțiile sentimentale. Acum era căpitanul de miliție, care avea în subordine oameni, răspundea de ei, pentru ceea ce făceau ; îl preocupa în cel mai înalt grad modul cum își îndeplineau obligațiile de serviciu. Corect. Prompt. Competent. Urmărea intransigent să nu existe nici un „mai puțin". Nu-și permitea ezitări. Ordona și pretindea cu neslăbită exigență să fie ascultat.

— Nedelea ! Dă o fugă la procuratură și discută încă o dată cu Ganea cazul minorului Daicu. Chirilă ! Vezi ce-i cu dosarul lui Manolache Spirea. În rest, știți fiecare. Să nu uit. Mihăileanu, vezi dar mai cu suflet, ce-i cu tîlhăria din parc. Povestea este nedeslușită. Te orientezi tu.

Ridică apoi receptorul telefonului :

— Căpitanul Adrian. Dobre să iasă cu mașina. Să vină și Stoica.

La poarta clădirii vechi, Dobre ambala de zor motorul mașinii. Stoica strivea o țigară fumată numai pe jumătate. I se spusese doar să aștepte la mașina șefului. Subofițerul crezuse că vine și colonelul și știa că „șeful" nu fumează în mașină. Adrian se obișnuise, și el, cu același lucru. Rareori făcea cîte o excepție.

— Decolăm ? întrebă șoferul.

Răspunsul fiind o înclinare ușoară a frunții căpitanului, „decolară".

De-a lungul străzilor, animația de fiecare zi a orelor de dinaintea amiezii. În dreptul unei cafenele, căpitanul căzu

subit pradă unei teribile tentaţii : să oprească, să intre şi să înghită, la iuţeală, un filtru amar, amar. Se abţinu. Dacă, totuşi, nu era vorba de o farsă stupidă, ci de un omor ? Undeva, cine ştie unde, cel care îşi asumase dreptul de viaţă şi de moarte asupra altui om, se plimba nestingherit. Cu sau fără — ce însemnătate mai aveau acum ? — mustrări de cuget. „Ce preţios am început să gîndesc, reflectă Adrian. Ce mi-o fi venit ?"

Între timp ieşiseră din oraş. Nici măcar nu băgase de seamă. De o parte şi de alta a drumului se întindeau, nesfîrşite, lanuri în pîrg, ca o mare aurie, punctată ici-colo de pistruii sîngerii ai macilor.

„Cum l-o fi omorît ? Şi dacă nu zace nimeni acolo, în malul rîului, se agăţă de firul subţire al speranţei. Cînd un om nu mai există, lucrurile se simplifică ciudat".

Claxonul maşinii, avertizînd un căruţaş să ţină dreapta, îl făcu să tresară.

Drumul de ţară şerpuia pe cîmpul larg şi pierea în îmbrăţişarea fierbinte a orizontului-holdă. Departe, se profilau dealuri cu livezi, cu păşuni grase, de un verde intens. Pe alocuri, surpăturile scoteau nemilos la iveală un pămînt lutos, uscat.

Undeva, mai către stînga, se zărea. roşcată, o cărămidărie, ca o rămăşiţă de cetate veche şi uitată. Şi mai departe, sclipeau în soarele dogorîtor, căsuţe — parcă desprinse dintr-o carte cu basme. Un sat. Gîrliţa, îşi aminti căpitanul, căruia imaginile succedate cu repeziciune îi sugerau un tablou în care pictorul se chinuise să vîre de-a valma tot ce vedea, sfidînd şi logica şi perspectiva. „O, se lumină de-un gînd Adrian, şeful — se referea, fireşte, la colonelul Băleanu — era bun de învăţător. Dar nu la oraş. Nu, ferit-a sfîntul. La sat. Poate chiar aici, la Gîrliţa. E un sătuc destul de retras. Copiii sînt sfioşi, cuminţi. L-ar fi ascultat şi l-ar fi iubit, cu siguranţă, pe învăţătorul lor. Pentru nimic în lume nu i-ar fi ieşit din cuvînt."

Îl vedea pe colonel acum în chip de învăţător la ţară, îndepărtîndu-şi şuviţa de păr, cu gestul ştiut, zîmbind cu blîndeţe copiilor şi spunîndu-le, repetîndu-le plin de răbdare : „unu ori unu fac unu, doi ori doi fac patru, trei ori trei fac..." Adrian zîmbi acestui gînd cam năstruşnic, inspirat, fără îndoială, din Jacques Prévert.

Şoferul care îi aruncase o privire fugară, se întreba mirat ce-o fi cu căpitanul, mai înainte încruntat şi-acum zîmbitor, dar într-un fel aparte, pe care el, deşi şofer la miliţie, cu practică îndelungată, nu-l pricepea cîtuşi de puţin. Neavînd habar de nedumeririle ce le stîrnea, Adrian îşi continua liniştit monologul.

„Oare există cineva să nu-l îndrăgească pe omul ăsta?..." Îşi dădu singur răspunsul : „Nu, nu se poate să fie, deşi nu este un blînd şi un paşnic învăţător într-un sat, ci colonel de miliţie ! Cînd e nevoie, ia-i blîndeţea de unde nu-i ! Şi, totuşi, ce neajutorat pare cînd îşi îmbracă uniforma... să mori de rîs. Şi ce-i mai executăm toţi ordinele. El e... neajutorat, iar pe noi ne face spirt. Ca să vezi cum se întîmplă în viaţă... !"

— Am ajuns, tovarăşe căpitan.

Vocea şoferului îl trezi din meditaţie. Cu gîndul departe, nici nu observase schimbarea de peisaj. Se aflau lîngă un pîlc de sălcii, pe malul Secaşului.

— Aici este cotitura.

— Să mergem toţi, spuse Adrian.

Coborîră din maşină. În urma lor stăruia, tremurîndă, o perdea de praf gălbui-cenuşiu, şerpuind ca şi drumul, dar destrămîndu-se alene, parcă fără nici un chef, în aerul cald, netulburat de cea mai uşoară adiere.

De undeva răzbătea înfundat uruitul uniform şi monoton de combine. În vecinătatea mai răcoroasă a apei era linişte. La cotitură, rîul clipocea molcom. Se auzeau păsărele, cîte-un bîzîit răzleţ de bondar.

Locul acesta în care liniştea era atributul firesc, nu un privilegiu cîştigat, să fi fost martorul unui act de violenţă ?

O luară spre apă. Şoferul, căutător neostenit de locuri bune de pescuit, pornise fără îndemnul cuiva în fruntea grupului.

Se înţelegeau fără a avea nevoie de vorbe. Aici, orice sunet, pe fondul minunat al tăcerii, ar fi fost o impietate.

O cărare împărţea în două nişte tufişuri rămuroase. La rîndul ei cărarea era secţionată de un şanţ îngust, făcut de ape. Plutonierul Stoica era cît pe ce să se aleagă cu o entorsă. Bombăni ceva înciudat, ceva numai de el ştiut, şi porni mai departe, şchiopătînd binişor.

Preocupaţi, ceilalţi nu observară nimic. Cărarea se sfîrşi lin în prundişul de pe mal, care, în tihna dimprejur, scrîşnea sîcîitor sub tălpi.

În prima clipă se opriră tustrei dezorientaţi. Nu ştiau încotro s-o apuce. Peste apă, în faţa lor, la dreapta şi la stînga, cele două sate vecine se uniseră aproape, datorită noilor case.

Se apropia amiaza şi dintr-acolo se auzeau lătraturi lenevoase ; dintr-o altă direcţie, un behăit la fel de leneş şi plictisit. Mai într-o parte, dar destul de aproape de apă, Adrian zări o stînă, de unde nişte zăvozi uriaşi mîrîiau, aparent ameninţători, de fapt inofensivi, toropiţi de zăpuşeala fierbinte a zilei.

Cei trei schimbară priviri fugare, în aceeaşi tăcută înţelegere, şi se răzleţiră. Căpitanul o luă spre dreapta, urmat de Stoica, iar şoferul spre stînga, în susul apei.

Pe partea celor doi cotitura rîului se lărgea. Malul cobora uşor, pe nesimţite, către apă, străjuit de tufe bogate, de un verde proaspăt, violent, printre care trecuseră, cu toţii, la sosire. Înaintau tăcuţi. Stoica, nevrînd să arate că-l durea piciorul, călca rar şi apăsat, lăsîndu-şi toată greutatea pe celălalt. Adrian sfredelea atent cu privirea malul. Nu se distingeau decît nişte urme vechi de roţi, de căruţe probabil, dovedind că oamenii cărau frecvent, de aici, pietriş pentru construcţii.

„Te pomeneşti că, totuşi, e farsă. Al naibii glumeţ ! Nu putea să găsească altă zi ? Măcar să fi fost mai răcoare. Puţin, numai puţin, mai răcoare." Aruncă o privire piezişă către Stoica. Acesta tocmai se oprise şi-şi ştergea cu o batistă imensă fruntea asudată. Avea faţa roşie. Oftă o dată adînc, cu năduf, şi porni din nou. Mergea, fără să se grăbească, ţinînd cascheta într-o mînă, iar batista în cealaltă. „Să ştii că nu e nimic, îşi zise din nou Adrian. Dar şi dacă-l prind pe farsor... Hîncu !" îl fulgeră un gînd, făcîndu-l să tresară şi să rămînă ţintuit locului.

Îşi amintise, brusc, de o păcăleală, a cărei iniţiativă îi aparţinea, victimă fiind procurorul Hîncu, bunul şi vechiul său amic. În iarnă îl pusese să dîrdîie vreo oră în ger, la un colţ de stradă, în aşteptarea unei întîlniri cu o fată care, bineînţeles, nu venise.

Rupînd o crenguță firavă, Adrian se gîndea, din ce în ce mai furios, că drumul acesta, pe o asemenea căldură caniculară, îl datora răzbunării procurorului. „Să mă lase să raportez și șefului ? Să pierdem vremea trei oameni ? Asta-i prea de tot ! Lasă, Hîncule, lasă...", îl amenință căpitanul.

— Aici, tovarășe căpitan, am găsit... este...

Șoferul, cel puțin așa i se păru lui Adrian, avea vocea sugrumată de emoție. Poate de oboseală. Ori îi era numai cald ? Din cauza distanței, căpitanul nu prea-și dădea seama ce se petrecea cu el.

Porni, urmat îndeaproape de Stoica, în direcție opusă celei inițiale. Dincolo de cărarea pe care veniseră, terenul era cu totul altfel. Malul era mai înalt, rupt pe alocuri, susținut însă de rădăcinile lungi și ramificate ale unor sălcii scorburoase.

Locul nu i se mai păru atît de frumos. Liniștit, da. Frumos, nu. Sălciile contorsionate, scobite de capriciile neînțelese ale naturii, erau de o urîțenie ireală. Păreau niște guri uriașe, oribile, hămesite, sorbind avide aerul.

Plaja, mai bine-zis prundișul, se îngusta. Malul înalt și aluviunile depuse în timp creaseră un fel de nișă, ca o ascunzătoare.

— Acolo..., și șoferul arătă cu mîna spre nișa-ascunzătoare.

— Mda... este.

În umbra fremătătoare a acelor monștri vegetali, într-un loc ferit și de lumină și de umblet, se afla o ridicătură de prundiș amestecat din belșug cu pămînt roșcat, lutos, un morman nu prea înalt, din care se ițeau, curioase parcă, tălpile cu ținte ale unor bocanci sau ale unor cizme. „Nefiresc așezate, își zise Adrian. La naiba ! Ieri, alaltăieri, omul poate mai trăia, se bucura sau se întrista, îl durea poate un dinte, o mînă sau un picior. Bocancii nu sînt ușori, mai ales vara... Așadar, nu-i o farsă. Mai bine-ar fi fost !"

Cîteva momente toți trei rămaseră nemișcați, privind în neștire tălpile cu tocurile roase. Mașinal, căpitanul scoase o țigară pe care o aprinse de la cea a șoferului. Stoica făcu la fel. Zăboveau, nehotărîți, tăcînd.

Traseră cu sete cîte un fum. Căpitanul decise :

— Stoica, rămîi aici. Mă întorc cu echipa.

Ca de obicei, vocea îi era calmă. Nimic nu lăsa să se întrevadă că îl cuprinsese un fel de febră interioară.

— Am înțeles, tovarăşe căpitan. Rămîn aici, spuse Stoica. Apoi se adresă şoferului : Lasă-mi nişte ţigări. Ale mele nu cred să-mi ajungă.

Dobre îi întinse pachetul întreg. Îi dădu, fără să-i fi fost cerută, şi cutia cu chibrituri.

— Ieşi mai la lumină, mai la ıer, adăugă Adrian plecînd.

Stoica îl urmă tăcut, păşind agale, pînă la cărarea ştiută şi se aşeză, gospodăreşte, la umbra răcoroasă a unei sălcii tinere, punîndu-şi la îndemînă ţigări, chibrituri, o batistă şi cascheta.

„Nici lui nu-i plac scorburile", comentă în gînd Adrian. Pînă la cărare, parcurgînd acelaşi drum, de data asta nu le mai dădu atenţie. Urcă zorit în maşină. Dobre ambală scurt, în felul său, şi porni. Un viraj strîns, aproape periculos, şi maşina începu iar să înghită cu lăcomie kilometrii colbuiţi ai drumului.

Lăsau în urmă aceeaşi trenă cenuşie, stăruind îndelung pe zarea fierbinte, poate şi mai fierbinte decît la venire.

Febra

Acum, pe drumul de întoarcere, timpul trecea mai anevoios. I se părea că Dobre merge prea încet, deşi acul kilometrajului sălta aproape în permanenţă peste şaptezeci. Căci dacă la venire îl furaseră îndoielile sau se lăsase purtat de reverie, acum îl stăpînea tot mai intens încordarea care devenea, treptat, mai puternică. La nici jumătate de drum, aprinse altă ţigară. Încercă să-şi imagineze modul în care omul fusese ucis : lovit, sugrumat, împuşcat ? Oh, dar în cîte feluri putea fi ucis un om ! Poate a primit o lovitură, sau chiar mai multe... De ce ?

„Gîndesc necontrolat. De ce ? Dintr-o mie de motive !"

De-a lungul carierei sale văzuse multe. Multe le înţelegea, atît cît îi era îngăduit, fără să contravină propriilor convingeri şi principii. Crima însă nu o putea pricepe. Nici măcar atunci cînd de vină era însăşi victima, iar „celălalt"

nu făcuse altceva decît să se apere cu disperare. Îl uluia şi-l revolta neputinţa cuiva de a se apăra altfel decît omorînd.

„Gata cu prostiile !", îşi zise obişnuit să-şi strunească gîndurile. Le îndreptă spre alt făgaş, mai util. Dacă victima era de prin părţile locului, va fi mai curînd (curînd ? ! cine ştie ?) identificată. Dar dacă venise din alte părţi ? Nici atunci n-ar fi foarte greu. Actele. Şi dacă n-are ?... La naiba ! Asta nu s-ar mai chema caz „fericit". Pe de altă parte, ei bine!. „necunoscutele" îl pasionau. Erau farmecul incontestabil al fiecărui caz.

— De ce-o fi fost oare... omul acela ?..., prinse glas întrebarea, ce-i drept cam fără înţeles pentru cineva care nu ştia la ce se referă, şi care-l măcina şi pe Dobre.

Evitase să rostească cuvîntul capital: omorît. Îi repugna şi lui, deşi exprima o realitate a cărei exactitate nu putea fi pusă la îndoială.

Adrian ridică doar din umeri, aprinzîndu-şi o nouă ţigară. Brusc revăzu mîna lui Dobre întinzînd pachetul de ţigări plutonierului Stoica, rămas acolo, între sălcii, de veghe.

— Dă-i bătaie, nea Dobre, îi spuse şoferului, că ne-am „săltat" bine dincolo de ora unu şi ne mai aşteaptă o mie de treburi.

Dobre apăsă pe accelerator. Maşina ţîşni peste nişte pietre care o izbiră zgomotos, de jos în sus, sărind lateral şi spre spate, înfuriate, parcă, de acest violent deranj.

— Lasă nervii, Margareto ! o ameninţă alintător Dobre, aşa cum făcea doar rareori.

Se apropiaseră de oraş. O barieră îi ţintui locului. Nu pentru prea multă vreme, căci trenul, un marfar nesfîrşit de lung, apăru în plină viteză.

— Bune maşini „dieselele" astea, ţîţîi admirativ din vîrful buzelor şoferul.

— Bune, dar nu-mi doream să le admir tocmai acum, răspunse fără chef Adrian.

Abia trecu ultimul vagon şi bariera începu să se ridice alene, eliberîndu-le drumul. Dobre făcu un gest de mulţumire cantonierului şi porni în goană pe străzile oraşului.

Căpitanul ardea de nerăbdare să raporteze şefului. La sediu îl aştepta însă o dezamăgire : colonelul era plecat la o unitate economică. Secretara îi comunică doar ordinul de a-l anunţa imediat în ce măsură sesizarea telefonică se

confirma. În funcție de situație, trebuia să ia cît mai urgent măsurile cuvenite.

Adrian trecu în biroul său. Fără să se așeze pe scaun, rugă centrala să-i dea repede cîteva legături. Telefonista știa ce înseamnă cînd se solicitau „repede" niște legături. Căpitanul îl ceru mai întîi pe procurorul Ivașcu. Între timp trebuia găsit medicul legist. Telefonul sună, ce-i drept, în ordine inversă, dar amănuntul n-avea nici o importanță acum.

— Te salut, doctore. Îmi pare nespus de rău — vocea lui Adrian era ironic duioasă — că azi o să-ți cam dai peste cap ora de masă, dar într-o jumătate de ceas, cel mult trei sferturi de oră, facem o plimbare pe Secaș.

— Ce-ți veni, stimabile, tocmai acum ? ! La ora trei am o ședință foarte importantă, de la care nu pot lipsi în ruptul capului, se împotrivi doctorul Călinescu. Crezi că de excursii organizate așa, ad-hoc, am eu vreme ?

— Ba ai să lipsești de la ședință și ai să faci o excursie, pe nemîncate, să fii mai zglobiu. Și-apoi, la autopsii nu-i deloc indicat să fii îndestulat.

— Ce autopsie ? Explică-mi odată !

— De explicat urmează să-mi explici tu mie. Pe Secaș. Peste cel mult o jumătate de ceas, așa cum am avut plăcerea să-ți spun, trec să te iau. Salve.

— Bine. Pregătesc ce trebuie. Iau și o salvare.

Doctorul închise telefonul. Nerăbdător, căpitanul bătu în furcă, rotind de cîteva ori discul telefonului.

— Aveți legătura cu tovarășul procuror Ivașcu, se auzi vocea telefonistei. Pe cine să vă mai dau ?

— Tătaru să vină la mine. Apoi i se adresă procurorului : Băiete dragă, regret că-ți stric și ție după-amiaza și seara. Mai ales seara. Angela va merge singură la concert, căci tu ai să vii cu mine.

— S-o crezi tu ! ripostă procurorul, deloc pus pe glume.

— Ba ai s-o crezi și tu !

Fără detalii de prisos îi spuse despre ce era vorba.

— Am fost pînă acolo, am verificat și...

— În zece minute sînt la tine. Poate nu ești tu gata..., schiță procurorul o glumă fără prea multă veselie.

Căpitanul zîmbi şi puse uşurel receptorul în furcă. Abia atunci îl zări pe locotenentul Tătaru, care-l privea uşor nedumerit.

— Venişi ?

— Da, tovarăşe căpitan. M-am prezentat la ordinele dumneavoastră.

Lungise cuviincios pe „dumneavoastră". Zîmbetul căpitanului se accentuă.

— Pregăteşte trusa şi toate celelalte. Plecăm într-o mică escapadă pe malul unei ape. E un cadavru acolo.

— Am înţeles.

Tătaru era un tînăr înalt, brunet, slab, foarte tăcut din fire. Veşnic ţinta glumelor prieteneşti ale colegilor, de genul : „pune-ţi, tinere, pietre în buzunar să nu te doboare vîntul", răspundea prin cîte-un zîmbet plin de îngăduinţă. Avea trei pasiuni : fotografiatul, lectura şi muzica. O fotografie artistică îi fusese trimisă la o expoziţie internaţională.

Tătaru făcea totul cu calm şi conştiinciozitate desăvîrşite. Nimeni şi nimic nu reuşea să-l scoată din ritmul lui. Toţi îi ştiau meticulozitatea şi probitatea profesională şi de aceea îi era lăsată libertate deplină.

Adrian nu se osteni să-i mai dea nici un fel de explicaţii. Dacă locotenentul răspunsese „am înţeles", era clar că va pregăti cu scrupulozitate tot ceea ce le era necesar.

Căpitanul trecu în biroul alăturat unde locotenentul Mihăileanu ancheta un ins de vreo douăzeci şi opt de ani, cu o înfăţişare dezagreabilă.

— Chirilă n-a venit ? se interesă, zăbovind lîngă uşă.

— E la „evenimente" cu...

— Bine, lasă, îl chem eu.

Reveni în birou, de unde îl sună pe Chirilă. Îşi aprinse iarăşi o ţigară („fumez cam mult azi", se mustră singur, dar fără efect) şi începu să se plimbe de colo-colo, pînă cînd apăru Chirilă.

— Ei ?

— Ce ei ? Pregăteşte, pentru orice eventualitate, şi grupa de rezervă pentru intervenţii.

Zîmbiră amîndoi. Chirilă nu mai avea nevoie de precizări suplimentare. Înţelesese foarte bine că telefonul ano-

nim n-a fost doar o farsă, că aceste clipe de relativă liniște precedau poate săptămînile de tensiune care vor urma.

Ușa se deschise și în birou intră colonelul Băleanu. Cei doi ofițeri luară poziția de drepți. Ca și cînd ar fi auzit întrebarea monosilabică a lui Chirilă, colonelul îi interpelă cu un „Ei ?"

I se raportă succint. Deși condensată la maximum, formularea lui Adrian conținea toate datele esențiale.

— Bine. Să mergem, zise colonelul.

O porni spre ușă. Se răzgîndi. Întorcîndu-se din prag, urmărit de privirile mirate ale celor doi, se îndreptă spre telefon. Formă un număr...

— Dragă, te rog să nu mă aștepți la masă. După o ușoară, abia perceptibilă ezitare, adăugă : Cred că nici la spectacol nu mai ajung.

De la celălalt capăt al firului veneau, probabil, reproșuri în torent, căci colonelului i se accentuară niște cute pe frunte și la colțul ochilor, pe care îi strînse ușor. Își netezi iar, inutil, părul. Continua să asculte răbdător, nedorind să i se vadă neliniștea. Cei doi schimbară o privire și, pe nesimțite, ieșiră închizînd cu mii de precauții ușa după ei.

— Bine, draga mea, am să încerc, dar nu-ți pot promite. Știi doar...

Colonelul avea expresia unui om chinuit de o cruntă durere. Le mulțumi, în gînd, ofițerilor pentru gestul lor de delicată politețe. Zăbovi preț de o secundă lîngă masă, cu mîna pe telefonul pe care-l închisese cu exagerată grijă. Părea mai curînd că face un teribil efort de voință spre a nu-l sparge. Inspiră adînc aer pe nări. Își reluă înfățișarea dintotdeauna și ieși. Se gîndea că i-ar prinde grozav de bine o mască. L-ar scuti de osteneala de a-și ascunde mereu durerea pentru lipsa de înțelegere de acasă.

Străbătu cu pas egal, același pas egal, două încăperi, ajungînd în coridor. Adrian îl dăscălea de zor pe Chirilă, care asculta cu aerul unui școlar muștruluit. Colonelul zîmbi. Îi știa buni prieteni. Adrian intrase în ceea ce el numea „febră a creației". În munca lor era febra obișnuită a situațiilor de acest gen. Se mîndrea cu tînărul ăsta inteligent și, mai ales, foarte serios în momentele de dificul-

tate ale profesiei, „momente“ care durau adesea săptămîni, fără întrerupere.

Se urcară în mașină. Firavul Tătaru venise și el. Șoferul porni, fără să i se spună ceva. La al doilea colț, făcu un popas și dădu să coboare.

— Claxonează ! îi ordonă colonelul.

Nu mai fu nevoie. În aceeași clipă apăru lîngă mașină procurorul Ivașcu, urcîndu-se alături de Adrian. Băleanu se răsuci ușor și strînse mîna procurorului.

— Ai aflat, nu ?

Acesta dădu să spună că nu știa mare lucru, dar un ghiont venit cu promptitudine de la Adrian îi opri cuvintele pe vîrful buzelor. Se mulțumi să zică un „da“, care nu suna prea convingător, dar care era, totuși, un răspuns. Se gîndea, și nu prea greșea, că de îndată ce-l vor „culege“ și pe doctor, o să afle mai multe.

În fața intrării spitalului staționa o salvare.

Doctorul Călinescu se depărtă cîțiva pași, făcu un semn șoferului și se urcă în mașina miliției, înghesuindu-l pe procuror. Și iarăși porniră. Dar se terminase cu tăcerea.

Doctorul Călinescu era cunoscut ca un vorbăreț fără pereche. Înalt, cu alură de sportiv care începuse să ia proporții, cu niște mîini imense pe care le mișca întruna, avea veșnic ceva de întrebat, de aflat, de comentat. Ironic, mai curînd cinic, nu se sfia să spună lucruri pe care alții le ocoleau.

Pe mulți îi supăra felul său de a fi, franchețea sa crudă. Cei în compania cărora se afla acum îl cunoșteau foarte bine și îl prețuiau pentru că știa întotdeauna să le fie util. De multe ori observațiile lui, nu numai cele legate de meserie, fuseseră salutare în elucidarea unor cazuri complicate.

O ciudată, și pentru mulți inexplicabilă, amiciție avea pentru omul acesta cu înfățișare și comportare dură, colonelul Băleanu. Intuise dincolo de masca gălăgioasă, chiar brutală a doctorului sensibilități ascunse. Erau în stare să joace șah ceasuri în șir, fără să schimbe o vorbă unul cu celălalt, preocupați de mișcările proprii sau ale adversarului. În fața tablei cu pătrate albe și negre nu-și făceau nici cea mai neînsemnată concesie.

— Şi, zi aşa, dragă tovarăşe căpitan, îmi dăduşi peste cap ora de masă cu şedinţă cu tot! Cînd îţi aud vocea la telefon ştiu că mă suni numai şi numai ca să-mi răstorni un program, să-mi strici nişte tabieturi, să mă smulgi din...

— ...din banalul cotidian, întregi mormăind Adrian.

— Precum zici : din banalul cotidian. Ia te uită ! se repezi doctorul. Oi fi vrînd să-ţi faci un merit din asta. Adică, vrei să insinuezi că duc o viaţă anostă şi că am nemaipomenitul noroc ca, undeva, să se afle un anume căpitan care-mi îmbogăţeşte biata mea existenţă cu evenimente palpitante, cu emoţii. Ca să vezi, ce fantastică şansă pe mine ! Nici nu-mi vine să cred. Ei bine, acum cel puţin spune-mi cu ce „trăire" inedită vrei să mă pricopseşti iar ?

În secunda de tăcere, pentru că numai atît a durat tăcerea. Adrian reuşi să îngîne :

— Dacă mă laşi să scot şi eu o vorbă îţi spun, fireşte...

— Auziţi ! îi luă drept martori pe cei de faţă cu patos ipocrit, de parcă ar fi invocat nişte zei. Toţi ascultau zîmbind discuţia, de fapt monologul doctorului. Auziţi ! Dacă-l las... Păi, cînd eu ard de nerăbdare să aflu cauza... motivului, şarjă zîmbind şi el, cauza acestui inoportun deranj la ora mesei, (Ivaşcu chicoti amuzat ştiindu-l pe doctor mare gurmand), cînd toţi oamenii cumsecade îşi văd liniştiţi de treburile lor, dumnealui — arătă acuzator cu degetul spre Adrian — dumnealui mă poartă pe căldură, prin praf, că de hîrtoape, să le aleagă pe cele mai adînci, are grijă nea Dobre, asul piloţilor de vînătoare a gropilor...

Colonelul se întoarse spre el, rîzînd de-a binelea. Flecăreala neobosită a doctorului îi făcuse bine. Îl întrebă :

— Vrei să afli unde te duce „un anume căpitan" sau nu vrei ?

— Vreau, cum să nu vreau, şi schimbîndu-şi subit direcţia atacului verbal : mai ales că azi şi-a ales o suită pe cinste, aş zice, avîndu-te în frunte chiar pe tine.

— Ştie el de ce, zise colonelul fără a oferi şi alte explicaţii.

— O fi ştiind el, dar nu ştiu eu. Ivaşcule, tu cum stai?

— Bine ! se mulţumi să spună procurorul cu intenţia expresă de a-l întărîta.

— Aha, toţi ştiţi, numai eu nu. Atunci...

O privire aruncată peste umăr de colonelul Băleanu îl amuți brusc. În sfîrșit, Adrian putu să-i dea detalii. Apoi, o bună bucată de vreme, în mașină domni liniștea. Fiecare rămăsese cu gîndurile sale. Își imagina locul, încerca să ghicească modul cum fusese răpusă victima, cine făptuise crima. Și, ciudat, nici unul nu reușea să vadă mai mult decît niște tălpi de bocanci, ivindu-se din pămînt.

— Și, zici, că numai picioarele se văd ? întrebă inutil doctorul, declanșînd un fel de tresărire colectivă.

Medic legist de treisprezece ani, Călinescu era obișnuit cu toate. Dar acum, de ce oare vedea bocancii aceia într-un fel ciudat : ca pe niște urme pietrificate din timpuri imemoriale. Nu-i răspunse, bineînțeles, nimeni la întrebare.

Lui Adrian, drumul cunoscut, restrăbătut la un interval atît de scurt, i se părea tot fără capăt. Nu mai înregistra nimic din ceea ce era în jur. Îl rodea doar nerăbdarea, abia-abia stăpînită, de a se apuca de treabă. Știa și nu știa — paradoxul meseriei ! — ce-l așteaptă. Și drumul care nu se mai termina ! Un gînd stupid, fără nici o legătură cu frămîntarea tuturor, îi trecu prin minte : că mașina salvării, tare ar mai fi trecut în fața lor, spre a nu mai străpunge norul dens de praf, stîrnit fără pic de gingășie de „Margareta" lui Dobre. Pe neașteptate, mașina stopă cu un icnet scurt. Coborîră.

— Uf, ce căldură insuportabilă, nu se putu abține doctorul.

— Las-că te răcorești îndată, îi strecură cu năduf răutăcios Adrian. Sub mal — îi susură la ureche spre a nu-l auzi și șeful — sub mal e răcoare, foarte răcoare, repetă cu un macabru subînțeles.

— Brr..., se scutură ca de un frison procurorul.

Căpitanul o luă pe cărare. În urmă veneau șoferul și locotenentul Tătaru. De la urcarea în mașină nu rostise nici măcar o vorbă. Îi ajunse și salvarea. Șoferul acesteia și doi sanitari se adăugară, în aceeași solemnă tăcere, șirului pornit printre scorburile urîte, pe care nu le mai băga nimeni în seamă.

Doctorul venea în spatele colonelului Băleanu și se văicărea înciudat. Călcase, asemenea plutonierului Stoica, în șanțul ce tăia cărarea.

— Încă puțin și m-alegeam cu o entorsă, drăcia...

Nimeni nu-i dădu atenție. Porniseră în susul apei.

Stoica salută respectuos. Colonelul îi făcu discret un mic semn s-o ia înainte. În cîțiva pași ajunseră.

Deși erau obișnuiți cu de toate, îi stăpînea încordarea. Se opriră. Cîteva clipe nu se auzi decît clipocitul, odihnitor, netulburat al apei. Apoi, imediat, un declic metalic scrijeli, țiuind parcă, liniștea. Locotenentul Tătaru intrase în acțiune. Calm, fără a se pripi, își desfăcuse tihnit „bagajul" și, înaintea tuturor, se apropiase de mal. Declanșatorul țăcăni scurt, de două sau de trei ori. Tătaru se retrase cîțiva pași, cercetînd locul. Doctorului îi reveni graiul și... simțul umorului.

— La naiba ! Pe căldura asta cu bocanci !

— Sărmanul, cine știe de unde venea și încotro mergea, zise compătimitor, mai mult șoptind, unul dintre sanitari.

— 'Nde, făcu celălalt.

— Trebuie scos de aici, se auzi vocea procurorului.

— Permiteți să raportez, tovarășe colonel.

Plutonierul Stoica înaintase un pas și aștepta încuviințarea șefului.

— Spune.

— De la stîna de colo a venit un cioban să vadă ce e cu noi. I-am cerut două lopeți. Uitați-l.

Într-adevăr, de dincolo de perdeaua sălciilor, apăru un om scund, încălțat cu bocanci — „ca ai mortului", remarcă Adrian — purtînd două lopeți sub braț. Înclinînd aprobator din cap, colonelul aruncă, rapid, o privire spre căpitan. Acesta primi, cu clipiri mărunte, dojana mută pentru că scăpase din vedere un asemenea amănunt important.

— Am, și eu, una mică, la mașină, spuse Dobre.

— Adu-o !

Colonelul luă o țigară din pachetul pe care i-l întindea doctorul Călinescu.

Degajarea pămîntului cerea atenție deosebită. Cadavrul nu trebuia mișcat. Nu se știa nici măcar cu aproximație de cînd și în ce stare se află. Nici o precauție nu putea fi de prisos.

După primele fumuri nesățioase de țigară, doctorul Călinescu avea iar chef de vorbă.

— Măi, să fie, ce loc ! Să ştiţi că mie mi-ar plăcea să-mi găsesc tihna de veci într-un asemenea cavou natural. Mi-ar cînta păsărelele..., rîul mi-ar îngîna neîntrerupt poveşti..., eu aş asculta. Timp aş avea. O veşnicie. Noaptea, ce-i drept, mi-ar fi cam neplăcută compania scorburilor ăstora dizgraţioase. De-a dreptul hîde. Parcă-s nişte vrăjitoare încremenite într-o invocaţie satanică. Şi invocaţia pare cu atît mai înspăimîntătoare cu cît este mută.

— Eşti incorijibil, doctore, îl întrerupse, neliniştit Ivaşcu şi-i făcu un semn din ochi spre ciobani.

Tot de după sălcii se mai ivise unul. Se închinau de zor, uitîndu-se cu fereală şi cu teamă cînd la doctor, care le atrăgea atenţia prin felul său zgomotos de a fi, cînd la cadavrul aproape în întregime scăpat de povara grea a pămîntului.

— Ce, nu-i aşa ? Linişte, pace, locuri frumoase..., te împaci, sigur, şi cu dumnezeu şi cu oamenii. Frică nu mi-ar fi deloc. Stîna aproape, cu zăvozii ei uriaşi, ştiţi, cum sînt pe la stîni, de pază.

— Doctore..., îl mustră cu blîndeţe Adrian, încercînd să-l oprească.

— Ce-aveţi cu mine ? se revoltă el simulat.

Îl temperă o privire a colonelului. Nu mai zise decît „iaca am tăcut". Tăcu într-adevăr, tocmai cînd nu se mai aştepta nimeni la un asemenea miracol.

Locotenentul Tătaru se apucase din nou de treabă. Conştiincios şi imperturbabil. Cadavrul se vedea acum în întregime. Doar faţa îi era acoperită cu o batistă murdară. Grijă macabră a asasinului (sau a asasinilor).

Se apropiaseră cu toţii. Numai cei doi ciobani, după o clipă de temătoare curiozitate, cînd aruncară cîte o privire fugară mortului, se dădură la o parte. Cu un gest atent, precaut, doctorul prinse un colţ al batistei şi o îndepărtă. În jur domnea în continuare tăcerea. Densă. Apăsătoare. Şi cu toate că rîul îşi vedea mai departe de drum prin albia străjuită de sălcii, cu toate că o ciocîrlie săgeta văzduhul şi cu cîntecul nu numai cu zborul ei, nimeni nu lua aminte la farmecele naturii. Pînza tăcerii o rupse tot doctorul.

— Mai faci ceva, locotenente ?

— Da, imediat. Amprente.

Din bagajul purtat cu atîta grijă, Tătaru îşi scoase cele

necesare. Își continuă treaba ordonat, cu meticulozitate și răbdare. Dar nu cu încetineală.

— Acte are ? întrebă colonelul nerăbdător.

— Nu știu...

Omul era îmbrăcat cu niște pantaloni groși, din postav, o cămașă veche, o vestă răzlețită de la cine știe ce costum ieftin, din cele ce zăceau, demodate, în magazinele sătești.

Cu nesfîrșite precauții, plutonierul căută în buzunarele cadavrului. Din cel de sus, al vestei, scoase o hîrtie umedă, șifonată — părea o chitanță și chiar se dovedi a fi una — pe care abia se distingea ceva scris și conturul zdrențuit al unei ștampile. Căutînd cu aceeași grijă, găsi o fotografie. Cartonul se păstrase ceva mai bine decît hîrtia. Fotografia înfățișa o femeie de treizeci-treizeci și cinci de ani, fardată strident, cu un aer vulgar înscris pe chipul lipsit de feminitate. Pe verso, un scris cu creion chimic, destrămat de umezeală, indica o dedicație de genul „amintire veșnică", în versuri, o semnătură și o dată. Atît.

Procurorul, Adrian și doctorul se uitau cu mare atenție la, deocamdată, singurele puncte de plecare spre aflarea identității victimei.

— Nu se înțelege nimic, mormăi bosumflat doctorul.

Alături, Tătaru aștepta răbdător să ia în primire cele două firave indicii.

— Ale tale sînt, zise căpitanul.

Cu buzele pecetluite de aceeași strașnică muțenie, locotenentul primi probele între două cartonașe, scoase anume din trusă. Colonelul se uita cu un aer absent la Adrian care știa prea bine ce înseamnă asta. Întoarse capul spre cei doi ciobani. Nu se clintiseră din locurile lor. Colonelul Băleanu clipi aprobator. Adrian se apropie de ei, încet, fără să se grăbească, cu aerul că atunci și-ar fi amintit întrebarea pe care voia să le-o adreseze :

— ...Sînteți de multă vreme pe-aici ?

— D-apoi să tot fie vreo trei ani, rosti cel care adusese lopețile, schimbîndu-și stingherit greutatea trupului de pe un picior pe altul.

Pe tonul unei discuții obișnuite Adrian continuă :

— ...Nu vreți să v-apropiați ?... Poate-l cunoașteți, cumva..., și făcu o mișcare degajată către locul pe care cei doi evitau, cu înfricoșată îndărătnicie, să-l privească.

Urmară cîteva clipe suspendate în tăcere, pătate cu semne de întrebare. Dar ea nu depăşi limitele fireşti.

— D-apoi... vrem, iaca... ne-om uita, zise tot cel dintîi, sfătuindu-se, din ochi, cu ortacul său.

Încet, încet, se apropiară. Un om zăcea pe spate, prins în înţepenirea sfîrşitului.

Ciobanul cel înalt, venit mai pe urmă, începu de la primii paşi să se închine cu o patimă care numai a pioşenie nu aducea. Nimeni, cu excepţia colonelului, nu remarcă zelul ipocrit al gestului. Dar şi el îşi reprimă nejustificata suspiciune, prea spontană şi fără vreun suport cît de cît temeinic. Ciobanul încremeni, mîna cu degete împreunate se opri la jumătatea închinăciunii, ochii se dilatară înfricoşaţi. La picioarele lor, un bărbat avea după urechea dreaptă semne întunecate de sînge. Barba crescuse. Trăsăturile nu i se mai distingeau, strivite de greutatea pămîntului şi, probabil, de mîna criminală pentru a împiedica identificarea.

— Nu, nu-l cunoaştem, rosti în numele ambilor tot primul. Celălalt mişcă şi el a necunoaştere din cap şi porni repede, reluîndu-şi închinatul, spre vechiul loc.

— Dobre ! Haidem, îl chemă Adrian pe şofer.

Un uruit zgomotos îi vesti pe cei de faţă că maşina traversa podul. Foiala nervoasă a doctorului îl făcu pe colonel să-l îndemne :

— Stai şi tu şi mai trage un fum.

— Mi s-a stins sufletul în atîta tutun, se lamentă doctorul aprinzînd, totuşi, altă ţigară.

— Tătaru, Stoica, aşezaţi-vă pe undeva, la răcoare...

Îndemnul i se păru şi colonelului cam nepotrivit. Nu interveni, însă, gîndindu-se că nici unuia nu-i vor strica nişte clipe de răgaz.

Sanitarii se retraseră povestind ceva cu glas coborît. Ivaşcu privea nostalgic joaca valurilor, sărind zglobii peste un bolovan ivit în cale. Din primul moment îşi dăduse seama că era absolut inutilă încercarea de a găsi urme de paşi. Pietrişul păstra, cu destulă conştiinciozitate, urme de roţi, în schimb, cele de paşi nu erau decît nişte vagi adîncituri mergînd şi venind din toate părţile. Cărările bătătorite nu „spuneau“, nici ele, nimic.

Adrian nu oprise grupul, destul de numeros, să se apropie. Deci nu mai putea fi vorba de cercetarea urmelor.

„Nisip, pietriș, apă, cărări bătătorite. Afurisită treabă !", își zise procurorul nu tocmai vesel, așteptînd să reînceapă nelipsita sporovăială a doctorului. După un fum tras în silă din țigară, acesta rămase preocupat închizîndu-se într-o nefirească tăcere. Faptul îl mira nespus pe procuror. Aproape-i venea să-l întărîte. Renunță.

Adrian trebuia să revină cu martori din satele de peste rîu pentru o eventuală identificare. În așteptare, procurorul urmărea hărnicia locotenentului Tătaru, care se depărtase binișor. Fotografia și măsura întruna.

Într-un tîrziu, Ivașcu uită de ceilalți, absorbit de peisajul din jur. Colonelul Băleanu părea că uitase și el unde se afla. Se plimba agale, încoace și încolo, spunîndu-și că venise aici nu pentru că era absolut necesar, ci din dorința omenească, simplă, de a lăsa orașul undeva, departe, în urma sa. „Nu era nevoie de mine aici, acum. Am încredere deplină în ei, toți. Mă pot bizui pe Adrian, pe Tătaru, sfiosul ăsta inteligent și meticulos, pe Ivașcu, ambalat cînd cu Adrian cînd cu doctorul în controverse nesfîrșite. Pînă și Stoica, prevăzător, s-a gîndit la lopeți. Ce bine și liniștitor este să ai încredere în oameni..." Se încruntă, amintindu-și de telefonul de acasă. Amărăciunea părea că-l înlănțuie din nou. „Am fost ingrat. Nu trebuia să renunț la spectacol. Dar nu mai vreau să îndeplinesc, la nesfîrșit, alte dorinți... Chamfort mi-ar fi rîs în nas, «forța rațiunii, cum zice dumnealui, care să mă înalțe deasupra propriilor patimi și slăbiciuni», mi-a jucat o festă".

Se răsuci pe călcîie, privindu-i pe ceilalți. Nimeni nu se mișcase, doar Tătaru se ostenea căutînd ceva, numai el știa ce anume, pe drumul pe care veniseră cu mașina.

Timpul părea blocat, ca nisipul într-o clepsidră proaspăt răsucită, pentru ca apoi, să picure în secunde impalpabile.

Deodată se auzi un zgomot asemănător bubuitului de tunet. Cel puțin așa păru, în liniștea neverosimilă din jur. Nu era, de fapt, decît uruitul cunoscut, așteptat, al roților mașinii. Căpitanul reveni însoțit de doi oameni : primarul și un sătean ceva mai vîrstnic, cu o mustață impresionantă, niște sprîncene groase și dese, care se îmbinau

la rădăcina nasului ; avea o ţinută dreaptă şi mers apăsat badea Luca Traian, căruia primarul şi cei doi ciobani — se cunoşteau deci — îi arătau respect deosebit. Cu excepţia ciobanilor, grupul se reuni, tăcut, în jurul celui mort. Tăcerea o rupse badea Luca. Pe faţa marcată de o tainică nobleţe nu tresări nici un muşchi. Vorbi rar, sfătos :

— Dumnezeu să-l ierte, că de urîtă moarte a avut parte, bietul om. Ziceţi că nu ştiţi cine-i ? C-apoi greu, tare greu, ne este şi nouă să vă spunem. Iaca, bocanci din ăştia am şi eu în picioare, şi primarul Niculae Mărgineanu, aici de faţă. Iţari, sau pantaloni negri cum le ziceţi dumneavoastră, am şi eu, şi orice rumân de prin partea locului. Cămăşi, iară... Despre faţa omului, ce să zic ? Cine-l mai poate cunoaşte acum ?... De bună seamă nici mama care l-o născut, sărmana, că dac-ar fi ştiut...

Primarul, mai tulburat decît bătrînul, nu făcea altceva decît să încline aprobator din cap. Aşa era. Faţa nu i se mai putea recunoaşte. Cît despre îmbrăcăminte... Şi-apoi nici nu auziseră să fi dispărut vreun om din sat sau din împrejurimi. E drept că mulţi erau plecaţi pe şantiere sau la oraş.

Adrian se pomeni dînd din cap şi privindu-l pe Tătaru, care-i răspunse printr-un gest nedefinit. Ştiau amîndoi, ştiau toţi cei de faţă, că abia de-acum începea munca, adevărata muncă. Febrilă. Plină de osteneli. Abia acum începea să-i stăpînească un gen de neastîmpăr, pe care-l resimţeau, deopotrivă, în meseria lor, şi tinerii ca Dinu, şi cei mai experimentaţi. Nu numărul anilor determina intensitatea tensiunii, ci dificultatea evenimentelor cu care erau confruntaţi.

Acasă

Drumul spre casă, de fapt spre sediul miliţiei, fusese parcurs în linişte. Lipsea din formaţie doctorul. După remarca „îmi iau comoara şi plec", se urcase în salvare şi pornise către spital, fără să mai zăbovească. Era cald. Nu era indicată nici cea mai mică întîrziere.

„Ce-aş mai fuma"..., îi trecu prin gînd căpitanului. Parcă auzindu-l, colonelul Băleanu îl întrebă :

— Ce faci, Adriane, te-ai lăsat de fumat ?

— Nu, dar...

— Fără nici un „dar", fumează.

Subit, îi trecu cheful de a aprinde ţigara şi dădu un răspuns, aproape să nu se recunoască :

— Nu, tovarăşe colonel, permiteţi-mi să raportez. Ştiţi... mi s-a acrit sufletul de atîtea ţigări.

Peste umăr, colonelul îl privea cu un zîmbet ciudat, blînd şi cald. Procurorul îi azvîrli o privire batjocoritoare, bodogănind abia auzit : „Raportează, raportează, nu, să trăiţi, tovarăşe suflet acru ce eşti !". Din colţul lui, Tătaru îşi sticli ochii, participînd în felul său la veselia de moment iscată de răspunsul copilăresc al căpitanului.

La judiciar, în biroul cunoscut, stăruia permanent mirosul de ţigară.

— Buni băieţi. Şi grijulii, spuse colonelul mulţumit, zărind cafelele cam reci, dar binevenite cu care îi aştepta Chirilă.

— Aşa echipă prevăzătoare mai zic şi eu, completă procurorul, bucuros de o cafea tare şi foarte amară, cum stătea în obiceiul casei.

Se aşezară care pe unde nimeri, cu excepţia colonelului, care se oprise în dreptul ferestrei, rostind un lapidar :

— Vă ascult.

Ştiau prea bine că în asemenea situaţii şeful îi lăsa să se desfăşoare în voie, cerîndu-le doar să gîndească temeinic, să acţioneze operativ.

— Aşadar — începu Adrian — avem un telefon anonim şi un cadavru neidentificat. Din primele constatări, crimă. Mobilurile ar putea fi multiple : răzbunare, jaf (deşi nu prea cred), o ceartă. Asupra lui nici un act, doar un bon, o chitanţă şi fotografia unei femei. Victima poate fi tot atît de bine un ţăran de prin părţile locului sau un muncitor pe vreun şantier. Acestea, deci, sînt datele noastre. Pînă vom primi concluziile medicului şi ale tehnicianului avem de verificat persoanele plecate sau dispărute din comunele învecinate.

Fără a mai pierde timp cu amănunte de prisos, făcu o rapidă repartizare a oamenilor :

— Nedelea, Mihăileanu, Radu, la treabă. Aştept neîntîrziat date noi.

Ofiţerii ieşiră în grabă.

— Ce-o fi cu Hipocrat al nostru că tace atîta ? zise agitat procurorul.

— De ce eşti nerăbdător tocmai acum ? Nici n-a trecut prea mult ca să ai motive de nelinişte, îl potoli Adrian.

Ridică, dus pe gînduri, receptorul. Ştia că doctorul Călinescu îşi cunoştea meseria şi... colaboratorii. Nu va întîrzia, peste timpul care îi era necesar, nici măcar un minut. Şi nu greşea. Cînd să ceară telefonistei legătura, auzi vocea medicului legist. Vorbea clar, puţin răguşit. Poate din cauza ţigărilor.

— Căpitane, tu eşti ? Ascultă-mă cu atenţie, că nu mai repet : moarte violentă, rezultat al lovirii cu un corp tare, lopată, secure ; spargerea calotei şi fractură de bază.

— Atît ?

— Stai niţel, nu te precipita. Pe corp am mai găsit şi alte urme de lovituri, dar mai vechi. Vreau să spun mai vechi decît cele care au provocat decesul. Ai priceput ?

— Asta-i tot ?

— Tot. Ba nu, nu-i tot. Plec să mănînc că n-am să mai pot semna nici raportul şi mi-e că ai fi în stare să nu-l iei de bun fără semnătura mea. Te sfătuiesc să faci acelaşi lucru şi tu. Ţi-o spun ca bun prieten, ce se află lîngă tine şi la bine, şi la... ştii tu. Te pomeneşti că îl ţii şi pe şef acolo flămînd !

— Lasă, Mişule, îi întrerupse tirada căpitanul. Sîntem amîndoi nişte nevolnici. N-avem argumente, iar dacă-am avea, n-am şti să le formulăm convingător.

— Este, recunoscu concesiv doctorul. Ei, ce să facem ? Te salut...

— La bună vedere.

— Încetează odată, şi lasă-mă în pace ! zise doctorul trîntind receptorul.

Colonelul Băleanu plecase — între timp — de la judiciar. Se afla cu siguranţă la el în birou. Adrian aştepta. Trecuse de ora nouă seara cînd îşi făcu apariţia un ofi-

ţer, Radu „doi“, care-i aduse fişa cu toate datele (cunoscute fireşte) şi fotografiile victimei, încă umede.

Căpitanul nu apucă să le vadă. Zbîrnîitul insistent al telefonului inundă încăperea. De la celălalt capăt al firului se auzi vioi un „să trăiţi, tovarăşe căpitan !“.

— Să trăieşti, Dinule. Ce se aude, vajnic vînător de hoţi ? N-ai de gînd să te mai întorci ? Se vede că ne-ai uitat. De trei zile n-avem nici o ştire de la tine.

— Păi, eu i-am raportat tovarăşului colonel. Am găsit lucrurile. Ştiu şi cine-i autorul, doar că...

— Doar că trebuie să te descurci singur, băiete. Noi avem ce face. Şi vezi, să nu te prindă revelionul în deplasare.

— Am înţeles ! sună jovial glasul locotenentului în receptor.

Legătura se întrerupse.

— Măi, Costi ! Tipul ăsta zglobiu şi mititel parcă zicea nu ştiu ce despre o dispariţie. Ceva cu actori şi cu actriţe. Îţi aminteşti ?

— Parcă, deşi prea sigur nu sînt.

— Ia să ne uităm niţel la el în hîrtii.

— Aoleu, se văită în glumă, punîndu-şi mîinile în cap Chirilă. Cu ce-om fi păcătuit să dea peste noi asemenea năpastă ?

— Lasă, nu te mai văicări, se burzului Adrian, nici el prea încîntat de o astfel de perspectivă.

Resemnat, luă dublura cheilor şi descuie fişetul lui Dinu.

Printre hîrtii, după ce le răscoli şi mai mult, găsi plîngerea Mariei Mureşan, din satul Brăneşti, cu privire la dispariţia soţului. Reclamaţia data de zece zile.

— Repede, Costi. Legătura cu Brăneştii. Acolo e Radu „unu“. Salută-l şi spune-i să se ducă la Maria Mureşan. Dacă e cazul, s-o aducă urgent pentru identificare. Şi-acum să-l bucur pe amicul Călinescu.

Formă numărul doctorului :

— Alo, doc, ai mîncat ?

— Dumnezeule, nici o ţigară nu poate omul fuma în tihnă de răul tău. Eşti incorigibil, o să...

— Lasă lamentaţiile, doctore. Bucură-te că nu te-am trezit din somn.

— Erai în stare...

— Ba bine că nu !

— Hai, spune repede, nu mă mai fierbe. Mai ai vreun „pacient" ? Sau ţi s-a făcut aşa, deodată, dor de mine.

— N-am, dar vreau să ştiu dacă l-ai tăiat rău pe ultimul. Mîine dimineaţă e posibil să încercăm o identificare şi n-aş vrea să-mi sperii martorul.

Pe buzele căpitanului începu să fluture un zîmbet uşor... Simţea cum se adună nori la celălalt capăt al firului. Chirilă îl privea, intuind cam ce se petrece.

— Se înfurie, îi şopti Adrian în clipa cînd în receptor răsună o rafală de cuvinte.

— Ascultă-mă cu atenţie, Holmes ! Am impresia că începi, probabil eşti surmenat, să faci confuzii flagrante. Eu nu sînt institut de frumuseţe. Şi mai lasă-mă în pace la ora asta. Abia am prins şi eu o seară să văd un western la televizor, şi tu mă pisezi cu...

— Am zis şi eu, ca să ştii. Dimineaţă poate te scoli mai devreme şi ai grijă să fie frumos...

— ... „pacientul" dintre sălcii, făcu doctorul, îmbunat de tonul „vinovat", în care nu desluşise, lucru de mirare, hazul căpitanului.

— Eşti colosal, doc ! izbucni Adrian vesel, uitînd cît îl enervează pe doctor abrevierea. Eşti colosal. Tot nu botezasem acţiunea. Te iau naş şi-i zicem „Salcia". De acord ?

— Mai slăbeşte-mă cu aiurelile tale. Şi du-te o dată acasă că iar te caută mămica, puişor, se înfurie de-a binelea doctorul. Auzi de ce-i arde dumnealui ! Naş, botez. Nemaipomenit ! Asta le întrece pe toate !

Cum în urechi îi răsună un hohot de rîs, doctorul mai pufni o dată mînios în receptor şi-l trînti cu putere în furcă.

Din Brăneşti, Radu îi comunică lui Chirilă că femeia lipsea de acasă. Era plecată la nişte rude dintr-un sat nu prea îndepărtat. O aştepta din moment în moment.

— S-o aştepţi, s-o găseşti ! i se ordonă.

Rămînea valabil ordinul privitor la încercarea de identificare ce urma să aibă loc în dimineaţa zilei următoare. Adrian şi Chirilă conveniră că în seara respectivă nu le mai rămînea nimic de făcut aşa că...

— Hai acasă, decise Adrian.
— Hai întîi pe la şef. Mai e aici.
„Înţeleaptă idee", îşi ziseră amîndoi, cînd văzură că şeful se desprinde din mijlocul dosarelor, pornind cu ei, pe jos, spre casă.

„Nu, nu-i omul meu"

De dimineaţă Adrian găsi pe masă raportul lui Tătaru. Chemat fiind, locotenentul se prezentă imediat la căpitan.
— Să vedem. Deci, aşa..., aici sînt fişele dactiloscopice. Bonul e aşadar o chitanţă de la hotelul „Union" din Bucureşti. Interesant. Data nu se descifrează. În schimb fotografia... are o dată din acest an. Mda... Spune, Tătarule, ai trimis-o cumva la Capitală ?
Adrian întrebase într-o doară. Era ferm convins că Tătaru făcuse tot ce trebuie.
— Am trimis, tovarăşe căpitan. Se cercetează şi la noi în fişele de evidenţa populaţiei.
— În regulă. Chirilă, ce veşti ai de la Nedelea şi Mihăileanu ? Zici că Radu e în drum spre noi. Dar ceilalţi ?
— Ceilalţi au de-a face numai cu oameni pe care îi cunoaştem. Avem doar un dispărut în judeţul vecin, dar nu corespunde cu omul nostru. S-o fi aciuat iar pe undeva Moise Tudor ăsta. A lucrat şi pe la noi, la exploatarea minieră de sus. Dar acum nu-i.
— Le-aţi spus şi vecinilor ?
— Le-am spus, sigur că le-am spus.
Un telefon de la Nedelea le întrerupse discuţia. Cerea să fie găsiţi doi oameni plecaţi cam demult de-acasă spre un şantier din Arad.
Pe la ora zece, lui Adrian i se raportă că sosise Radu „unu" însoţit de o femeie şi un bărbat.
— Să vină la mine numai Radu.
Tînărul îi spuse că a adus-o pe Maria Mureşan. O urmase o rudă, un cumnat.
— Se pare că lucrurile s-au lămurit, tovarăşe căpitan.
— Cum adică ? întrebă Adrian.
— Soţul femeii a plecat pe un şantier. Nu ştie unde.

În orice caz, omul a vorbit acum trei zile cu cumnatul ei, prin care i-a trimis cei 4 500 de lei. Deci își retrage reclamația.

Cîteva clipe nimeni nu rosti nici un cuvînt.

— Mda, interesant. Totuși... da, bine. Să vină femeia, se decise brusc căpitanul.

Ezita. Dacă lucrurile erau limpezi, devenea inutil să mai piardă vremea cu cei doi. Apoi se răzgîndi, cedînd unui impuls inexplicabil. Dar nici n-avea nevoie de explicații. Hotărîse să stea de vorbă cu femeia și va vorbi.

Fu introdusă Maria Mureșan. Gata-gata să-i smulgă o exclamație de... admirație căpitanului. Se bucură în sinea lui că nu lăsase să i se întrevadă surprinderea.

În locul unei țărănci oarecare intră o femeie de vreo treizeci și cinci de ani, înaltă, bine făcută, frumoasă, cu o ținută mîndră, sfidătoare chiar, deși undeva aducea a bravadă. „Stupid mai sînt" ! Adrian nu știa nici el de ce e stupid, nu-și putea explica acum, la iuțeală, așa că renunță. Își aminti de Dinu cu „nana sau lelița Maria Mureșan". „Ehei, Dinule, Dinuțule, ce mai nană e asta !" Îi oferi un scaun aproape de biroul său.

De lîngă geam Chirilă, și el uluit de frumusețea și prestanța Mariei Mureșan, își privi mirat șeful, amuzîndu-se.

Femeia era îmbrăcată jumătate-sat, jumătate-oraș, așa cum obișnuiau majoritatea celor din satele învecinate. Ba chiar ceea ce ținea de port, iia, părea mai mult o cochetărie decît o reminiscență a vreunui costum specific regiunii.

La început Adrian avu un soi de ezitare, pe care celălalt ofițer i-o înțelese. Pur și simplu căpitanul nu știa cum să i se adreseze. Într-un tîrziu (după ce răsfoi preocupat, chipurile, cîteva file din dosarul aflat în fața sa) se hotărî.

— Și..., tovarășă, s-a lămurit deci problema dispariției soțului.

— Da, s-a lămurit, s-a lămurit, tovarășe ofițer, zise repede femeia. Cum de nu ? Că noi ne-am cam certat, că el zicea să strîngem banii. Dar eu am vrut mașină de spălat și el zicea că nu și nu. Și-atunci a luat banii și a plecat și eu am vrut să-l găsiți să aducă banii înapoi.

Rostise totul aproape pe nerăsuflate. „Parcă ar fi spus o lecție învățată pe de rost“, reflectă Adrian privindu-l fugar pe Chirilă. Stătea tot la geam, doar pe jumătate întors către ei. Ar fi putut jura că și prietenul său gîndea la fel.

— Și cumnatul..., cumnatul, unde a vorbit cu soțul, nu se putu hotărî Adrian să-i zică femeii nici dumneata, nici dumneavoastră.

— Aici, în oraș, alaltăieri, răspunse cam fără elan Maria Mureșan.

— Și unde zicea că a plecat ? nu renunță Adrian.

— Păi, la șantier. La șantier zicea că se duce. Unde altundeva ? Că n-are unde..., dădu ea ușor din umeri.

Radu îi aruncă o privire al cărei sens nu-i scăpă căpitanului. Înclină capul a încuviințare.

— Dar care șantier ? Unde anume ?

— Eu, zău, că... da, cred că...

„De ce ezită ? se întrebă căpitanul. Parcă se teme de ceva. Iar o iau razna !“ Reluă.

— Unde erai dumneata alaltăieri ?

— Păi, i-am spus și dumnealui, arătă spre Radu. La niște rude.

Radu clipi afirmativ. Însemna că lucrurile așa stăteau. Verificase.

— Bine. Așteaptă puțin dincolo. După aceea o să facem împreună o vizită la spital.

„A tresărit femeia sau era o impresie ? Nu. Mi s-a părut doar“. Maria Mureșan se ridicase înaltă, dreaptă și cu mersul acela sigur, mîndru, porni spre ușă.

— O clipă.

Femeia tresări vizibil. Se opri uitîndu-se întîi peste umăr. Întorcîndu-se apoi cu totul îl privi întrebător pe Adrian.

— Copii aveți ?

„Mi s-a părut, ori a răsuflat ușurată ?“

— Da, un băiat. Este la școală, la internat.

— Bine, mulțumesc.

I se păruse sau pleoapele ei pîlpîiseră temător, repede, de două-trei ori ? Femeia ieși. Radu voi să-l cheme pe cumnatul acesteia. Căpitanul îl reținu.

— Ascultaţi-mă puţin. Azi sîntem în zece. Omul a fost omorît aproximativ pe data de cinci. Unde era femeia atunci ?

Răspunsul veni de la Radu.

— A fost în oraş, la băiat. A stat pînă seara la naşul copilului. Era duminică. Spre casă a pornit către seară.

— Pe jos ?

— Pe jos, că nu-i departe. Dealtfel trec maşini destul de des...

— Ţi-o imaginezi pe femeia asta făcînd autostopul ?

— De ce nu ? Se obişnuieşte. Însă atunci s-a întîlnit cu cumnatul ei care era cu căruţa şi fusese...

— Unde ?

— În oraş.

— Ciudată întîlnire. Nu ţi se pare ?

— Nu, deloc, răspunse Chirilă cam plictisit.

— Radule, ia adu-l şi pe cumnat, ordonă căpitanul.

Omul intră. Să fi avut patruzeci de ani. Era înalt şi voinic.

— Bună ziua, spuse.

— Bună ziua. Dumneata eşti cumnatul Mariei Mureşan ?

— Da. Cumnat. Nevastă-mea a fost...

— De ce „a fost ?"

— Păi, a murit acum şapte ani, dintr-o naştere grea. Şi copilul tot atunci mi-a murit.

— Cum te numeşti dumneata ?

— Păi, tot Mureşan. La noi jumătate din sat e Mureşan.

— Unde este soţul Mariei, cumnatul dumitale ?

— Nu ştiu. M-am întîlnit cu el alaltăieri. În oraş, în faţa restaurantului. Mi-a dat banii şi mi-a spus că pleacă pe un şantier. Dar nu mi-a spus unde.

— Unde erai acum cinci zile ?

...Şi discuţia continuă pe acelaşi ton. „Discuţie de rutină. Fir-ar să fie de rutină", bombăni nemulţumit Adrian.

Soţul reclamat spusese că intenţionează să plece pe un şantier, dar nici el nu ştia sau nu dorea să se afle unde anume.

Banii îi trimisese ca „să închidă gura muierii". Cam asta era tot.

La morgă, frumoasa femeie privi adînc zguduită cadavrul pe care nu-l recunoscu. Cu senzaţia că ceva nu era tocmai cum ar trebui să fie, căpitanul îi mulţumi că a încercat să ajute organele de miliţie.

Maria plecă grăbită. Dar parcă îi venea să plîngă. „Oh, păcătos mai sînt. Aş fi în stare să mă bănuiesc şi pe mine. Ce-oi fi avînd cu ea ?"

„Nu, nu-i omul meu..." Îi stăruia în urechi şoapta sugrumată de teamă, de oroare a femeii. Şi cum să nu fie gîtuită de emoţie, cînd pînă şi el, care văzuse atîtea, abia aştepta să ajungă afară, la lumină, chiar în căldura toridă a zilei de iulie, preferabilă răcorii de acolo, unde numai doctorul şi ajutoarele sale nu erau impresionaţi.

Adrian porni pe jos spre birou. În dreptul celui dintîi café-bar întîlnit în drum, nu rezistă tentaţiei. „Am să intru în dugheană." Îşi luă ceaşca de cafea amară şi se duse în colţul cel mai retras, deşi în localul aproape gol nu l-ar fi stingherit nimeni, oriunde s-ar fi aşezat.

Prin fumul albăstrui, destrămîndu-se nepăsător, Adrian privea fără să vadă. Se gîndea că aici, în urbea natală, îşi epuizase rapid posibilităţile de identificare a victimei. Cel mai nimerit era s-o ia pe urmele chitanţei de la hotel „Union" şi să grăbească identificarea femeii din fotografia găsită asupra victimei.

„Ei bine, ce dacă nu era omul ei ? Cu atît mai bine, pentru ea ! Cu atît mai rău pentru mine. Şi pentru băieţi !" Cu această concluzie dezamăgitoare se ridică, deşi abia gustase cafeaua, şi ieşi în căldura de-afară care devenise de-a dreptul insuportabilă. Adîncit în gînduri, mai-mai să treacă pe lîngă mama sa, fără s-o vadă.

— Băiatule...

Mai mult şoaptă, chemarea era şi caldă şi dojenitoare, şi duioasă şi nedumerită. „Bietul copil, tare necăjit trebuie să fie dacă nici pe mine nu mă vede..."

— Sărut mîna, mamă. Iartă-mă. Mă grăbeam şi nu te-am observat...

— Păi, nu mergeai repede ? !...

— Ei, şi tu, mamă dragă. Eram grăbit... în gînd, îi răspunse zîmbind înseninat.

Zîmbi şi mama. Înţelese că fiul ei avea iar de lucru ceva greu, ceva care-l preocupa atît de mult încît n-o văzuse nici pe ea.

— Bine, băiatule, du-te. Du-te la treburile tale şi... şi vino sănătos, rosti ea repede ultimele cuvinte.

— Sărut mîna, mamă. Sănătos o să vin. Aici ştii şi tu că te ascult întotdeauna. Sărut mîna, mai zise o dată uitîndu-se cald la ea.

Îşi continuă fiecare drumul. Adrian hotărî să nu se mai lase furat de gînduri şi să fie atent la cei pe care-i întîlneşte. „Bine c-a fost mama. Dacă m-oi mai fi întîlnit şi cu alţii pe care nu i-am văzut ?“ se dojeni singur.

La birou află că cei doi dispăruţi se aflau pe şantierul de la Arad, că lunganul de 1,92 plecase la o exploatare minieră din Apuseni, iar Mureşan îşi făcuse lichidarea pe data de doi, dar cu două luni în urmă. Unde plecase, încă nu ştiau.

— Totuşi, dădu glas îndoielilor Adrian, ceva nu-mi place în atitudinea cumnaţilor Mureşan.

— Ei, spuse răbdător Chirilă, pînă acum n-ai nici un motiv. Amîndoi şi-au putut justifica plecările din sat cà şi revenirile. Pe ceea ce simţi tu „plutind“ în aer nu te poţi hazarda să acuzi.

— Chirilă are dreptate, căpitane, zise şi colonelul intrat pe neasimţite în birou.

— Ştiu, tovarăşe colonel. Ştiu că nu pot.

— Uite ce trebuie să faceţi neîntîrziat : urmînd planul discutat, începi verificările la Bucureşti. Aşa că, zîmbi colonelul Băleanu, pregăteşte-te de drum.

— Am înţeles. Exact peste patru ore şi douăzeci de minute am un accelerat.

Confesiuni

— Tătărelule, tu ai să dormi sus, decretă pe un ton glumeţ Adrian, imediat ce intrară în cuşeta vagonului de dormit, alintîndu-l pe locotenent aşa cum obişnuia doctorul Călinescu.

— Am înţeles, o să dorm sus, răspunse scurt Tătaru.

— ...nu de alta, dar eşti mai tînăr şi mai suplu.

— Găsiţi ? cochetă acesta subţiindu-şi feminin vocea.

— Ei, nu te fandosi, locotenente, chiar în halul ăsta, îl chemă, chipurile, la ordine Adrian.

— Am înţeles. Nu mă fandosesc, să trăiţi !

Adrian oftă din adîncuri zicînd :

— Iată-ne, aşadar, făcuţi pachet, în drum spre capitală. Te bucuri, Mihai ?

— Aşa şi aşa. Nici prea-prea, nici foarte-foarte.

— Mi-ai dat un răspuns teribil.

— Păi, n-am dreptate că nu săr în sus de bucurie ? Ce, mergem să ne plimbăm ?

— Asta aşa-i. Mergem să găsim acul în carul cu fîn.

— ...„fînul" e pe o tarla cam întinsă şi cam populată. Oricum mă bucur să-i reîntîlnesc pe Dumitrana, pe Ştefanache, pe Vicol.

— Îmi faci pregătirea psihologică ? Nu-i nevoie. Tu erai lipsit de elanuri, apropo de deplasare, nu eu. Acum, speri totuşi într-un sejur bucureştean agreabil ?

— O, nu mă gîndeam la nu ştiu ce distracţii. La altceva mă gîndeam.

Adrian scoase un mic fluierat a mirare.

— Nu mai spune... Şi, dacă-mi îngădui să te întreb, la ce te gîndeai matale ? Dacă, fireşte, nu e la mijloc vreun secret... neprofesional. Pe cele profesionale, sper, nu mi le ascunzi...

— Nu, nu-i vorba de nici o taină. Sper doar că voi putea să-mi rup ceva timp să caut cîteva discuri. Am auzit de un Peer Gynt cu Filarmonica din Bamberg dirijată de Perlea, de Simfonia a IX-a cu Elisabeth Schwartzkopf şi cu Filarmonica din Viena dirijată de Karajan, de dublul concert Bach cu Menuhin şi Oistrah..., ei, şi de altele...

— Credeam că nu mai termini cu dorinţele. Care este, de fapt, pasiunea ta — fotografiatul sau muzica ?

Obosit de ziua călduroasă, a cărei amintire mai plutea vag în cuşeta răscolită de vîntul care intra nestingherit pe fereastra deschisă, Adrian se săltase pe pat şi-şi aprinsese o ţigară. Tătaru nu-i răspunse imediat.

— De fapt nu ştiu nici eu prea bine cînd o trădez pe una pentru cealaltă. Soarta (în glas, Adrian desluşi o ironie caldă), soarta mă obligă să surprind prin obiectivul

imparţial lucruri pe care aş prefera să nu le văd, mai bine zis aş vrea să nu mai existe niciodată. Aş vrea să...

— Vezi să nu devii patetic şi să-ţi expui profesiunea de credinţă, îl apostrofă Adrian.

— N-aş vrea să fiu patetic, ci convingător.

— Vrei să mă convingi să nu mai comit crime...

Adrian era amuzat. Contrar aşteptărilor căpitanului, Tătaru rîse înveselit. Se simţea bine. Fusese din nou puţin copilăros, dar se simţea bine. Naivitatea nu se potrivea, o ştia, meseriei sale, dar atîta vreme cît era conştient de ea păstra şi convingerea că nu-i poate dăuna. Se bucura că Adrian îi privea oarecum protector înflăcărarea. Nu-l judeca — Tătaru simţea asta — după micile şi rarele sale copilării, ci după cu totul altceva, ceea ce era foarte important.

— Vorbeam de hobby-uri trădate, Mihăiţă, nu-l slăbi Adrian, care avea chef de vorbă.

— A, da. După o zi grea, de pildă cum a fost ziua cînd l-am văzut pe omul acela, acolo, între scorburile hidoase gata să absoarbă tot aerul, să devoreze soarele, să mînjească lumina...

— Revino la hobby, şi lasă digresiunile filosofico-literare pe mai tîrziu.

— Nu ştiu ce am că mă potopesc tot felul de gînduri. Să revin, deci. Atunci, ca şi altădată, m-am dus acasă să ascult muzică. Ascult... două trei ore şi uit tot. E ca şi cînd aş sta sub jetul puternic al unui duş înlăturînd tot praful adunat. După aceea pot s-o iau de la capăt liniştit.

O vreme se instăpîni tăcerea, tulburată doar de trepidaţia ritmică a roţilor. Prin faţa ferestrei se perindau într-o goană nebună mii de lumini şi pete mari de întuneric, de nestrăbătut cu ascuţişul privirii.

Orice peisaj creează o anumită stare de spirit. Imaginile înecate de întunericul nopţii, care însoţeau acceleratul, nu se lăsau prinse, dar le dădeau celor doi o stranie senzaţie de solidaritate, de înţelegere, de cuprindere cu mintea şi cu inima a unor simţăminte care în mod obişnuit nu i-ar fi apropiat.

Tătaru avea impresia că, dacă celălalt l-ar fi privit, în clipa aceea, i-ar fi desluşit toate ascunzişurile datorită transparenţei care parcă devenise trăsătura sa esenţială.

Dincolo de rama metalică a geamului izbucniră, cu o înspăimîntătoare violență, lumina stridentă și șuierul năprasnic al unui tren, alergînd bezmetic, ca și al lor, dar în sens invers, prin noaptea sfîșiată de lumini și zgomote.

Capriciul nestăpînit al memoriei îi apropie cea mai cumplită spaimă a copilăriei. Împreună cu un grup de colegi de școală fuseseră surprinși de o furtună în Cheile Bicazului. Cerul brusc întunecat, norii coborîți, acoperind frumusețea sălbatică a munților, înghițindu-i, tunetele stîrnind ecouri prelungi și dînd aproape senzația rostogolirii stîncilor îi lăsaseră o impresie covîrșitoare.

Nemărturisit, și astăzi, îi păstra furtunii un gen de venerație plină de teamă. Poate nu teamă, dar ceva asemănător. Întotdeauna își refuzase încercarea de a defini acel „ceva". În mod cu totul inexplicabil se simți tentat să-i vorbească lui Adrian despre ceea ce se rușina să numească, fie și în gînd, teamă. De fapt, amintirea ei, păstrată foarte viu în memorie. Se bucură că în cușetă era întuneric și nu putea fi văzut. Simți urcîndu-i dinspre inimă către obraji un val de căldură și avu certitudinea că fața i se înroșise peste măsură.

— Ascultă, Mihai, auzi tresărind vocea lui Adrian. Nu te supăra că-ți pun o asemenea întrebare. Nu ți se pare nepotrivită meseria asta pentru tine ?

Surprins de strania întrebare, venită tocmai în clipele acelea de intense trăiri, nu răspunse. Adrian reluă ideea.

— Nu ți se pare, uneori, că porți o încărcătură prea mare de sensibilitate, ca pe un balast inutil în situațiile deosebite în care te afli ades ?

„Oh, trebuie să-i răspund repede, fără ezitări, cît mai firesc, ca să mă creadă. Să mă poată crede." Încercă să vorbească cît mai nepăsător.

— Nu. De ce ? Am lăsat să se întrevadă asta vreodată, în vreo ocazie, „situație", cum ați numit-o ?

— Deloc, băiete, absolut deloc. Tocmai că n-ai lăsat nimic să se întrevadă. Te credeam doar meticulos și pedant pînă la a zgîria nervii celorlalți. Dar te descopăr sau, mai exact, te re-descopăr azi. Știam că te deosebești esențial de mulți dintre noi, dar...

— De ce *noi*, cum adică *noi* ? Și eu sînt *noi*, accentuă supărat tînărul.

— Stai nițel, nu te necăji fără motiv.

— Nu mă necăjesc. Ați zis *noi* pe un ton care nu mi-a plăcut. Ce voiați să spuneți ? Că noi, milițienii, sîntem o categorie aparte ? Nu sîntem tot oameni ?

— Mihăiță, încercă să-l tempereze căpitanul.

— Nu, insistă el, mie spuneți-mi : Nu sîntem tot trist.

— Sîntem, sîntem oameni, făcu Adrian împăciuitor.

Locotenentul ceru pe un ton aspru — bărbătesc o țigară, trase, neîndemînatic ca orice nefumător, un fum cu care se înecă. Tusea îi zgudui umerii, în tresăriri scurte. Aruncă furios țigara pe geam.

— Deci sînteți de acord cu mine ? rosti sacadat.

— Bineînțeles, nici n-aș putea altfel.

— Tocmai asta nu pricep mulți. Că și noi sîntem oameni, cei mai obișnuiți oameni. Muncim, iubim, conducem fete seara acasă.

— ... cînd avem timp, îl întrerupse zîmbind nevăzut Adrian.

— Cînd avem timp, repetă involuntar Tătaru. Le facem curte...

— ... cînd nu se sperie de îndelungatele și desele noastre absențe, întregi iar Adrian din colțul patului său.

— Lăsați-mă să continui, dădu din miini, tot ascuns de întuneric, Tătaru. Și noi sîntem oameni. Mergem la pescuit. Unii își duc nevestele la cinema, la teatru, alții bat covoare acasă, șterg praful, își duc dimineața copiii la cămin. Și-atunci despre care *noi*, cei atît de deosebiți mai poate fi vorba ? Mă simt în stare să fac orice lucru din cele înșirate. Deci despre care *noi* sau *voi* vorbiți ?

— De ce vrei să-mi răstălmăcești cuvintele ?

— Cituși de puțin. Dar vreau să înțeleg și eu ceea ce se pare că nu vreți să-mi explicați. Stați ! Se ridică pe pat, lovindu-se zdravăn cu cotul de suportul metalic ; fără a se văita, își lăsă picioarele să-i atîrne în partea dinspre geam. Stați ! Răspundeți-mi la o întrebare ! Tovarășul colonel dintre care *noi* face parte ? Dintre cei ca mine sau dintre „ceilalți" ? Ca să mă iau după discriminările dumneavoastră sau ale nu știu eu cui. Nici nu-mi pasă cine !

Adrian izbucni într-un hohot de rîs de mult reprimat, de teamă să nu-și jignească susceptibilul coleg. Nu-i răspunse însă la întrebare.

Nereceptiv la glume în aceste momente, Tătaru nu-i împărtășea veselia. Era preocupat adînc de dileme pe care le-ar fi dorit limpezite imediat.

Reluă cu aceeași vehemență, explicabilă numai prin prisma dorinței fierbinți de a fi cît mai clar. Adrian înțelesese că nu trebuia întrerupt.

— Ce e rău în asta că, după ce fotografiez morți pe toate fețele și din toate părțile, după ce mă străduiesc să contribui la restabilirea dreptății, la realizarea unui echilibru — dacă nu se poate mai mult — între bine și rău, mă duc acasă și ascult muzică ? Mă îmbăt cu muzică.

Adrian era uluit de ceea ce se petrecea cu Tătaru cel tăcut, ponderat și exact ca un cronometru. „Nu mi l-aș fi imaginat niciodată pledînd cu atîta înfocare. Aș zice chiar cu exaltare. Ce-o fi cu el ?"

— Știți cum e atunci ? Nu, n-aveți cum, iar mie îmi lipsesc cuvintele ca să explic. E rău că-mi iau curaj și frumusețe de la bătrînul Beethoven, mai impetuos decît cel mai tînăr dintre tineri ? Sînt aidoma celor care-și duc zilnic copiii la cămin. Și ei au încărcătura de sensibilitate despre care îmi vorbea „cineva" mai înainte. Posed un bagaj, de care m-aș descotorosi oricînd, vulnerabilitatea afectivă, dar am și forța cu care sînt înzestrați semenii mei.

Adrian continua să tacă, socotind că ar fi fost o impietate să întrerupă confesiunea colegului său, pe care îl putea numi, de fapt, prietenul său :

— Intuiesc, prietene (Adrian tresări auzindu-se numit astfel tocmai în clipa cînd el însuși se gîndea la același lucru), că sînteți nedumerit. Am reușit să vorbesc cît în doi ani. Nu ascund faptul că n-am vorbit nimănui astfel. Trebuie să-l respect neapărat pe cel de care mă apropii. Altfel rămîn departe. Dacă nu-mi rostesc cu glas tare gîndurile, nu înseamnă că sînt un individ ascuns. Îi scriu în fiecare săptămînă mamei și-i povestesc cele mai vesele și cele mai năstrușnice întîmplări. Iar ea se bucură de veselia mea, de fruntea mea descrețită.

— Dar despre necazuri nu sufli o vorbă, îl luă la rost interlocutorul său

— Cum adică să nu-i spun ? se miră tînărul. Ieri am primit de la ea un pachet. Un bust mic al lui Beethoven. Îi scrisesem acum două săptămîni că, din greşeală, l-am spart pe al meu. Ea avea unul identic, pe care mi l-a trimis, deşi e o amintire scumpă.

Şi din nou rămaseră fiecare cu gîndurile lui. Noaptea derula vertiginos timpul şi distanţele. Fulgere auriu-albăstrii brăzdau cerul pe întreaga lui înălţime. Bicele luminoase, scînteind fracţiuni de secundă, aveau ceva sublim. Vedeau doar cuţitele de lumină şi auzeau doar zgomotul roţilor şi zbuciumul neîntrerupt al perdelei.

— Să nu-mi spuneţi că sînt un om ciudat !

„Ce tînăr este ! Bine că îşi păstrează nealterată candoarea. Trebuie adus totuşi mai mult între oameni. E un timid, iar confesiunea plină de patos, revoltele contra nimănui, exaltarea de azi nu-s altceva decît refulări."

— Nu, n-o să-ţi spun că eşti ciudat. Am să-ţi spun că eşti un tip colosal, cu a cărui prietenie — dacă mi-o acorzi — nu pot decît să mă mîndresc. Şi fiindcă veni vorba despre echilibru, am să mă străduiesc să-l restabilesc în modul cel mai onest cu putinţă. Mărturisite sau descoperite, eu îţi cunosc micile violons d'Ingres. De ce să nu recunoşti, tu calci în picioare tiparele obişnuite şi ai două : fotografia şi muzica.

Tătaru nu înţelegea unde vrea să ajungă. Îl urmărea cu mare atenţie.

— Ei bine, Mihai, cînd ne vom întoarce din misiune, o să-ţi dăruiesc ceva, dacă bineînţeles, ţi se va părea vrednic de tine.

Locotenentul continua să asculte, la fel de atent. Adrian se văzu nevoit să nu se oprească, o dată pornit spre... „restabilirea echilibrului". Pe un ton supărat, aproape răstit, de parcă l-ar fi învinovăţit cineva, îl întrebă pe Tătaru :

— Ştiai că pictez ?

Îşi regretă mărturisirea cînd auzi un : „cum ?!", exclamat cu cea mai desăvîrşită surprindere. Căpitanul era înciudat. Tătaru, stupefiat. Veselul Adrian, cel cu nenumărate cuceriri în lumea feminină a tîrgului, dar pe care le trata cu nepăsare, ironic cu tot şi cu toate, cinic pînă şi cu el însuşi...

— Cum ?!

Tătaru umplu din nou tăcerea cu uimirea sa. Căpitanul era mînios, ori poate nu mînios, ci plin de regrete pentru uşurinţa cu care-i „scăpase" mărturisirea.

— Aşa... Aşa, deci.

De mirare, tînărul se repeta, ceea ce-l enerva şi mai rău pe Adrian.

— Şi-atunci, repezi Tătaru o întrebare supărată, de ce m-aţi judecat pe mine, excluzîndu-mă parcă, dintre „noi" ? Nu vi se pare că aţi fost nedrept ?

Căpitanul nu se grăbea să-i răspundă. Îşi reproşa lipsa de tact cu care îl lăsase pe tînărul ofiţer să afle că era socotit un băiat mai deosebit, niţel ciudat, cam prea retras pentru vîrsta lui. Asta comparativ cu veselia celorlalţi colegi, din aceeaşi promoţie. De aceea se gîndea că nu era nimerit să se mai aventureze în direcţia dezvăluirilor. „Mai bine fac pe supăratul".

— La drept vorbind, tu... mi-ai smuls mărturisirea.

Tătaru îl privea „de sus". Se aplecase peste pat, uşor nedumerit.

— Nu credeţi că persistaţi în a fi nedrept cu mine ? Cine punea întrebări ?

— Oh, Mihai, nu-ţi fac procese de nici un fel. *Acum*, şi accentuă pe „acum", mi-a făcut bine să vorbesc despre asta. Cînd ne vom întoarce acasă, te iau la mine să-ţi alegi ce tablou vrei.

Şi iar amuţiră o vreme, gîndindu-se fiecare la celălalt. Adrian întrerupse tăcerea. Îşi reluă liniştit confesiunea.

— Ştii, Mihai, la mine acasă nu aduc pe nimeni, niciodată.

— Auzisem, rosti acesta uşor, ca o răsuflare, temîndu-se ca nu cumva Adrian să se oprească.

— Am, şi eu, tainele mele. Cînd te-am auzit vorbindu-mi atît de sincer, cu fruntea sus, gata să-ţi aperi cu toate puterile şi argumentele posibile pasiunile, n-am mai rezistat. Şi, iată-mă aşadar, cu rafturi întregi de bibliotecă burduşite cu albume şi reproduceri, cu biografii ne sau romanţate ale pictorilor şi sculptorilor lumii, iată-mă mîngîind cu ochii şi sufletul frumuseţea Venerei lui Botticelli, fermecat de ingenuitatea desăvîrşită a pruncilor

lui Rafael, iubind măreţia plină de înţelepciune a lui Michelangelo, demiurgul lui Moise sau autor de sonete.

Şi iar rămase fiecare cu ale lui. Şi căpitanul reluă :

— În bruma de timp liber voi colinda librării şi măcar un muzeu. Un muzeiaş mic de tot, încheie zîmbind trist.

Tătaru îl întrebă cu un copilăresc avînt :

— Ce-aţi zice de muzeul colecţiilor ? Aş putea să vin şi eu ?

— Auzi vorbă ! Dar ştii ceva ? Hai să tragem un pui de somn că mîine şi-n zilele următoare...

Adrian nu-şi termină fraza. Fu întrerupt de vocea schimbată a tînărului, pregătind parcă dezvăluirea unei mari taine.

— Aş vrea să vă spun ceva. Ştiţi... cam secret.

Căpitanul era nedumerit şi amuzat totodată. Tăcea însă, aşteptînd să vadă ce-o să mai urmeze, gîndindu-se tot la o confesiune. Cel puţin aşa i se păru, după tonul încărcat de emoţie cu care i se adresase. Tătaru continuă fără vreun îndemn :

— În biroul şefului radioul nu merge de obicei.

— Da, ştiam, răspunse, neînţelegînd unde voia să ajungă locotenentul.

Acesta prelungi pauza spre a mări interesul, după care rosti precipitat :

— Şi totuşi merge. Merge. L-am auzit eu.

Adrian tot nu înţelegea. Zise pe un ton cam nehotărît, simţind că era nevoie să spună şi el ceva :

— Păi de auzit, l-am auzit şi eu bineînţeles.

— Da, dar aţi auzit şi ce *anume* asculta colonelul ? Tătaru îşi păstra aerul tainic. Căpitanul începu să-şi piardă răbdarea.

— Drept să-ţi spun, nu-mi amintesc.

— Ei vedeţi ? Radioul e deschis numai cînd se transmite un anumit fel de muzică.

Adrian socoti că-l va provoca să vorbească tăcînd.

— Da, e deschis numai cînd se transmite muzică simfonică. Am fost martor chiar la o nostimadă, adăugă tînărul.

— Serios ?

— Rideți, rîdeți. Dar ascultați-mă. Acum trei săptămîni, cînd a venit colonelul Poparad. cu Drăcea și Hangu... Țineți minte ?

— Țin.

— Se transmitea Ceaikovski, „Patetica". Radioul nu mergea tare, dar se auzea. Doamne, ce se mai auzea. Mă chemase șeful cu niște materiale. Îl simțeam că nu prea e „prezent" la discuție. Îi lăsa pe ceilalți să vorbească. La un moment dat, Poparad, fără o vorbă, se ridică de pe scaun și... țac ! închide radioul mormăind : „Ei, drăcie, ce mai cîrîie și ăsta aici ?" Și l-am văzut pe șef răbufnind încruntat. Dar ce zic încruntat ? Furios. Nici nu mi-l imaginasem vreodată astfel. „Radioul să-l închizi la tine în birou, cînd nu-ți place. Pe-al meu, eu îl deschid și *numai* eu îl închid !" Și ce frumos a prins iar să răsune „Patetica". Înțelegeți ?

Adrian înțelesese. Colonelul Băleanu, omul cel mai calm, mai atent, omul care nu era capabil să jignească, își pusese ritos la punct oaspetele. Cît de mult trebuie să-i fi plăcut, dacă n-a ținut seamă de nimic. Îi reveniră în minte propriile-i gînduri despre colonel în postura de învățător blajin și înțelept, într-un sat cu copii silitori și respectuoși... „Iar am luat-o razna !"

— Mihai, gata, hai să dormim.

— Dar ați înțeles, nu-i așa ?

— Am înțeles, băiatule. Te-am înțeles pe tine și, datorită ție, îl văd altfel și pe șef. Acum dormi. Îți ordon.

Cu un oftat, Tătaru se lungi la locul său. Nici unul nu dormea. Fiecare trăia inefabila bucurie a descoperirilor legate de ei, de alții.

Tătaru pricepu că tăcerea în care se adîncise Adrian nu era tăcere, ci tumult de emoții. Era fericit că „secretul" său încăpuse pe mîini bune, că devenise secretul „lor", că va fi păstrat cu sfințenie și cu respectul nobil al prieteniei.

Din goana neslăbită a trenului, tăind nestăpînit tăria nopții, într-un colț de cer se zări luna, apărută nu-se-știe-cînd și nu-se-știe-de-unde. Portocalie, cu obrajii bucălați, ca ai unui sugar zdravăn. Privea curioasă la neodihna furtunii metalice, trenul. Se înălța încet, demnă.

îndepărtă umbrele, schimbîndu-le forma și locul, sporind farmecul nopții, al acelei nopți cu tăceri pline de înțelesuri. ..

Căutări

Ajunși la București, cei doi își întîlniră, într-adevăr, colegii, dar... în Gara de Nord. Vicol și Dumitrana tocmai plecau.

— Bravos ! Așa ne primiți, cu flori în gară, îi tachină Adrian.

— Oh, voi sînteți amabili. Să veniți din celălalt colț de țară numai și numai ca să ne conduceți la gară ! Înduioșător. Și neașteptat, dragii mei, absolut neașteptat. Și asta tocmai cînd dăm o fugă, eu, pînă la Oltenița, iar amicul nostru la Buzău. Așa prieteni mai zic și eu.

Se bucurau sincer de această revedere destul de scurtă. În fața obligațiilor profesionale, prietenia se limita, ca acum, la surpriza întîlnirii, la manifestări zgomotoase, grăbite, pline de veselie. Dar ea avea suportul solid al pasiunii comune pentru meserie.

Se despărțiră cu promisiuni de întîlnire grabnică, atît de grabnică cît aveau să le-o îngăduie misiunile.

— Dacă nu plecați, în două zile ne întoarcem.

Își strînseră mîinile în fugă. Adrian împreună cu Tătaru se grăbiră spre sediul Miliției Capitalei.

Ștefanache, anunțat de grijuliul Chirilă, îi aștepta.

— Ascultă, Paul, de ce lași apa să clocotească ? O să devină „grea" și strici bunătate de licoare, îl luă, glumind, la zor Adrian.

Cafelele abureau îmbietor în cești. Intrară fără nici o introducere în problemele care-i preocupau. Deciseră ca Tătaru să se alăture celor care efectuau munca migăloasă de cercetare a mii și mii de fișe de evidență pentru ca, după fotografia cu dedicație, să se dea de urma femeii. Adrian se va deplasa împreună cu un ofițer la hotelul „Union" pentru verificarea chitanței aflate asupra cadavrului.

Încercau să găsească, după numerele descifrate, copia chitanței și numele pe care fusese eliberată. Treabă nu din

cale afară de grea, dar cu pierdere de vreme, fiindcă nu-l găsiră îndată pe funcţionarul care avea în păstrare chitanţierele.

Depăşit şi acest impediment, reieşi că fusese eliberată lui Tudose Constantin de la I.A.S. Marghita, cu aproximativ două luni în urmă. Cei de la hotel începură să dea din colţ în colţ : înregistrarea se făcuse pe baza unei simple delegaţii.

Locotenentul Breslaşu se încruntă gata să ia foc. Dar se domoli. Trebuia să procedeze calm pentru a obţine cît mai multe detalii.

Luat ceva mai din scurt, recepţionerul (era liber după serviciul de noapte şi fusese adus special de acasă) îşi aminti vag de „persoană". „Mă-nţelegeţi, din cauza afluenţei. Hotelul nostru e un hotel de clasă, un hotel de lux. Avem un număr extrem de mare de clienţi. Mă credeţi sau nu, noi servim ireproşabil. Puteţi să întrebaţi pe oricine şi-o să vă convingeţi".

Aflară însă că Tudose fusese cazat pentru o noapte aici, la hotelul de „clasă". Destul de vorbăreţ, afirmase că urma să facă nişte achiziţii, că actele o să le aducă a doua zi, lăsînd „garanţie" delegaţia şi... plătind înainte, lucru fireşte acceptat de recepţioner ; „fiindcă, mă-nţelelegeţi,... obligaţia noastră este să satisfacem pe orice client care ne onorează". A doua zi, „clientul care onorase hotelul" a plecat foarte devreme, fără a reveni.

— Întîmplător păstraţi cumva delegaţia ? se interesă neavînd prea mari speranţe, căpitanul.

„Întîmplător" (îşi imaginase că era ceva necurat cu omul acela !) recepţionerul păstrase sub hîrtia dintr-un sertar delegaţia pe care ofiţerii o luară semnînd, în prealabil, un bon : „ştiţi, ca să nu am cîndva, vreo neplăcere", sunase mieroasă, slugarnică şi cu atît mai enervantă, explicaţia. Şi cu asta li se încheie misiunea la hotel.

— O să mai venim noi, zise Breslaşu în stradă, pe un ton care l-ar fi făcut pe recepţioner să tresară.

— De ce ? Cred că pe baza unei delegaţii n-or să mai dea camere.

— Credeţi ? se arătă sceptic locotenentul.

— Bineînţeles. Sau, naiba să-i mai ştie.

Ajunşi la sediu, Adrian ceru la Marghita verificarea urgentă a lui Tudose şi a delegaţiei acestuia. Era nerăbdător, deşi nu-şi făcea cine ştie ce iluzii. Ba se învîrtea pe lîngă cei de la evidenţă, ba revenea, nu tocmai vesel, în biroul lui Ştefanache. În timpul uneia dintre plimbări, ferind pe cineva grăbit, se lovi zdravăn de o uşă. Ştefanache se amuză.

— Adriane, băiatule, ţi-ai pierdut orice fărîmă de răbdare.

— Răbdare am eu, dar ai să te miri cînd o să-ţi spun că nu-mi pot lua gîndul de la... Maria Mureşan.

Scrutîndu-l înveselit, Ştefanache îl tachină :

— Păi, dacă era frumoasă, te cred şi eu că nu-ţi mai iese din minte.

— Nu, ceva nu e în ordine cu femeia asta. Nu pot, oricît m-aş strădui, să spun ce anume nu e în ordine, dar... (ezită o fracţiune de secundă), dar aşa simt eu ! îşi încheie fraza, precipitat, căpitanul.

— Ascultă, zise contrariat Ştefanache, doar n-ai s-o reţii pentru simplul şi emoţionantul motiv că „simţi" tu ceva.

— Ei, cum îţi poţi închipui una ca asta ! Dar femeia ştie ceva, ascunde ceva. Înţelege-mă. Nu ştiu ce anume, dar ceva este ! rosti ferm căpitanul.

Ştefanache îl privi plin de adîncă şi colegială înţelegere. I se întîmplase doar şi lui, nu o singură dată, să aibă acest straniu simţămînt, care-l urmărea cu încăpăţînare, că există „ceva" care-i scapă. I se părea că ar fi de-ajuns să întindă mîna şi să atingă acel „ceva", să-l simtă, şi totuşi nu putea.

— Înţeleg. Dar cel puţin deocamdată, dintr-o mie de motive, nu-ţi rămîne nimic altceva de făcut decît să aştepţi. Să ai răbdare. Auzi ? (I se păru că Adrian era plecat departe cu gîndul şi că nu-l ascultă). Să ai răbdare. Ca maică-mea. Ce te uiţi ? Ea a aşteptat ceva vreme de doisprezece ani. Era convinsă că adevărul trebuie să iasă la iveală. Şi a aşteptat. Auzi, tu ? Doisprezece ani ! Ţi-am povestit ?

— Nu, zise cam fără chef Adrian. Nu mi-ai povestit.

— Stai că-ţi spun acum. Nu-i de rîs. Eu am învăţat din asta şi zău că mi-a prins bine. Mi-a prins bine în meserie, dar şi altfel...

— Lasă introducerea și dă-i drumul.

Ștefanache nu se lăsă rugat. Voia să-și mai abată nițel prietenul de la gîndurile care-l frămîntau.

— Eram copil. Vară. Cald. Dormeam cu mama afară, în cerdacul casei. Știi cît de bine e să dormi în cerdac ? Să vezi cerul imens, întunecat, cu milioane de ochișori luminoși clipind necontenit, îmbiindu-te să stai treaz și să tot privești. Din vreme în vreme îți pui în gînd cîte o dorință. Prima stea căzătoare, așa cum îmi spunea bunica, îți vestește că dorința ta se va împlini. Într-o asemenea noapte, mai către ziuă, se trezește mama cu cîinele mîrîind ciudat. Ce se întîmplase ? Nici nu-ți trece prin minte. Dăduseră mămăligă cu cîlți cîinelui și ne furaseră toate găinile. *Vîntu'*, așa-l chema pe frumosul nostru cîine ciobănesc, i-ar fi sfîșiat pe hoți, dar cu dinții încleștați... Pe lumină, am găsit rezemat de gard un ciomag de toată frumusețea. Doisprezece ani l-a păstrat mama și după doisprezece ani a aflat cine era hoțul.

— Asta-i bună ! Cum așa ?

Adrian ascultase istorioara colegului său întîi fără interes. Spre sfîrșit, ciulise urechile.

— Știi cum ? N-o să-ți vină a crede. Datorită ciomagului.

Ștefanache făcu o pauză. Scoase pachetul de țigări, îi oferi și căpitanului, după care reluă.

— Aveam noi la capătul satului o rudă, un fel de unchi, cuscru, cumătru, nu știu prea bine, căci moșul era neam cu jumătate din sat. Era foarte bătrîn. Moș Ciucă se numea. Și ce să vezi ? După ce ani de zile nu părăsise curtea casei sau banca din fața porții, ne-am pomenit, într-o zi, cu moș Ciucă la noi. Zicea că simte că i se apropie ceasul și că vrea să-și ia rămas bun de la toți. Ajunge, moșul, deci și la noi. Cînd, ce crezi ? Zărește, într-un colț, ciomagul. Ciomagul rămas amintire de la hoțul găinilor. Și numai ce-l auzim : „Da' ce caută la voi, fa Ileano, fata moșului, ciomagul ăsta al lui Mihai a Petrei. Doar lui i-l dădui mai acu-nu'ș cîți ani ? Hai ? Aud ? Cum ajunse în prispa voastră ?“ Mama nu prea voia să-i spună. Mihai a Petrei era vărul ei și nepotul moșului. Dar el o luă din scurt. Neavînd încotro, mama-i povesti. Furios la culme că unul din neamul său a fost în stare să fure, bătrînul se

duse ață la Mihai, îl făcu să-și recunoască vina și să ceară iertare. Ce părere ai ?

— Ce istorie ! exclamă Adrian surprins.

– Bătrînul a fost toată viața lui o figură colosală. Veneau la el oameni din sat să le judece neînțelegerile, să-i ceară sfaturi în tot felul de probleme. Era ascultat cu un respect adînc, știindu-se că întotdeauna era nepărtinitor. Chiar dacă ar fi fost vinovat propriul său fiu, nu l-ar fi apărat pe nedrept.

...Și așa, mai cu răbdare, mai fără, timpul trecea. Ștefanache plecă în vreo două rînduri, reveni și iar plecă. Prevăzător, Adrian se ocupă de probleme administrative. Bineînțeles îi mai zori pe cei de la evidență și îi pisă cu telefoane pe cei de la Marghita. „Adormiți. Domnișoare fără glas“ (de ce „fără glas“ habar n-avea nici el), îi blagoslovea în gînd, deși era conștient că munceau fără pic de răgaz.

Abia seara, tîrziu, primi vești : la I.A.S. Marghita nu existase niciodată un Tudose Constantin și nici nu s-a eliberat vreo delegație cu numărul și pe numele respectiv.

— Asta-i lovitură sub centură, tovarășe căpitan, zise Breslașu.

— Chiar sub centură, Breslașule. Singura nădejde ne e acum în băieții de la fișe.

— Aa, în femeia cu veleități de poetă.

— Da, confirmă mormăit căpitanul, gîndindu-se în altă parte.

O pistă, cea de la Marghita, se închisese. Rămînea fotografia. Își reamintea însă mereu de clipirile, de ezitările Mariei Mureșan. „Fotografia ar putea să mă ducă într-o direcție bună. Dar Maria Mureșan ? Sînt în stare să pariez că ne-a ascuns ceva. De ce ?“ În nici un caz nu s-ar fi pripit cu vreo măsură nelalocul ei. Oricum, nici nu i s-ar fi îngăduit așa ceva.

Se așezase la biroul nu-știu-cui și se gîndea, într-o liniște care aici, în inima unui oraș zgomotos, părea nefirească. Își aminti că citise undeva despre o liniște în care putea auzi mercurul în termometru, iar aerul era ca o peliculă insonorizatoare. Se detașase ușor de neliniștea ca-

re-l stăpînea aproape continuu, cînd telefonul îl trezi din cugetare.

— Te salut, tovarășe căpitan. Cum îți place Bucureștiul ?

Vocea colonelului Băleanu se auzea clară și apropiată, bucurîndu-l pe Adrian. Apelul venea tocmai în momentul în care avea nevoie de el.

— Să trăiți, tovarășe colonel. Aștept. Îmi place Bucureștiul așa de mult, încît n-am reușit să văd dacă plouă sau e senin.

Îi raportă pe scurt situația. Șeful îl consolă, spunînd:

— Cu Marghita, n-ai încotro. Ține-mă în continuare, la curent și, noapte bună

— Mulțumesc, noapte bună. Să trăiți, tovarășe colonel.

Un clinchet metalic anunță terminarea convorbirii. Adrian rămase îngîndurat, cu un zîmbet rătăcit în colțul buzelor. Uitase de-a binelea de Breslașu care era tot acolo. Parcă l-ar fi păzit, nevrînd să-l lase singur tocmai acum.

— Am auzit că șeful dumneavoastră e un om extraordinar, că în tinerețe a fost agent de circulație, iar acum e doctor în drept.

— Așa este, confirmă Adrian.

— Cînd eram în școala de ofițeri ne-a ținut și nouă două prelegeri. A fost mai grozav decît lectorii de la drept care veneau frecvent la cursuri.

Căpitanul îl privi pe sub sprîncene.

— Măi, pe toate le știți voi, ăștia, din Capitală. Dar ai dreptate. Șeful nostru este extraordinar.

Adrian se ridică. Cu un „haidem“, rostit scurt, porni, urmat de Breslașu, să-l caute pe Tătaru, să mai impulsioneze munca celor de la evidență. Cînd să intre pe ușa unuia dintre birouri, locotenentul tocmai strîngea bucuros mîna altui ofițer, scund și cam rotunjor, cu o figură deschisă, simpatică. Dînd cu ochii de Adrian, exclamară într-un glas :

— Am găsit, tovarășe căpitan !

— Cum, cum ? sări Adrian, neînțelegînd în primul moment ce spuneau. Ce s-a întîmplat ? Raportați pe rînd.

— Să raporteze Voinea. E meritul lor, se retrase modest Tătaru.

— Raportați care vreți, dar dați-i drumul odată !

— Permiteți, tovarăşe căpitan. Am identificat femeia. Se numește Ștefănescu Victorița, cu domiciliul în București, șoseaua Iancului, numărul 139 bis.

— Uf !

La atît se rezumă reacția căpitanului. Îl bătu prietenos şi fericit pe umăr pe Voinea, de parcă l-ar fi mîngîiat. Își dădu seama cît era de obosit. Văzu ochii încercănați ai lui Voinea, pe cei duşi în fundul capului ai lui Breslașu, paloarea accentuată a lui Tătaru. Bucuros că apăruse un fir, Adrian se apropie de fereastra larg deschisă și inspiră cu nesaț aerul răcoros al minunatei nopți de vară. Stelele clipeau complice. Se întoarse zîmbitor spre ceilalți.

— Sînteți niște băieți grozavi ! Dar pe Victorița noastră o s-o căutăm abia mîine de dimineață. La ceasul două din noapte e cazul să ne odihnim și noi. Firele încep iar să se înnoade. Nu ?

Ofițerii îi conduseră pe „musafiri" la hotel. Parcă nu le venea să se despartă, deşi o făceau pentru puțină vreme. Dimineața...

...Orașul îngîndurat, privind în jur pe sub pleoapa abia deschisă a nopții, se trezea treptat, în revărsatul zorilor. La ora aceea calm, întins, ocrotea cu grijă odihna locuitorilor. Pași rari îi tulburau liniștea.

Păstrînd, în dorința tainică de a o prelungi, amintirea răcoroasă a nopții de vară, dimineața încîntătoare, veghеată solemn, la un capăt de zare, de ochiul roșu, imens al soarelui, anunța o zi luminoasă și fierbinte.

Anevoie, perdeaua străvezie se împrăștia, regretîndu-și sfîrșitul stăpînirii de peste noapte. Încremeni o vreme, apoi dispăru topindu-se în aerul azuriu. Venea, cu o grație impetuoasă, dimineața.

La orele nouă Ștefănescu Victorița fu invitată la miliție. Avea un aer liniștit, sigur. Nu se deosebea de imaginea din fotografie. Îi privea pe toți cu nedisimulată curiozitate. Nu făcuse rău nimănui, nu se știa vinovată de nimic și răspundea firesc la întrebări. Totul părea în regulă, pînă la vederea fotografiei. Tresări, iar siguranța de pînă atunci începu să se fisureze. Încercă să „nu-și amintească" ce-i cu fotografia. Inutil, căci era vizibil neliniștită. Frămînta întruna, în neștire, mînerele poșetei. Ochii nu mai aveau o

expresie neutră și nepăsătoare, ci alergau pe de lături, ocolind cu îndărătnicie privirile directe, ferme.

Nu a fost nevoie — și ofițerii și-au dat seama imediat — de mari insistențe pentru a o face să vorbească. Da, fotografia era a ei. Recunoștea că întreținea relații de multă vreme cu un oarecare Vasile Amariei. Omul era dintr-o comună de lîngă Focșani, dar îi plăcea să lucreze mai ales prin Transilvania. De ce în Transilvania ? Așa. I se părea că prin părțile acelea oamenii sînt mai buni, mai liniștiți, că se cîștiga mai bine. Unde lucra ? Mai ales la I.A.S.-uri sau pe șantiere. Și pe șantier se cîștigă bine, chiar foarte bine. Dar lui îi plăcea la I.A.S. De ce ? Nu știa nici ea prea bine. Dacă venea des pe la ea ? Uneori da. Alteori nu venea cu lunile. Cînd a fost ultima oară ? Nu erau nici două săptămîni de atunci. Lipsise peste două luni. Ce-i drept i se păruse cam schimbat. Nu putea spune cum, dar era altfel. Cel mai mult a mirat-o, însă, dorința lui de a nu se mai întoarce în Transilvania și de a se stabili în apropiere de Focșani, la un șantier sau tot la un I.A.S., depinde unde găsea de lucru. Bineînțeles, cît mai convenabil. Dacă l-a întrebat despre motivul unei asemenea decizii ? Desigur. Ce i-a răspuns el ? Fusese sincer. Așa îi era felul. Îi spusese c-a avut niște certuri cu un cetățean. Cum se numea ? Femeia nu-i cunoștea numele, dar știa de la Amariei că lucraseră în mai multe rînduri împreună. Oare numai pentru atît părăsea niște locuri care îi conveneau ? Nu numai pentru atît. Se temea să nu aibă și alte necazuri cu omul acela cu care s-a și bătut. Altceva nu știa. Ultima oară Amariei dormise la ea ? Nu, la un hotel. „Știți... soțul"... Știau ! În dorința de a fi crezută, femeia devenea insistentă, începînd să-l enerveze pe Adrian.

— Zău, credeți-mă, nu știu altceva. Amariei părea om bun. Doar cînd bea se cam supăra fără motiv. Altfel era... atent cu mine. Dar ce-a pățit ? De ce v-a dat fotografia mea ? Să n-o dați cumva... știți... că noi... că eu, doar așa, cînd venea prin București, știți... noi...

Clar. Deveneau absolut inutile insistențele pentru obținerea de noi detalii. Era limpede ca lumina zilei că femeia nu mai putea adăuga nimic să-i poată interesa. O lăsară să plece.

Adrian urmărea cu mare atenţie cum se destrăma, în aerul cald, fumul albăstrui al ţigării. Breslaşu dispăruse, furat de probleme care-l solicitau imperios într-alt loc. Sosi, între timp, Ştefanache.

— Asta este deci poeta fatală, comentă el frunzărind nişte însemnări.

Adrian, nu în dispoziţii dintre cele mai bune, nu socoti necesar să-i răspundă în alt fel decît aruncîndu-i o privire încruntată. Ştefanache se grăbi să completeze comentariul :

— Cel mai vesel lucru, în toată povestea asta, este faptul că vă şi văd călătorind, cît se poate de urgent, tocmai către Focşani.

— De asta poţi fi absolut sigur, tinere, apucă să răspundă Adrian căruia i se făcuse legătura cu colonelul Băleanu.

— Ce-ai hotărît ? întrebă colonelul.

— Peste un ceas şi jumătate avem un accelerat către Focşani.

— E-n ordine. Aştept veşti de la voi.

Aşadar, sejurul bucureştean luase sfîrşit. Nu apucaseră să-şi revadă prietenii întîlniţi fugar în gară, la sosire. Fuseseră nevoiţi să plece, mai departe, într-o nouă direcţie. Aşa era meseria lor.

Instalaţi comod într-un compartiment, Adrian şi Tătaru se uitară unul la celălalt izbucnind în rîs.

— Ce ai în geanta aia, Mihai ? Presupun că ultimele noutăţi muzicale, înregistrările de care-mi vorbeai. Nu ?

— Nu v-aţi înşelat cîtuşi de puţin. Presupunerea este cît se poate de exactă. Dar, apropo. Aţi „ieşit" de sub imperiul încîntătoarelor emoţii... sau, nu încîntătoare, profunde, trăite vizitînd... muzeul...

— A, sigur că mi-am revenit. Şi ca să-ţi demonstrez lucrul acesta, am să-ţi fac o propunere pe cît de prozaică, pe atît de convingătoare.

— Să auzim.

— Ce-ai spune să mîncăm ceva la vagonul vecin, care, după cum ai observat, este vagonul restaurant ?

— Spun că ideea este teribilă. Să trecem fără întîrziere la aplicarea ei, să ne-ajungă măcar timpul să mîncăm în tihnă, că acuşi sîntem la destinaţie.

După nici trei ore, rapidul Moldova poposi în gara Focșani. Și aici erau, firește, așteptați. Ștefanache se îngrijise să le anunțe sosirea. Maiorul Iordache, de la judiciar, îi întîmpină, amabil și prevenitor, ca pe niște vechi prieteni. Cu toate că îl cunoștea doar pe Adrian, le arătă amîndurora o caldă bunăvoință.

Iordache vorbea cu un ușor accent moldovenesc. Era o adevărată desfătare să-i stai alături la o cană de Cotnar. De amănuntul acesta își aducea cu mare plăcere aminte Adrian. Mai știa că dacă timpul i-o va îngădui, maiorul nu-și va dezminți faima de gazdă desăvîrșită. Dar cine putea spune, cu certitudine, ce îi mai aștepta și cît timp vor avea la dispoziție ?

— Șî iată-vă pi drumuri, la Focșani. Ei bine, baieții noștri s-or șî apucat di treabă, îi liniști el pe nou veniți. Șî cu folos.

„Cum adică : șî cu folos ?" vru Adrian să întrebe. Nu putea crede că „băieții" de la Focșani îi puteau spune așa repede ceva nou. Tăcu.

În curînd avea să afle. „Cei de la Focșani" (cum le zisese în gînd), îl cunoșteau pe Vasile Amariei. Era un bărbat violent, mai ales după consumarea unei anumite cantități de alcool, lucru pe care-l făcea destul de frecvent. Suferise două condamnări în trecutul nu foarte îndepărtat, pentru grave vătămări corporale. „Un element agresiv, turbulent", îl caracterizaseră ofițerii cu o profesională zgîrcenie verbală.

— Are o carte de vizită frumoasă, nimic de zis, remarcă Tătaru. Ce-ar fi să fie tocmai el omul nostru ?

— Stai puțin. Nu te avînta chiar așa, deodată, îl domoli maiorul.

Tătaru se înroși.

— Să știți, tovarășe maior, că locotenentul Tătaru este unul dintre cei mai potoliți oameni din cîți cunosc eu, îl apără Adrian, văzînd culoarea care înlocuise paloarea obișnuită a obrajilor tînărului său coleg. E scos din „ale lui" de ultima parte a investigațiilor de la „Capitală".

— De ce-l aperi, că doar nu i-am făcut nimic. I-am zis numai să nu fie pripit. La „Capitală" mi-am mîncat, și eu, destule zile și nopți, care numai scurte n-aș spune c-au fost. După ce prindeam un fir, plecam ca din pușcă să-i dau de

capăt. Mai rău era că lucrurile se complicau abia după aceea, cînd, fericit, ziceam că am terminat. Cine știe ce-o mai ieși din cazul vostru! Să apară, mai întîi, Amariei și-om vedea ce rămîne de făcut.

Dimineața, „din apă, din piatră". cum le ceruse maiorul, băieții săi îl scoaseră pe Amariei : se angajase de cîteva zile la un I.A.S. din apropiere.

— Iată-te din nou pe la noi, Amariei, îl luă ușurel Iordache. Țin minte că te-ai jurat că n-o să ne mai intîlnim *aici...*

Accentuase intenționat pe *aici*, subliniind promisiunea celuilalt de a se face om de treabă. Amariei era îngrijorat de „invitație", deși se străduia, din răsputeri, să nu arate. Ținea cu tot dinadinsul să aibă un aer nepăsător, să pară mirat că fusese chemat la miliție.

— Păi, tovarășe maior, acum n-am mai făcut nimic. Chiar nimic. Pot să mă jur pe ce vreți dumneavoastră. Sînt curat ca lacrima, tovarășe maior. Muncesc, cîștig bine. M-am liniștit. Zău, credeți-mă că n-am făcut nimic.

— Chiar nimic, Amariei ? se miră maiorul Iordache. Așa să fie oare ?

Tonul blînd, liniștea din încăpere nu-l înșelau pe Amariei. Așezat pe scaun, începuse să transpire, iar cu o mînă frămînta o batistă nu tocmai curată. Nu răspunse, continuînd să se uite întrebător întîi la maiorul Iordache, apoi la ceilalți.

— Să zicem că-i așa cum spui tu. Dar te-aș întreba un lucru. Oare de ce-or fi pornit, așa, în plimbare, pînă la Focșani, tovarășii aici de față ? Îi arătă cu un gest larg pe cei doi ofițeri. Să mă vadă pe mine sau pe tine ? Ce părere ai ?

Iordache vorbise tot calm, cu același glas blajin, ușor zeflemitor. Deși dădea semne de neliniște, Amariei Vasile tăcea îndărătnic.

La lumina blîndă a după-amiezii, tensiunea se acumula în biroul maiorului Iordache, așa cum cerul aduna nori vineții într-un colț de zare. Orice drum către omul ghemuit în scaunul cu spătar nu prea înalt, părea închis. Iar maiorul părea să posede o răbdare infinită. I se adresă tot blînd, tot cald și tot... fără succes. Adrian începu să creadă

că nu acesta era tonul potrivit, cînd îl auzi din nou pe Iordache :

— Amariei ! Îți închipui că numai tu exiști pe lumea asta ? Crezi cumva că doi ofițeri se află de pomană aici, pentru unul ca tine sau altul de teapa ta ? !

Nici urmă de blîndețe. Se făcea simțită o amenințare surdă, care nu trecu neobservată urechii exersate a interogatului.

— Pentru o bătaie ? scăpă el involuntar. Se opri speriat, dezorientat.

Maiorul Iordache înclina ușor capul spre umărul drept și-l îndemna, zîmbindu-i încurajator.

— Așa. Zi-i... hai, zi-i că zici bine. Acum cred că-ți place să povestești. Parcă așa spuneai cîndva, nu ?

— Da, tovarășe maior. Dar să vedeți, tovarășe maior, eu cu Mureșan ne-am...

Un nume fusese rostogolit ca un zar și-n primul moment rămase nebăgat în seamă. Dar numai o fracțiune de secundă. Adrian tresări. Observă doar Tătaru. Întrebări buimace îl asaltară : „Mureșan ? Care Mureșan ? Ia să auzim despre care Mureșan ciripește vrăbioiul ăsta moțat. Poate chiar despre..." Nu-și termină gîndul.

— ... ne-am certat și vreau... să... spun, ..., ne-am certat rău de mai multe ori.

Iordache nu comentă răspunsul bîlbîit. Ridică a mirare sprînceana dreaptă, îndemn tacit pentru celălalt să continue.

— Păi, ce-i drept, tovarășe maior, ultima oară nu numai că ne-am certat, ne-am bătut ca proștii, cum se bate omul la beție. Pe viața mea. Am și acum vînătăile de la ultima ceartă... asta, bătaie vreau să zic. Uitați, vi le pot arăta și dumneavoastră, tovarășe maior, tovarăși ofițeri, îi luă, nu se știe de ce, martori și pe ceilalți.

Ofițerii schimbară priviri discrete. Nici unul dintre ei nu zise nimic.

— Amariei, Amariei, repetă dojenitor maiorul. Ce fel de ceartă cu vînătăi mai e și asta ? !

— Ei, n-a fost numai ceartă... V-am spus că ne-am și bătut. Știți cum se întîmplă cînd ești băut.

— Nu știu. Dar, cum se vede, tu știi prea bine.

— Vedeți, dumneavoastră, de dat am dat și eu, a dat

şi el. Da' să mă toarne la dumneavoastră, la miliţie, nu mă gîndeam. Mai ales că de vină nu eram eu, ci el.

— Zău ? se miră maiorul. El era, deci, vinovat ?

— Dacă vă spun...

— Te cred, te cred, Amariei. Dar nu mi-ai spus cînd şi unde v-aţi... certat.

— Parcă dumneavoastră nu ştiţi. La Galda, unde altundeva ? Luaserăm banii, şi de, ca omul, ne-am cinstit şi am cam băut. Din una, din alta, ca la beţie, gata ! Ne-am luat la harţă. Ne-am certat şi... ce mai ! Ne-am bătut, cum v-a spus şi el. Dar mai tare, zic eu, ne-am certat.

Ultimele cuvinte le rostise uitîndu-se către Adrian, arătînd că-i era limpede cine era la curent cu bătaia lor.

— V-aţi certat de-au rămas vînătăi. Şi care are mai multe, mă rog frumos ?

Pe Adrian îl enerva modul ăsta de a conduce interogatoriul. I se părea că pierd timp preţios, că se rostesc vorbe în vînt, că se ocoleşte intenţionat subiectul discuţiei. „Ce naiba îi tot dă maiorul cu cearta cu vînătăi ? Ăsta l-o fi omorît pe Mureşan şi el îl interoghează pe un ton de bunic sfătos", se înfurie căpitanul.

Îi venea să intervină ferm şi să-l ia „strîns" pe Amariei. Se jena însă de maior. „Pentru, dumnezeu, vorbesc despre soţul femeii ca despre un mort ! Dar ea nu l-a recunoscut ! Ăsta s-o fi bătut zdravăn cu altul de teapa lui, iar mie mi-a căşunat pe Maria Mureşan, cu tresăririle ei speriate. Cine ştie cu ce Mureşan s-o fi ciondănit ! Doar ea nu l-a recunoscut, îşi repetă căpitanul. Ăsta vorbeşte sigur despre altul. Vorba cumnatului : jumătate satu-i Mureşan... Trebuie să fiu prudent." Îl auzi pe Amariei răspunzînd tacticos, de parcă nu discuta în sediul miliţiei, ci era la o tacla, povestindu-şi isprăvile de odinioară.

— De unde să ştiu eu ? Că şi el îmi cam muiase coastele. Dar nici eu nu m-am lăsat. Atîta cît mi-aduc aminte, că băuserăm binişor.

„Fir'ar să fie de treabă, se aprinse iar Adrian. Devenim de-a dreptul caraghioşi. Ăsta ne duce de nas, iar noi ne lăsăm duşi. Maiorul are stil, dar eu am... nervi !"

Cu un gest ferm întinse mîna spre biroul vecin şi puse în faţa maiorului nişte fotografii. Iordache se întoarse pe jumătate şi-i zîmbi lui Adrian. Pricepu că-şi pierduse răb-

darea. Luă una dintre fotografii, cea în care cadavrul se vedea mai clar. Continuînd să zîmbească, i-o dădu lui Amariei.

— Acesta-i Mureșan sau cum i-ai spus ?

Amariei, cum își aruncă ochii pe fotografie, încremeni. Apoi se ridică pe jumătate de pe scaun, ducîndu-și mîna la gît, de parcă s-ar fi sufocat. Se reașează, încet, palid, tremurînd înfricoșat, cu ochii măriți de groază.

— N-am auzit prea bine, Amariei. Acesta este Mureșan ? Ia uită-te cu atenție și la celelalte.

Omul dădu să zică ceva, dar din gîtlej nu-i ieșeau decît sunete nearticulate. La al doilea îndemn al ofițerului își îndreptă cu fereală privirile spre fotografiile pe care acesta le desfășurase, pe îndelete, cît era biroul de mare. Nu se mai uită atent la ele, scăpînd-o din mînă și pe prima. Își acoperi fața cu amîndouă mîinile. Nimeni nu scotea un cuvînt. Se auzea doar respirația lui precipitată. Țîrîitul telefonului îl făcu să tresară, amplificîndu-i, parcă, spaima.

— Amariei !

Vocea maiorului își pierduse total blîndețea. Era aspră. Dură. Metalică.

— Răspunde, Amariei ! Îl cunoști, îl cunoșteai ? se corectă maiorul schimbînd timpul verbului spre a sublinia implacabilul. L-ai cunoscut undeva pe omul acesta ?

Înspăimîntat de-a binelea, Amariei nu-și mai lua mîinile de pe față, stînd cu capul aplecat spre genunchi.

Ofițerii așteptau. Știau că tăcerea nu mai avea nimic liniștitor, ci sporea tensiunea celuilalt. Nu aveau îndoieli că era implicat într-un fel.

Pentru acuzații directe sau pentru disculpare, aveau nevoie, ambele părți, de probe, de probe absolut certe, care să reziste unor contraprobe. „Ar putea fi chiar el asasinul, se gîndi Adrian, dar totul ar fi prea simplu. Nu se leagă... Dar, cine știe ? A mărturisit că-l cunoștea pe Mureșan. Reacția la vederea fotografiei este mai mult decît grăitoare. Oh, tovarășe maior, nu mai prelungi tăcerea, întreabă, întreabă repede și dur !", îl îndemnă în gînd pe Iordache. Ca și cînd ar fi auzit, acesta se adresă cu asprime omului :

— Ascultă, Amariei. Nu mă face să aștept prea mult răspunsul. Sau nu înțelegi ce-ți cer ?

Amariei înclină din cap de vreo cîteva ori. Apoi, cu efort, își luă mîinile de pe față.

— Cum ? Adică da ? Asta vrei să spui ? zise maiorul.

Sub imperiul aceleiași spaime reuși, în cele din urmă, să dea un răspuns.

— Îl... îl... da... rosti, abia șoptit, Amariei.

Maiorul Iordache nu mai socotea necesar să-i lase vreun răgaz, ci îl luă din scurt :

— Ce-i aia „îl, îl“ și „da, da“ ? Îl cunoști sau nu ? Să-mi spui clar. Termină cu istericalele. Nu ne face să pierdem timpul de pomană ascultîndu-ți suspinele.

Atît îi trebui omului. Începu să plîngă în hohote. Umerii i se zguduiau. Cu un pumn își lovea întruna genunchiul. Acum nici atît nu mai putea vorbi.

— Apoi, chiar că mă scoți din sărite. Ce te-a apucat plînsul ? Să fi plîns *atunci*... !

Ceva din vocea maiorului, poate modul în care accentuase pe „atunci“, îl făcu să se silească, printre sughițuri, să zică :

— Da... da. Îl... îl cunosc. Este... el

— Care el, omule ? Mureșan ?

— Nu... da, Mureșan, dar eu... nu... eu. și el a dat, dar eu, vă rog să mă credeți, eu nuu...

Vorbea, legănîndu-și capul de la dreapta spre stînga.

„Dacă joacă teatru, este magistral, își zise Adrian, dacă nu“... Socoti că poate interveni și el :

— Hai, Amariei. Mai bine potolește-te. Trebuie să recunoști că ceartă cu vînătăi care să rămînă pe vecie se întîlnește mai rar. Nu-i așa ?

Bărbatul își ridică privirea spre căpitan.

— Așa este, sigur că așa este cum spuneți dumneavoastră, tovarășe ofițer.

Începea, încet, încet să-și revină. Dar nu era potrivit să fie lăsat prea mult. Trebuia folosit orice moment de slăbiciune pentru aflarea adevărului.

— Pe femeia asta o cunoști ?

Căpitanul îi întinse fotografia Victoriței Ștefănescu, la vederea căreia abia tresări și, spre surprinderea tuturor, răspunse imediat. Într-adevăr, nu foarte fluent, dar oricum încerca.

— Da, sigur... sigur că o cunosc. Mai de mult. Eram, așa... înțelegeți dumneavoastră.

— Hai, să vorbim acum ca oamenii. S-o luăm de la cap, ca să ne putem înțelege unii cu alții. Ești de acord ?

— Da, da, sigur că sînt, sigur, se grăbi să repete.

— Mă bucur. Înseamnă că o să ne înțelegem. Deci. Îl cunoști pe omul ăsta ?

Îi întinse din nou o fotografie pe care, mai potolit, Amariei o privi dintr-o parte, dar cu atenție.

— Da, parcă... Mureșan trebuie că este... Îi cunosc vesta. Parcă i s-au rupt și niște nasturi.. atunci...

— Cînd *atunci* ?

— Păi, cînd ne-am bătut...

— Tu i-ai făcut vînătăile astea... la cap ?

— Nu..., începu să suspine iar Amariei, nu tovarășe ofițer. Nu i le-am făcut eu..., nu eu, tovarășe maior, l-am..., și-și întinse mîinile ca pentru a se apăra de o amenințare numai de el știută. I se adresa și maiorului Iordache ca unui cunoscut mai vechi.

— Bine, despre asta o să mai discutăm noi. Spune, însă, ce căuta fotografia acestei femei, pe care spui că o cunoști, la Mureșan ?

— Păi, noi din asta ne-am luat la...

— Cum v-ați luat din asta ? Din care ?

— Așa, bine. Acolo, la bufet, după ce-am scos banii să plătesc, mi-au căzut pe jos, din buzunar, mai multe hîrtii. Și buletinul mi-a căzut... Pe unele le-a ridicat Mureșan și... n-a vrut să mi le dea înapoi. Și... și din asta ne-am certat.

— V-ați certat. Bun. Asta am mai auzit. Mai departe ce-ați mai făcut ?

Amariei se uita mirat, chiar mustrător la căpitan, ca și cînd i-ar fi reproșat că nu înțelege atîta lucru. Continuă :

— Mai departe n-am făcut nimic. Că dacă el nu mi-a dat înapoi fotografia nicicum... nicicum n-a vrut să mi-o mai dea, eu... eu m-am dus la dormitor. Mi-am luat lucrurile și am plecat.

Toți îl priveau cu neîncredere. Cum adică ? Pur și simplu a plecat ? S-au certat și a plecat ? Nu părea verosimil deloc.

— Unde ai plecat ? insistă Adrian.

Răspunsul îi surprinse prin rapiditatea și siguranța cu care fu dat. Amariei nici nu clipi cînd rosti :

— La Focșani. Încoace am plecat.

— Amariei ! glasul maiorului Iordache sună iarăși as-

pru. Nu ne mai plimba. Doar nu discutăm astăzi pentru prima oară !

— Am plecat spre Focşani, dar m-am oprit la Bucureşti, să mă întîlnesc cu... ştiţi dumneavoastră cu cine.

— Amariei, nu aşa. Spune-mi, cu cine te-ai întîlnit !

— Păi, cu Victoriţa, cu Ştefănescu Victoriţa...

Era vinovat — credea maiorul Iordache — şi încerca să-i deruteze răspunzînd fără prea multe precizări.

— Am ajuns la Bucureşti şi m-am dus la un hotel.

— La ce hotel te-ai dus ?

— La „Union". Mi-am lăsat lucrurile acolo... Să ştiţi, tovarăşe maior, că nu mint. Dumneavoastră mă cunoaşteţi doar. Zău că vă spun tot. M-am dus la hotel, cum am zis după care am trimis-o la Victoriţa pe mătuşa ei, că... ea o anunţa cînd veneam în Bucureşti.

— În ce zi anume a fost asta ?

— Păi, pe data de 3 a lunii.

— Mai departe.

Discuţia ameninţa să devină una de rutină, măcinînd nervi şi de o parte şi de alta şi sfîrşind în „coadă de peşte", cum obişnuia să zică Adrian. Nu trebuia să se ajungă aici. Îşi potoli nerăbdarea pe care o simţea încolţindu-l vicleană, şi-şi îndreptă atenţia spre Amariei care părea dispus să vorbească.

— Da... M-am întîlnit cu Victoriţa la mătuşa ei..., am stat acolo pînă seara. Cred că se făcuse ora zece, apoi m-am dus la hotel. Am dormit şi după aceea... am venit întins încoace, la Focşani.

— Amariei ! îl admonestă Adrian. De ce vrei să ne „duci" iar ? Măi, omule, chiar nu înţelegi nimic ?

— Înţeleg, sigur... da, tovarăşe...

— Pe ce nume te-ai înregistrat la hotel ? De ce n-ai dat buletinul, că doar îl aveai !

— Şi... şi asta ştiţi ? !

Luat din scurt, Amariei decise că este bine să spună singur totul.

La hotel se înregistrase sub un nume fictiv — Tudose Constantin. Pe acelaşi nume, ales absolut întîmplător, se mai înregistrase şi altă dată, nici el nu ştia prea bine de ce. Indicînd, cu aproximaţie, data înregistrării anterioare, reieşi că era apropiată de cea înscrisă pe chitanţa găsită

asupra victimei. Delegațiile le luase de la I.A.S. Marghita (unde lucrase mai în toamnă), dintr-un carnet uitat, probabil, și găsit pe un birou.

— Explică-ne, Amariei, de ce ți-ai ascuns numele ? Ce urmăreai înregistrîndu-te sub nume străin, la un hotel ? Aveai probabil un motiv serios.

Adrian se gîndea — și nu fără temei — că motivul adevărat era vinovăția omului, dorința de a-și șterge urmele. Ce alte rațiuni l-ar fi putut îndemna la asemenea lucru ? Răspunsul fu argumentat șubred.

— Nu știu nici eu prea bine. Văd acum ce prostie am făcut. Am greșit, recunosc, dar... dar am vrut să văd dacă pot.

— Ce să poți ?

— Păi, omul acela, știți, de la recepție, a zis întîi că nu are camere deloc. Dar după ce i-am pus pe masă vreo trei hîrtii de zece... nu mi-a mai cerut nici buletinul. A fost bună numai delegația.

„Eh, ce mai plevușcă, aș zice, dacă n-ar fi și o victimă în toată povestea asta", reflectă Adrian. Dar niciodată nu trebuia nesocotit un amănunt care ar fi putut sluji adevărului..

— Nu înțeleg, totuși, de ce-ai completat delegația pe alt nume. Dacă ne convingi că n-ai avut vreun motiv dubios, totul este în regulă.

— Sînt vinovat că nu mi-am dat buletinul, tovarășe maior, sînt vinovat..., dar nu știu, uite, să mă tăiați bucăți-bucățele, nu pot să vă spun de ce am făcut așa. Nu știu și pace. Acum trag ponoasele prostiei mele.

Dădea energic din mîini, își clătina capul, își trăgea cîte o palmă peste frunte, frămînta batista, transpira. I se adresa mai mult maiorului Iordache, simțind că pericolul venea de la Adrian și nutrind, absurd, speranța că maiorul o să-l apere de primejdia care plutea.

De fapt poate că nici nu pricepea suficient de bine cît de aproape era de pericol. Avu revelația după ce își furișă o privire către Adrian care se juca nepăsător — cel puțin așa îl vedea Amariei — cu fotografiile. Le strîngea, apoi le răsfira cu gesturi neglijente pe toată suprafața mesei. Amariei gemu surd. Îi țipară ochii, ieșiți din orbite, apoi spaima lui prinse glas. Strigă :

— Tovarăşe maior ! Doar nu credeţi că... eu... eu l-am... pe Mureşan. Nu eu, credeţi-mă, tovarăşe maior ! Dumneavoastră mă cunoaşteţi. Ştiţi că eu nu pot, nu puteam. Spuneţi-le şi dumnealor, vă rog din suflet, tovarăşe maior...

Izbucni iar în hohote de plîns. Adrian nu mai găsi necesar să-l cruţe.

— Ba da, asta credem, rosti el cu glas ferm şi se ridică, semn că orice altceva era de prisos.

Informat despre mersul anchetei, procurorul Ivaşcu ceru ca Amariei să fie adus pentru cercetări. Suficiente elemente îl indicau pe el ca autor al crimei.

Pe drumul de întoarcere, Adrian fu ţinta glumelor prieteneşti ale tînărului său coleg privind buchetul plin de rafinament al „Cotnărelului" pe care... nu izbutiseră să-l guste !

Cercetările continuă

Acasă, cercetările în cazul „Salcia" nu conteniseră o clipă. Locotenentul-major Chirilă obţinu, cu ajutorul locotenentului Mihăileanu, cîteva date de la I.A.S. Galda, unde lucraseră o vreme împreună Mureşan şi Amariei.

Părerea exprimată, repetat, de cei mai mulţi oameni era că şi unul şi celălalt erau arţăgoşi, veşnic puşi pe ceartă, că se întreceau cu măsura la băutură. Cele mai frecvente scandaluri se petreceau după un popas la restaurantul cooperativei din comună.

La începutul lunii istoria s-a repetat. Au băut, s-au certat şi s-au lovit reciproc, motiv pentru care au fost scoşi din cămin. Dar nici asta nu le-a domolit elanul belicos. Au plecat la... restaurant să se împace. Cel puţin într-acolo au afirmat că se îndreaptă, spuneau cei care-i întîlniseră în drum.

Nimeni nu putea preciza însă cum decursese „împăcarea", dacă avusese ori nu loc. Se ştia doar că în aceeaşi zi Amariei revenise de unul singur şi-şi luase lucrurile de la cămin.

Din acel moment, nimeni nu-i mai revăzuse şi, cu toate eforturile depuse de Chirilă, nu se putuse depista nici o urmă a vreunuia.

La I.A.S. ca şi la cămin nu iscase nici o nedumerire plecarea lor (nimeni n-o numise „dispariţie"), deoarece o făcuseră şi în alte rînduri. Se duceau pe vreun şantier, unde cîştigau — cel puţin aşa se lăudau la revenire — bani mai mulţi, decît în „amărîtul ăsta de iaseu".

Se reîntorceau totuşi după un timp. Aşa cum explicau ei, aici găseau vin bun, belşug pentru neostoita lor sete.

Aşadar, împotriva lui Vasile Amarei începeau să se contureze acuzaţii. Acesta era motivul pentru care procurorul dispusese reţinerea lui.

Desfăşurarea anchetei, cu toate momentele ei de impas, se putea compara cu funcţionarea unui mecanism ale cărui piese erau destinate fiecare unei anumite mişcări. În totalitate alcătuiau un întreg complex, util şi necesar.

Şi iată-i pe ofiţerii din „angrenajul Salcia" reuniţi — pentru a cîta oară ? — în biroul lui Adrian. Nu lipsea, fireşte, nici procurorul Ivaşcu. Era într-una din zilele lui proaste. (Înţelegeţi-l, îl apărase doctorul Călinescu, e în plină criză de ficat !...). Ba se aşeza pe un scaun, ba se ridica, gesticula grandilocvent — „pledînd" pentru... regimul vegetarian — apoi iar se aşeza liniştit, pe alt scaun. Era limpede pentru toţi că nu se simţea bine. Îl trăda şi paloarea neobişnuită a chipului obosit.

Îl priviră, cu surprindere, cînd, în toiul unor replici circulînd calme de la unul la altul, Ivaşcu sări brusc de pe scaun şi începu să vocifereze, străpungînd violent, cu pumnul strîns, aerul din încăpere. Mai exact fumul dens de ţigară, atît de dens, încît pe toţi cei de faţă, fumători şi nefumători, îi usturau ochii.

— Vreau dovezi, căpitane. Dovezi, dovezi şi iar dovezi ! Tu trebuie să mi le aduci !

Îl împungea acuzator cu arătătorul în piept pe Adrian, care nu reacţionă în nici un fel. Nici măcar nu se depărtă din raza de acţiune a... degetului ameninţător al procurorului („Bietul de tine, rău trebuie să te mai doară dacă faci aşa urît", îl compătimi tacit căpitanul). Cu totul neaştep-

tat, Adrian se înfurie şi se întoarse cu spatele la toţi, zicînd cu glas surd :

— Or să vină şi astea, Ivaşcule, ce te repezi aşa la mine ? Dovezi ! (se întoarse iar cu faţa). Auzi, domnule, ce vrea dumnealui şi cu cîtă vehemenţă ! În definitiv îţi imaginezi că-mi spui noutăţi ? De cînd mă ştiu, cu tine am avut conflicte numai pe această temă...

Şi iar se întoarse cu spatele, supărat pe toţi, deodată. Ştia că se mîniase ca... nu ştiu cine pe sat, dar nu se mai putuse stăpîni. Probabil pentru menţinerea echilibrului, supărarea căpitanului îl dispuse pe Ivaşcu.

— Asemenea conflicte o să mai ai cu mine, nici o grijă. După ce v-aţi plimbat frumuşel, tu şi un anume locotenent, prin capitală şi într-un dulce tîrg moldovenesc, ce crezi că ţi-aş putea cere ?

Locotenentul „anume“ zîmbi sfios. În chip de răspuns, se ridică şi, cu permisiunea căpitanului, deschise larg uşa pentru a grăbi ieşirea fumului de ţigară.

Priveau toţi, în tăcere, norişorii albăstrii prelingîndu-se, atraşi ca de un magnet nevăzut de curentul de aer.

Atmosfera părea neverosimil de tihnită. Singura tulburare o stîrneau plutirile străvezii, traversînd încăperea spre ieşire. Pentru un observator neiniţiat, totul aducea a întîlnire pasageră între oameni care n-aveau nimic comun.

Chirilă, conform ticului său, se juca absent cu pixul. Adrian răsucea, adînc preocupat, ambalajul de celofan al pachetului de ţigări. Procurorul, reaşezat pe scaun, răsfoia un dosar. Inutil îndrepta colţurile foilor îndoite de atîta cercetat.

Tătaru schiţa pe o coală albă o mulţime de figuri geometrice. Absorbit de această importantă îndeletnicire, asemenea unui şcolar silitor, îşi muşca creionul sau privea gînditor spre un colţ al biroului.

Dar ce însemnătate putea să aibă impresia cuiva, cînd toţi erau prinşi în păienjenişul dilemelor acestui caz, pentru a cărui soluţionare fiecare avea responsabilităţi precise ? Exista însă, acolo, între ei, şi o... excepţie, un om ale cărui gînduri, în momente de tăcere, alunecau involuntar în afara cazului, agăţîndu-se cu disperare de speranţa firavă a soluţionării propriului său „caz“. Oricît de prompt

s-ar fi dat răspunsurile în cazul analizat de grupul operativ, al său putea rămîne nerezolvat.

Locotenentul Mihăileanu, care efectuase investigaţiile de la Galda, era nefericit. Adunase în ultimele zile atîta amărăciune, încît i se părea că niciodată nu va fi în stare să redevină cel de dinaintea nenorocirii abătute asupra lui.

În urmă cu două săptămîni, venind acasă de la serviciu, găsise pe masă un bileţel scris în mare grabă : *„Am hotărît că aşa nu mai putem continua. Sînt o femeie tînără şi doresc să mă bucur de tot ce-mi poate dărui viaţa. Tu-mi oferi prea puţin. Adesea nimic. Vreau să cînt, să rîd, să dansez. În loc de asta — gătesc, spăl, calc şi aştept un soţ care vine obosit, îşi doreşte — şi e mulţumit cu atît — o cafea, o carte şi... mă iubeşte ! Mie nu-mi ajunge !"*.

Biletul se încheia fugar cu o promisiune sunînd vag ameninţător. *„De Călin voi avea grijă, dar nu aşa cum îţi închipui tu"*. Dur. De neînţeles, deoarece nimic nu anunţase acest gest. Călin, un băieţel delicios, îşi petrecea prima vacanţă şcolară la bunici, părinţii ofiţerului, iar mama plecase fără a spune unde. Mihăileanu ştia unde, dar ce sens avea s-o forţeze să revină ? Aşa că de două săptămîni se chinuia, cu toate încurajările colonelului, singurul căruia i se destăinuise, dintr-o obişnuită pornire omenească.

Cu o mişcare bruscă, Adrian zvîrli celofanul mototolit nu în coşul de hîrtii cel mai apropiat, ci într-unul abia zărindu-se după un colţ de masă. Se ridică de pe scaun, împingîndu-l cu putere. Toţi tresăriră, privindu-l intrigaţi de gesturile sale violente.

— Ţi-am adus autorul prezumtiv al omorului, se răsti el la procuror.

Veni spre masa la care şedea acesta. Proptindu-se cu un cot de ea, se aplecă spre Ivaşcu interogîndu-l încruntat :

— Asta nu te satisface ? Tăcu o clipă după care reluă : Ce naiba mai vrei de la mine ?

— Să-ţi răspund organizat, tovarăşu' ! Unu roman : nu mă satisface. Doi roman : multe, vreau multe, dar nu ţi le spun pe toate acum. Te las şi pe mătăluţă să te mai gîndeşti. Nu găseşti că este absolut indicat să te aşezi şi să gîndeşti metodic ? Şi punctul trei roman : să-şi mai tragi şi tu oleacă sufletul cam ostenit.

— Mersi. Eşti teribil de grijuliu. Ştii ce-ţi propun ? Nici nu-i dădu procurorului timp să răspundă. Pînă cînd subsemnaţii, adică eu şi „băieţălul şcla“ — Adrian îl arătă pe Tătaru — dăm o fugă să ne facem frumoşi cu un duş şi un ras-tuns-frezat, luaţi-l voi la întrebări pe Amariei. Doar sînteţi şi frumoşi, şi „deştepţi“, şi odihniţi. De acord ?

— De acord, de acord. Parcă e chip să obiectezi ? El decide şi pe urmă mai vrea şi voturi „pentru“, şi încă însoţite de aplauze, zise Ivaşcu pe un ton împăciuitor.

— Vezi ? Aşa îmi placi, procurorule. Înţelegător, mare la suflet...

Ieşi din birou urmat îndeaproape, ca de o umbră, de Tătaru, nu înainte de a azvîrli, cu eleganţă, un salut amical.

Locotenentul, care închisese uşa cu grijă, să nu se trîntească din cauza curentului, se izbi de Adrian, dezechilibrîndu-l, uşor. Acesta, preocupat (unde erau veselia, sclipirile voioase din ochii căprui, inteligenţi ?), nici nu sesiză. Prinzîndu-l de braţ, îl strînse cu putere şi-i spuse în şoaptă :

— Ştii ceva, Mihai ? Mergem la tine să... gîndim metodic. Lasă-i pe ei acum cu criminalul prezumtiv, iar noi, cu grijile şi problemele noastre legate, fir-ar să fie, tot de el.

În „împărăţia“ tehnică a locotenentului era linişte şi mai ales răcoare. Să nu mai vorbim despre dulăpiorul plin de mistere, cu tot dichisul trebuincios obţinerii unei cafele tari şi amare. Pe pereţi, în cele mai neaşteptate locuri, spînzurau miraculos filme abia developate, puse la uscat.

Cu ceştile imense în faţă, aspirînd cu nesaţ aroma băuturii preferate, rămaseră o vreme privind, fără o vorbă, aburul ce se destrăma uşor.

În biroul acesta rătăcit în colţul cel mai retras al clădirii, toate zgomotele ajungeau estompate. Aveau exact ce-şi doreau cu ardoare acum : linişte. Sprijinindu-şi un cot de genunchi şi făcîndu-şi palma suport bărbiei, Adrian clipi (îl cam usturau ochii după fumul de dincolo) de cîteva ori, după care... îşi aprinse o ţigară şi se adresă locotenentului.

— Ce nu ne place, deci, nouă ?

— Păi, nouă nu ne place, se porni Tătaru să turuie, vreau să zic nu ne-au plăcut din capul locului — ezită o secundă şi continuă zîmbind maliţios —, nu ne-au plăcut... pîlpîirile pleoapelor Mariei Mureşan.

— Mihai ! Ce naiba, fii și tu serios, îl mustră Adrian privindu-l dintr-o parte.

— Serios, să trăiți ! Permiteți să continui. Deci nu ne-a plăcut că Maria Mureșan nu l-a recunoscut, n-a vrut sau n-a putut să-l recunoască, pe cel răpus, deși un străin a putut. A putut — de notat lucrul acesta — chiar din prima clipă.

„Atent, a sesizat așadar", își spuse căpitanul.

— Ce circumstanțe acorzi femeii ?

— Una singură în favoare : spaima în fața unui cadavru deloc frumos. Atît și nimic mai mult.

— Și împotrivă ?

— Împotrivă, ziceți... ? Ei bine, împotrivă, lipsa... apetitului de a recunoaște, zîmbi locotenentul.

— Mihai, nu te hlizi !

— Am înțeles, nu mă hlizesc. Permiteți o înghițitură, tovarășe căpitan ?

— Doamne, Mihai ! Tu nu poți discuta serios ?

— Ba pot, cum să nu pot ? se zbîrli și locotenentul. Deci, serios. Dintr-un motiv sau altul, Maria Mureșan n-a vrut să recunoască victima. Asta serios.

— Din care motiv ? „Unul" sau „altul" ?

Adrian se lăsă, ca de obicei, antrenat în jocul locotenentului.

— Nici „unul", nici „altul". Cred că este vorba de... celălalt. Zău, îmi cereți prea mult.

— Deloc. Trebuie să vedem de ce clipea femeia, nu se mai stăpîni, în cele din urmă, nici Adrian.

Se ridică de pe scaun, dar se reașeză și trase fumul adînc în piept, expirîndu-l îndelung. Intinse mîna spre telefon. Rugă telefonista să-i facă urgent, cît poate ea mai urgent, legătura cu șeful postului de miliție din Brănești.

După ce îi solicită acestuia vești noi despre cei plecați sau sosiți în sat, îi ceru ca, păstrînd cea mai mare discreție, să vadă ce mai face Maria Mureșan :

— Mă interesează ce spune, cum se comportă. A mai primit sau nu vreo știre de la soțul ei plecat, după cum știi, din Brănești ? Tot ce afli îmi comunici numai mie, cît mai repede cu putință.

— Bine zis, îl aprobă locotenentul. Mi-a plăcut mai ales finalul.

Făcea aluzie, firește, la formula mai mult amicală folosită de căpitan.

— Mulțumesc. Am reținut. Mai bine i-ai spune și tu cuiva să vorbească cu fiul ei, care e aici, în oraș, la școală. Nu crezi ?

— Ba cred, dacă se pune problema să „cred" și eu ceva. Mihăileanu e bun ?

— Bun. De ce să nu fie ?

— Întrebam dacă n-are cumva, în acest moment, altă misiune, se explică locotenentul.

— N-are, se strîmbă la el Adrian, adăugînd : Cheamă-l încoace și pe doctor să vadă nițel vînătăile ăstuia, cum îi zice, Amariei.

Locotenentul dădu să iasă, dar se opri în ușă, privindu-l mirat pe Adrian care încerca, dealtfel în zadar, să mai soarbă din ceașcă ; zațul cafelei nu se lăsa, totuși, băut.

— N-am înțeles. Ați trecut cumva la... felul doi ?

— Ce-ai zis ? A, da ! Nu... Ce naiba vrei de la mine, acum ? Du-te odată unde-ai plecat și lasă-mă-n pace. Nu mă mai cicăli.

Tătaru ieși chicotind.

La judiciar munca se desfășura în ritmul obișnuit. După plecarea celor doi ofițeri, Chirilă, în prezența procurorului, relua interogatoriul cu Amariei. Acesta, în linii mari, repeta jurîndu-se, plîngînd, frîngîndu-și mîinile, declarațiile de la Focșani. Cu răbdare, fu determinat să relateze cît mai exact detalii legate de diverse momente.

Obișnuit să fie „luat la întrebări", omul-vorbea frămîntînd în palmă batista și mai dubioasă la culoare. Din cînd în cînd se lovea cu palma peste frunte, apoi pe genunchi. Totul era monoton. Întrebare. Răspuns. Întrebare. Răspuns. O stereotipie care l-ar scoate din minți pe un neinițiat.

Amariei știa ce înseamnă să te afli în fața unui anchetator care te întreabă, te întreabă, te întreabă. Tu trebuie să răspunzi. Și răspunzi.

Dar munca de anchetator nu este întotdeauna interesantă, în sensul de palpitantă. Ea presupune răbdare dusă pînă la limită, perseverență și, mai ales, neslăbită atenție. Repetarea unor date, reluarea unor relatări pot scoate

la iveală, într-o fracțiune de secundă, acel „ceva" util orientării investigațiilor — fie pe un drum nou, fie tot pe cel bătătorit, observînd însă ce se scăpase anterior.

— Ascultă, Amariei. Unde a rămas Mureșan cînd tu te-ai întors să-ți iei lucrurile ?

Omul se adînci în gînduri, deși răspunsese la această întrebare. Parcă nu-și mai amintea nimic. Și totuși :

— Păi, a rămas pe drum.

— Și după aceea, ce-a mai fost ?

— Păi, după aceea... după aceea nu l-am mai văzut.

Procurorul scăpă, neatent, creionul din mînă. Zgomotul fu luat de Amariei drept semn al nerăbdării, iar expresia de pe fața lui Ivașcu, căruia îi urmărise reacțiile, drept neîncredere. Se precipită cu explicații :

— Da, să știți, că nu eu... Pe viața mea că vă spun adevărul. Că noi ne-am mai certat și altă dată, dar ne împăcam repede. Știți cum e între oameni cînd mai iau cîte un păhărel...

Dădea din mîini, dorind să fie cît mai elocvent. Strădania plină de zel păru suspectă anchetatorilor. Privindu-i pe cei prezenți, se simți îndemnat să vorbească.

— Știți, noi amîndoi am lucrat și la șantier la Luduș. Și pe alte șantiere. Unde auzeam că se caută mînă de lucru, plecam amîndoi...

— De ce amîndoi ? Erați chiar atît de buni prieteni ?

— Păi... eram și... nu eram.

— Cum vine asta ? Erați sau nu prieteni ?

— Plecam amîndoi că era mai bine să ai un ortac, să nu fii singur.

Ocolea cu încăpățînare răspunsul deschis.

— Noi, și asta v-o poate spune oricine, nu ne codeam la muncă și cîștigam bani frumoși. Munceam mult, dar cîștigam. Însă de ce să vă mint, ne cam plăcea cîte un pahar... și...

— Și ce ? De ce trebuie să te îmboldesc să vorbești ? Nu înțelegi că e în interesul tău ?

— De înțeles, înțeleg cu multe, dar..., ce să mai lungesc vorba, ne plăcea, așa, cîte o femeie... și, vedeți, știu toți că ne certam, dar uite că acum a fost mai rău, ne-am bătut. Ne-am bătut mai rău și... gata. Ne-am bătut, dar zău...

— Vrei să ne vinzi gogoşi, Amariei ? Cine te-a văzut plecînd cu trenul ?

Omul strînse din umeri, întinzînd palmele în lături, ca unul care nu are ce spune.

— Te-a văzut cineva pe drumul ce duce spre gară ? Ai întîlnit vreun cunoscut în tren ?

Acelaşi aer dezorientat şi acelaşi gest de neputinţă.

— Biletul de tren îl mai ai ?

Tăcu o bună bucată de vreme, vizibil frămîntat de gînduri pline de nelinişte.

— Păi, ştiu eu ? răspunse cu îndoială în glas. Nu ştiu. Dar, vă rog să mă credeţi, am plecat. Doream, mă bătea de mult gîndul să mă apropii de ai mei. Să nu mai stau aşa departe, în alt capăt de ţară. Voiam să mă întorc la Focşani. Şi m-am întors. Biletul nu-l mai am. De unde să ştiu eu atunci că trebuia să păstrez biletul, că o să dea peste mine asemenea năpastă ?

Se verificară toate afirmaţiile. Iar la dosar se tot adunau materiale, declaraţii de tot felul, din care, treptat, se contura profilul unui om deloc demn de încredere, cu tot soiul de isprăvi la activ. Dar nici unele nu constituiau dovezi certe, ci doar prezumţii de vinovăţie.

Adrian şi procurorul se întîlniră iar în biroul cunoscut. La intrarea procurorului, Adrian frunzărea, plictisit, o „Flacără", cugetînd că se pierduse o revistă ilustrată şi se cîştigase o gazetă incisivă.

Geamul parcă luase foc. După ce tighelise cu aur nişte fîşii zdrenţuite de nori, soarele, în apus, învăpăiase tot cerul, inundînd cu o lumină puternică încăperea austeră.

— Bizar apus de soare, şopti procurorul aşezîndu-se la una dintre mese.

— Mai curînd sublim, aş zice. Netezind cu palma revista, nu-şi lua ochii de la geamul încă împurpurat. Nu cred c-am mai văzut aşa ceva.

Se ridicase fermecat, atras de frumuseţea aproape ireală care li se dăruia. Treptat astrul începu să pălească. Pe bolta ce păruse a fi cuprinsă de un uriaş incendiu, se instalaseră săgeţi prelungi, trandafirii, mesageri crepusculari, vestind nemilos declinul zilei. Era gata să rostească : „N-am să pot reda niciodată, nici măcar pe-aproape, o asemenea

splendoare". Se opri la timp. Procurorul nu știa că Adrian pictează.

— Aruncă-mi, te rog, un chibrit, îi ceru acesta căpitanului. El îi întinse bricheta.

Farmecul pieri. Mobilierul, pereții, obiectele de pe birouri își recăpătară dimensiunile, contururile. Redeveniră sobre și utile, strict utile și necesare. Se strecurase neobservată, poate și nedorită, atmosfera obișnuită, cea-de-toate-zilele-și-de-toate-nopțile. Zile și nopți pline de neodihnă, de neliniște, de frămîntare.

Cel care se reîntoarse primul în sfera preocupării profesionale fu procurorul Ivașcu. O făcu fără prea mare tragere de inimă, dar... asta era ! Fără „asta" nu-și concepeau existența. Se rezemă degajat de spătarul scaunului și-și întinse picioarele sub masă. Expiră, mai curînd atent la propriile-i gînduri decît la fumul care părea că nu se mai termină, și-abia apoi zise de parcă-ar fi continuat o discuție.

— Deci, băiete, n-avurăm încotro. Nu l-am putut opri pe ăsta, cum naiba-i zice ?... se prefăcu el a fi uitat numele prezumtivului vinovat.

— A trebuit. Ce era să-i mai facem ?

— Să nu-l pierdeți din ochi, spuse înciudat. Nici o clipă, deși..., ezită o fracțiune de secundă. Să nu-i mai încuviințați toate catahrisurile, asta să faceți !

Adrian îi aruncă o privire piezișă, gata să-l podidească rîsul, auzind expresia de împrumut și nepotrivită pe deasupra, dar se stăpîni zîmbind doar în colțul buzelor. Ivașcu îl cercetă atent pe sub sprîncene și reluă potolit.

— Mi se pare ciudată angajarea lui, din nou, la Galda. Nu zicea el că vrea să se apropie de casă ? Nu de-asta s-a dus la Focșani ?

— Ba de-asta...

— Atunci ?

Căpitanul ridică din umeri fără să răspundă. Ivașcu nu renunță.

— Despre Mureșan ce-ați mai reușit să aflați ?

Ușa se deschise larg. În prag apăru locotenentul-major Chirilă, răsuflînd grăbit. Se vedea că alergase.

— Mă iertați, am fost reținut la...

— Lasă, nu te mai dezvinovăţi. Ai picat la ţanc, îl întrerupse Adrian. Ai auzit întrebarea ? Ai cincizeci de puncte dacă satisfaci cinci la sută din curiozitatea procurorului.

— Îi satisfac mai mult decît atît dacă-mi daţi răgaz să-mi trag sufletul.

— Ce să spun ? ! Ai îmbătrînit... ! îl apostrofă prieteneşte Adrian.

— La concluzia asta am ajuns şi eu pe... ultima sută de metri. Cît despre Mureşan, de unde să încep ?

— De la început, preciză cu o grimasă veselă Ivaşcu.

— Bine, fie. Deci Mureşan ăsta era un tip plin de contradicţii din cîte am aflat pînă acum.

— Ce fel de contradicţii ? insistă procurorul.

— Muncitor bun, dar cam beţiv. Nu era cheltuitor, ci chibzuit, chiar zgîrcit, dar cam afemeiat.

— Păi cum se împăcau astea ? Din cîte-mi dau seama nu prea aducea nici cu Piersic, nici cu Alain Delon ca să-l placă femeile.

— Habar n-am. Şi eu mi-am pus întrebarea. Din spusele unora, n-ar fi dat un ban cuiva, n-ar fi făcut cinste cu o ţuică sau cu o bere, nici dacă l-ai fi picat cu ceară.

— Cam greu de înţeles... poate de aici să se...

— ... contureze mobilul, continuă ideea Adrian. Crezi că a avut bani la el ?

— Tot ce se poate. Pentru un avar, cunoscut ca atare, n-ar fi deloc imposibil să fi stîrnit lăcomia vreunuia.

— Da, dar cu asta încă n-am făcut nimic. Vorba lui Ştefanache : „să avem răbdare, să nu ne impacientăm" zise căpitanul.

— Răbdare, ca răbdare, dar să vedem ce-au aflat Nedelea şi Radu „doi" pe acolo, pe unde a mai lucrat omul, interveni Chirilă. Nu se poate să nu vină ei cu ceva care să ne folosească cît de cît.

Pe nesimţite înserarea îmbrăţişase, tandră, oraşul. Lumina palidă, lipsită de căldură, a unui bec fluorescent le fusese totuşi suficientă, căci nu se atinseseră încă de întrerupător. Că seara care sosise era, şi ea, plină de un negrăit farmec, nu avuseseră vreme să observe, preocupaţi

de numeroase întrebări. Cînd în încăpere zbîrnîitul telefonului răsună strident, toți avură o mică tresărire. Adrian era chemat de urgență la colonelul Băleanu.

— Nu cunoști omul pînă nu mănînci cu el un sac de sare. Așa zicea bătrînul meu tată. Ce-aș putea eu să vă spun despre Mureșan ?

Vocea bărbatului, muncitor pe șantierul fabricii de cărămidă, era groasă, răgușită ca la fumătorii înrăiți. Cu gesturi încete își aprindea o țigară după alta, umezindu-le abundent și strivindu-le în colțul buzelor. Avea mîini mari, cu degete butucănoase, cu palmele crăpate. La fiecare a treia frază cita biblia sau își amintea că, într-o ocazie, un lucru fusese spus așa și nu altfel de „bătrînul său tată". Era destul de vorbăreț. Din fericire și spre satisfacția vădită a locotenentului Nedelea care nu trebuia să intervină decît din cînd în cînd cu cîte o întrebare.

— Bătrînul meu tată îmi spunea să mă feresc de cel care adună talanți...

Nedelea nu pricepu ultimul cuvînt. Trecea o basculantă care tușea, icnea, se îneca, reușind cu greu să se smulgă din încleștarea pămîntului cleios, cu urme adînci, lăsate de alte zeci de mașini a căror soartă fusese identică.

— Care adună ce ? întrebă stingherit locotenentul, nemulțumit că nu înțelesese.

— Talanți. Să mă feresc de cel care adună talanți de aur. Așa mă povățuia bătrînul meu tată, care știa întotdeauna, foarte bine, ce sfaturi să-mi dea.

Nedelea simțea niște furnicături inexplicabile în palme, sau pe vîrful limbii, cînd nea Aurică-betonistul pomenea de „bătrînul său tată". Auzise asta, în ultima jumătate de ceas, de cel puțin douăzeci de ori, așa încît îi venea să-l repeadă, să-i spună de la obraz că se săturase pînă peste cap de sfaturile mistice ale unui cretin bătrîn.

Nea Aurică îi servise citate din cugetările „bătrînului" de tipul : „șerpi veninoși au slobozit dumnezeu asupra lor și au mușcat poporul" sau „să cădem în mîna domnului, căci mari sînt îndurările lui"... etc. etc. Auzindu-le pe cele privitoare la „talanții" de aur le trecu, din păcate, cu ve-

derea. Neatenția l-a costat încă un drum pe șantierul, nu prea îndepărtat, dar plin de noroaie, al fabricii de cărămidă.

Noua deplasare se datora unei întîmplări. Iată în ce fel se petrecuseră lucrurile. Prezentîndu-și raportul, Nedelea o făcuse ca de obicei, sobru, concis, la obiect. Despre citatele „bătrînului tată“ notase : „O particularitate a relatărilor betonistului Dobrescu Aurel II o constituie faptul că face referiri repetate la tatăl său, Dobrescu Aurel I, ale cărui sfaturi au accente mistice.“

Din nou se părea că ancheta se împotmolise cînd...

— Ce să vă mai spun ? M-a scos din fire cu „șerpii veninoși“, cu „poporul de osîndiți“ cu „talanții“. Pînă la urmă talanții ăștia au ajuns de aur ! Auziți ? De aur !

Nedelea le relata cu vervă colegilor discuția purtată cu nea Aurică. Se amuzau copios, căci locotenentul povestea cu mult haz. Spre ghinionul său și spre „norocul“ anchetei, exact cînd vorbea despre talanții de aur, intră pe ușă căpitanul, pentru care referirea nu avea nimic biblic. Părîndu-i-se chiar prea pămîntesc amănuntul, îl luă pe locotenent din scurt :

— Și de ce n-ai pomenit în raport nimic despre monedele de aur ?

Nedelea se fîstîci, cu atît mai mult cu cît întrebarea fusese rostită pe un ton nu tocmai blînd.

— Păi, tovarășe căpitan, nu vorbeam despre monede de aur...

— Atunci despre ce ?

Întrebarea suna aproape amenințător. În orice caz, de aici i s-a tras lui Nedelea cea de-a doua întîlnire cu nea Aurică, betonistul.

Locotenentul nu s-a mai lăsat impresionat de meandrele povestirii. A izbutit să afle, că într-o după-amiază, revenind în dormitor mai devreme decît de obicei, nea Aurică l-a surprins pe Mureșan cîntărind dintr-o mînă într-alta, zornăind cu plăcere, niște monede care i s-au părut a fi din aur. Bănuiala i-a fost întărită de faptul că, la intrarea sa în dormitor, Mureșan s-a grăbit să le ascundă și a refuzat, supărîndu-se chiar, să i le arate. Degeaba a insistat, mai în glumă mai în serios. Mureșan a negat cu vehemență că monedele sale ar fi fost din aur. „Deși-i mare

păcat, cum zicea bătrînul meu tată, pot să mă jur pe orice că erau din aur. Aur curat. Ba, mai mult, cred că se şi temea, căci a doua zi Mureşan şi-a luat catrafusele din dormitorul nostru şi dus a fost !"

Deşi încercările lui Nedelea de a obţine detalii suplimentare eşuaseră, căpitanul se declară mulţumit, fără a-i arăta însă lucrul acesta. Îi dădu imediat o nouă misiune, precizînd că în nici un caz nu-i va mai fi trecută cu vederea neatenţia.

— Crede-mă, şi eu puteam să scap amănuntul cu talanţii evlaviosului nea Aurică, îl apără Chirilă pe Nedelea care abia ieşise.

— Tot ce se poate, dar el a făcut-o. Iar pe tine nu te-aş fi iertat.

— Parcă-i vorba de iertare aici...

— Să lăsăm fleacurile. Spune-mi, nu ţi se pare că Mureşan al nostru devine tot mai interesant ? Unde o fi aurul ? Ce-a putut face cu monedele ?

Adrian se înconjurase, preocupat, de şuviţele fumului de ţigară şi-l iscodea pe Chirilă în aceeaşi măsură ca pe sine.

Locotenentul-major, care se oprise în dreptul ferestrei, se întoarse. Plimbîndu-se cu mîinile la spate prin birou lăsa impresia că-şi numără paşii : opt încolo, opt încoace, şi tot aşa. Răspunse într-un tîrziu.

— De făcut putea face multe. Să le vîndă. Să le ascundă...

— Ori să i le ia cineva, îl întrerupse plin de nerăbdare căpitanul.

— Ori să i le ia cineva, repetă ca un ecou Chirilă. Şi asta este tot o ipoteză, fireşte.

— Ba bine că nu ! Pare-se că începe să se contureze un mobil al crimei.

— Jaful ?

— De ce nu ? răspunse tot cu întrebare Adrian. Presupui altceva ?

— Nu.

Investigaţiile întreprinse demonstrară că Amariei nu poseda sume de bani mai mari decît ar fi fost normal, faţă de ceea ce cîştiga din munca lui. Ciudată li se părea afirmaţia că nu-l văzuse pe Mureşan umblînd cu aur.

— Poate că nu vrea să spună, comentă Chirilă.

— Nu cred. O să mai vedem noi.

Chirilă se opri în fața mesei la care ședea căpitanul. Răsfoia mecanic filele calendarului neîntoarse de vreo trei zile.

— Să trăiți, tovarășe căpitan ! M-am prezentat la ordinele dumneavoastră. Misiunea a fost îndeplinită...

În prag stătea zîmbitor Dinu. Turuise școlărește salutul, strălucind de veselie, dar cam plin de praf. Pe cei doi, copleșiți de întrebări, apariția lui neașteptată, proaspătă îi binedispuse.

— Oho, iată-l și pe prinde-hoți-și-spărgători al nostru ! Ce faci, băiatule, ai terminat week-end-ul ? îl întîmpină Adrian ca de obicei.

— Week-end, pe naiba, zise înciudat Dinu. M-a fiert gestionarul ăsta !...

— Care gestionar ? Fii ceva mai explicit ! Așa n-ajungem nicăieri.

— Păi nici nu e nevoie să ajungem undeva, pentru că am ajuns, rosti emfatic Dinu.

— Ce vorbești ?! Deci ai rezolvat cazul...

Locotenentul întîrzie cu răspunsul, evitînd să-i privească. Nedumeriți, preț de o clipă, cei doi înțeleseră cum stăteau lucrurile. Lăudăroșenia nu trebuia tolerată. Căpitanul interveni surîzînd într-un fel aparte :

— Dinule, spuneai ceva despre o nouă misiune, sau n-am auzit noi prea bine ? Costi, de ce nu lași băiatul să vorbească ?

— Iartă-mi impolitețea, Dinule. Te rog...

— Vă arde de glume ! mîrîi bosumflat Dinu, înălțîndu-se pe vîrfuri.

— Dar cine-și poate îngădui, în asemenea momente de mare tensiune, să glumească ? păru revoltat Adrian.

Dinu era atît de necăjit, încît se deciseră să-și încheie ironiile aici.

— Bine. Hai, dă-i drumul, și spune-ne ce-ai făcut ? zise căpitanul strivind un zîmbet în colțul buzelor.

— Am spus. L-am rezolvat... pe trei sferturi.

Îl săgetară priviri mirate care cereau explicații suplimentare. Dinu adăugă aproape plîngăreț.

— N-am găsit vreo douăzeci de mii. Şi m-am gîndit că, la noi, într-un cadru — cum să-i zic ? (începu chiar să zîmbească) — mai intim, se va confesa cu mai multă uşurinţă.

— Măi, băiete, eşti absolut incorigibil, se supără Adrian. Cînd ai să înveţi să vorbeşti cum se cade ?

Pe chipul lui Dinu se aşternu tristeţea. Nu înţelegea ce vor de la el.

Se aşeză, oftînd din greu, pe un scaun. Trase spre el mapa elegantă de care nu se despărţea. Scoase dintr-un buzunar o batistă albă, călcată, cu care-şi şterse fruntea.

— Doamne, ce figură de martir, nu-şi stăpîni Chirilă o remarcă plictisită.

— Ascultă, Dinule. Spune odată ce ai de spus şi lasă-ne în pace ! îl repezi Adrian. Dar vorbeşte clar. Ai înţeles ?

— Am înţeles, sigur că am înţeles.

— Atunci, ce mai aştepţi ?

Aflară că Dinu îl adusese pe gestionarul magazinului prădat, pentru cercetări. „Cadrul intim“, propice „confesiunilor“, era biroul acesta sobru. Nutrea convingerea că va avea o influenţă categorică asupra gestionarului pe care-l bănuia de complicitate.

— Bine. Să sperăm că ai procedat cum trebuie. Aşază-te acum şi să nu mai rosteşti un cuvinţel.

Dar Dinu ieşi. Adrian se întoarse spre Chirilă, care se juca cu pixul, pocnindu-l.

— Unde ziceai că am rămas ?

— Am rămas la început, strecură maliţios locotenentul-major. Că pare a se contura un mobil...

— Exact.

— Exact, pe naiba ! se burzului Chirilă.

— Ei, şi tu ! Nu te mai agăţa de formulări. Să începem, deci, prin a căuta monedele de aur. De cînd lumea banii au constituit mobiluri pentru crime.

Rămaseră o vreme gînditori. Nu mult, căci zbîrnîitul telefonului interveni nerăbdător, sfîşiind tăcerea ce se aşternuse în birou.

— Da, eu sînt.

Adrian înhățase receptorul la primul semnal. După răspunsul laconic îl îndepărtă de ureche, privindu-l cu o expresie greu de definit. Îl reapropie, repetînd :

— Da, eu sînt. Cu glasul ușor modificat, adăugă : drăguță...

Chirilă nu pricepea defel cui se adresa acel tandru, delicat „drăguță"..

— Mă emoționează tonul tău duios, căpitane, spuse Ivașcu de la celălalt capăt al firului. Nu-i pot rezista, crede-mă. Dar tot aștept, cît se poate de repede, un răspuns. Prompt. Operativ. Exact. Ori v-a toropit căldura în așa hal că nu mai puteți gîndi ?

— Am înțeles. La voi nu se poartă bunele maniere. Dacă te rog să mai ai nițică răbdare, dacă...

— Ce dacă ? Nici un dacă ! Ți-ai pierdut simțul umorului. M-ai dezamăgit total, amice.

Ivașcu închise telefonul. Adrian fluieră... admirativ. Nu avusese timp de ripostă. Se gîndi că nu i-ar strica o mică plimbare. Rămase doar cu intenția, căci primi un raport de la omul însărcinat să-l supravegheze pe Amariei.

În seara precedentă acesta îi făcuse o vizită Mariei Mureșan, la Brănești. După o oră plecase cam abătut. Ajuns la Galda se îmbătase zdravăn. Contrar obiceiului, nu făcuse scandal. Era atît de beat, încît abia a nimerit dormitorul. Fără a spune cuiva vreun cuvînt se culcase. Părea ciudată o asemenea comportare la un om pus mereu pe hartă.

Căpitanul ordonă să se continue supravegherea cu cea mai mare atenție.

— Costi, băiatule, începem să ne mișcăm.

— Sfîntă răbdarea lui Ștefanache, susură zîmbitor Chirilă, așteptînd replica furioasă a căpitanului.

— Lasă-mă în pace cu răbdările tale. Mă duc să-i raportez șefului.

O anchetă are ritmuri veșnic imprevizibile. Așa încît nu era deloc surprinzător faptul că, în aceeași zi, Adrian avu din nou vești.

Amariei se „mișcase" iar, și tot spre Brănești. Ce căuta oare la nevasta fostului său prieten ? Iar ea chiar să nu-și fi recunoscut bărbatul ? Pînă la proba contrarie erau obli-

gați să aștepte. Bănuielile căpitanului că Maria Mureșan nu era întruchiparea nevinovăției se accentuară.

La Brănești, între timp, „istoria" se repetă. Amariei discută vreo două ceasuri cu femeia, după care, tot cu un aer posomorît, plecă la bufet să bea.

Şi pentru că senzația de a bate pasul pe loc nu era pe placul căpitanului, îi ceru procurorului să fie readus pentru cercetări Amariei. Cu asentimentul colonelului Băleanu se dădu curs solicitării.

Intrînd în birou, Amariei își exprimă nedumerirea.

— Tovarășe căpitan, zău. credeți-mă, n-am făcut nimic. Nu m-am certat cu nimeni, cum știți că se mai întîmpla. Nici altceva n-am făcut. Nu pricep de ce m-ați adus iar la dumneavoastră.

— Știu, Amariei, știu. Înțeleg că te miri, dar dacă e cineva care nu înțelege, apoi acela sînt eu.

Vasile Amariei îl scruta cu atenție pe căpitan, avînd un aer mirat. Dar era destul de speriat de calmul ofițerului, mai ales că nu reușea să deslușească ce se ascundea dincolo de blîndețea de pe chipul lui. Adrian își amintise de maiorul Iordache, de glasul lui blînd. La rîndul său încerca să ajungă pînă la omul care-i stătea în față. De aceea și adoptase tonul unei discuții banale.

— Știi ce nu reușesc eu să înțeleg ?...

După ce rosti întrebarea, făcu o pauză mai lungă. Amariei îl privea la fel de mirat. Dar nu speriat. Căpitanul reluă tot cu duhul blîndeții.

— Uite, Amariei, ce nu reușesc eu deloc să înțeleg. Mi-ai spus și mie, și altora, că intenționezi să te apropii de casă, de ai tăi. Este ?

— Da, tovarășe căpitan.

— Ai afirmat, nu o singură dată, că de asta ai și plecat la Focșani.

— Așa-i, conveni, Amariei, neînțelegînd încotro țintea căpitanul.

— Ciudat este că, deși o doreai, n-ai mai plecat...

Căpitanul nu mai întreba. Constata. Brusc, omul începu să se agite, înghițind aerul, ca și cînd nu i-ar mai fi fost de-ajuns.

— Să vedeți, se repezi el, dar se opri după primul elan. Eu...

— Tu...

— Eu..., să vedeți. M-am răzgîndit ! răbufni scurt. Apoi, redobîndindu-și liniștea și cu o falsă veselie în glas, reluă: Îmi place prin părțile astea, că am multe de învățat... Oamenii-s buni gospodari... și știți, eu...

— Amariei ! i-o reteză căpitanul. Ce-ai căutat la soția lui Mureșan ?

Bărbatul își strînse umerii, ca sub o lovitură. Nu se așteptase la această întrebare. Căpitanul își sprijini fruntea-n palmă. Își pusese însă greșit cotul pe masă. Cu o ușoară grimasă renunță la poziția incomodă.

— Nu ne mai face să pierdem timp !

Amariei îi aruncă o privire fugară, apoi își lăsă ochii în pămînt. Se vedea limpede că era adînc frămîntat..

— Ei ? ! făcu nerăbdător Adrian.

Acesta aruncă un răspuns surprinzător :

— Păi, am fost..., am fost s-o cer de nevastă !

Veni rîndul ofițerului să-l privească plin de adîncă uimire.

— Ce vorbești ? ! S-o ceri de nevastă ? ! Măi, dar știi că ești formidabil ? Nici n-am cuvinte... Auzi, dom'le ! S-o ceri de nevastă. Păi bine, omule, femeia nici nu și-a dus bărbatul în cimitirul satului și tu o pețești ? Mă faci să rîd ! Haide, vorbește serios, ce naiba ?

Amariei nici nu clipi. Continuă pe un ton grav.

— Vă spun drept, tovarășe căpitan. Femeia îmi place de mult. Frumoasă este. Gospodină este. Casă frumoasă are. Tocmai bună să-mi încropesc și eu un trai mai de doamne-ajută, că destul am umblat creanga prin lume de unul singur. Dar nu m-a vrut. Nici altă dată, nici acum.

— ...Și ?

— Și-apoi trebuie să aibă bani frumoși, că Ion, pe lîngă că era chibzuit, mai și ciupea de ici, de colo cîte ceva.

— Cum adică mai „ciupea" ? deveni atent căpitanul.

Amariei nu răspunse imediat. Își trecu meditativ mîna prin păr. Se gîndea, probabil, la ceea ce trebuia să zică și se trăgea ușurel de lobul urechii.

— Drept să vă spun, nu prea știu bine, căci Mureșan nu-mi povestea chiar totul.

— Zău ? Chiar nu-ți povestea ?

— Nu, sigur că nu.

— Bine, să zicem că te cred. Dar din cîte-ţi spunea, multe, puţine, eşti sigur că n-ai omis nimic să ne relatezi ?

— Păi, eu...

Întrebări. Întrebări nenumărate. Sîcîitoare. Obositoare. Răspunsuri bîlbîite ori rostite pe jumătate... Cuvintele, scăpate fără voie sau intenţionat echivoce, dezvăluiră totuşi faptul că Mureşan avusese în cîteva rînduri sume mari de bani la el, că îi plăceau femeile, altele — fireşte — decît nevasta, cu care nu se înţelegea prea bine.

Şi iarăşi întrebări. Şi iarăşi răspunsuri. Aflară apoi că Mureşan avea o adevărată pasiune pentru fotografiile pornografice şi că poseda o mulţime. Cîndva se bătuse cu Amariei din pricina asta.

„Oh, doamne (Adrian se amuză auzindu-se invocînd a disperare pronia cerească), din ce mai sînt alcătuiţi şi oamenii ? ! Îţi vine să-ţi iei lumea în cap !". Şi ăsta, ăsta din faţa lui ? !

Amariei Vasile discutase cu Maria Mureşan despre moartea bărbatului ei. Nu, nu părea îndurerată.

După îndelungate ocolişuri îşi exprimă convingerea — gelozie sau abilitate ? — că femeia nu era necăjită de moartea bărbatului din cauza „celuilalt".

•

Aşadar, noi semne de întrebare ! Unde erau banii ? Unde era colecţia de fotografii de care Mureşan nu se despărţea niciodată. De ce tăcea Maria ? De ce n-a vrut să-şi recunoască bărbatul ? Pe cine acoperea tăcînd ?

— A devenit presant să aflăm ce hram poartă „celălalt", decise Adrian, mai ales că povestea pare veche. Cel puţin aşa a mărturisit fiul victimei, din nefericire, deseori martorul unor certuri între părinţi pe acest motiv.

Apăsîndu-şi pixul în bărbie, Chirilă sugeră :

— Să vedem ce-o să afle Mihăileanu. Trebuie să recunoaştem că s-a descurcat magistral. Bietul copil nici nu ştie că...

— Da, bine, îl întrerupse Adrian, după care se înfurie : Termină odată cu pocnitul ăsta nenorocit că-ţi arunc pixul pe geam !

Niște priviri schimbate fugar între Chirilă și Tătaru, și o... tăcere „disciplinată" au fost singurul răspuns la izbucnirea căpitanului, culminînd cu închiderea zgomotoasă a unui dosar, peste care își trînti amîndouă palmele.

Alte întrebări și unele răspunsuri la acestea

— Mă scoate din sărite individul. Înțelegeți ? Mă scoate din sărite și gata ! Nu știu ce-mi vine să-i fac, lua-l-ar să-l ia !...

Dinu era furios pe gestionarul care nu se aventurase în confesiuni largi așa cum nădăjduia. Bietul „prinde-hoți" era mereu căinat, în glumă, de colegi. Subiectul compătimirilor, nu lipsite de „piper", era, firește, eșecul interminabilelor discuții cu „negustorul". O singură dată îi scăpase un „i-am dat !" cu privire la cei douăzeci de mii pe care nu-i putea justifica. Apoi nu voise, în ruptul capului, să mai recunoască ceva.

Erau în birou toți trei. Adrian, Chirilă și Dinu. După ce-și umplu masa, într-o desăvîrșită dezordine, cu dosare, hîrtii, creioane, Dinu începu să se plimbe necăjit de colo pînă colo, înălțîndu-se, la viraje, pe vîrfurile picioarelor.

— Ce-i cu tine ? îl interpelă Chirilă. A început să-ți scîrțîie iritant voința. Te cam lamentezi pe toate drumurile. Îți spun sincer, îmi pare nespus de rău.

Vocea locotenentului-major devenise aproape duioasă

— E „tare" tipul, nu-i așa, Dinule ? Și, ca străluminat de o subită inspirație : Ascultă, azi n-ai încercat ? Nu-l va impresiona oare noua ta cravată ?

Adrian interveni sobru :

— Degeaba rîzi, Costi, dar are o cravată pe cinste. Mor de invidie. Unde-ai găsit-o ?

Dinu se opri din pendularea neobosită, se uită, pe rînd, cînd la unul cînd la celălalt, după care oftă adînc zicîndu-le, mustrător, la început, apoi intrînd în joc :

— Rîdeți în zadar. Dacă v-ați vedea. Dacă v-ați putea vedea ce figuri faceți. Cavalerul tristei figuri în dublu

exemplar și ediție a secolului XX. Și pentru ce ? Pentru un mortuleț, acolo...

— Nu fi cinic, că nu te aranjează. Nici nu e frumos și, nici nu se cade să glumești cu...

— ...da, se revoltă Dinu, pentru „ăla" vă agitați nu știu cîți, pe cînd eu mă zbat de unul singur și... și tot am realizat mai mult.

— Măi, măi, ce modest...

Căpitanul nu reuși să-și termine ideea.

— Auzi, Dinule ? zise Chirilă. Conștiința datoriei trebuie să-ți înfrîngă în mod categoric slăbiciunea. Toate nevricalele astea sînt o dovadă de slăbiciune. Și nimic altceva. Trebuie să găsești în tine, și numai în tine, resursele de tărie necesare pentru a putea acționa în numele dreptății pe care o aperi — tonul sentențios se modifică brusc — ca un vajnic „prinde-hoți" ce te afli.

— Și nu uita, preluă ștafeta Adrian, blînd-malițios. Nu uita că acum ai și ajutorul celor de la economic, care — trebuie să recunoști — ți-au fost de mare folos. Nu găsești ?

— Găsesc, găsesc, mormăi bosumflat locotenentul, dar eu, eu cu voi sînt obișnuit să lucrez. Și... gata !

— Ne-ai ignorat zile în șir și acum revii ca o albină la matca sa. Ești ingrat cu toată lumea. Și cu noi, și cu cei de la economic. Ne-ai renegat pe noi, întîi, acum te îndoiești de ei. Unde vrei s-ajungi, nerecunoscătorule ?

Dinu dădu amărît din mînă.

— Unde vreau să ajung ? Vreau să aflu ce-a făcut negustorul ăsta cu banii. Vreau să vorbească ! Să aflu tot ! Să demonstrez că este o înscenare ordinară, că n-a fost nici un fel de spargere, că el, numai el, a furat totul.

— Te-a supărat rău individul, nu-i așa ?

Din vocea lui Chirilă răzbătu o undă de prietenească înțelegere.

— Costi, zise căpitanul încruntat. Vrei să-l scoți pe amicul nostru din mrejele slăbiciunii sale de moment. Nobilă intenția ta, n-am ce zice. Dinu a crezut că a isprăvit cu negustorul aducîndu-l încoace. Asta-i urmarea firească a izolării tînărului aici de față. N-a vrut ajutor, nici măcar sfaturi. Pe deasupra a fost arogant și cu băieții de dincolo. Lasă-l, acum, să fiarbă. O merită.

— În definitiv ce vreți ? se revoltă Dinu.

— Se pare că uiți un amănunt : ți s-a adresat, nu cu mult timp în urmă, aceeași întrebare. Ești dator domnia ta cu un răspuns.

Adrian adoptase tonul cuvenit șefului.

— Vreau să găsesc banii.

— Perfect. Găsește-i.

— Bine, dar unde ? Unde să-i mai caut ?

— La rude, la prieteni..., sugeră Chirilă.

— ... sau dai un anunț la „mica publicitate". România liberă îți pune spațiu berechet la dispoziție, zîmbi din nou Adrian, privind figura frămîntată a locotenentului.

Dinu se uita cînd la unul, cînd la altul așteptînd nerăbdător o idee, un sfat cînd...

— Stați ! Am găsit ! Mulțumesc ! și o zbughi pe ușă.

O vreme se așternu tăcerea. Priveau ușa care se trîntise în urma lui Dinu. Pe el îl uitaseră instantaneu. Fiecare se gîndea la problema care, în ultimele zile, le fusese aproape exclusiva preocupare.

— Costi, pe mine mă bate un gînd...

Frecîndu-și bărbia de umăr, Adrian căuta absent pachetul de țigări care zăcea într-un echilibru precar pe colțul biroului. O atingere neatentă îl aruncă jos. Se aplecă alene, culegîndu-l de lîngă coșul de hîrtii.

Chirilă îl privea cercetător. Își cunoștea bine prietenul. Știa că va continua singur, fără interpelări, fără a fi zorit. Așa se și întîmplă.

— Mă gîndesc că n-ar strica să ne întoarcem puțin cu gîndul și cu preocupările spre Maria Mureșan. De ce continuă să tacă femeia asta ? Tăcerea, cu toate verificările, cu toate concluziile noastre, cu tot alibiul ei, o cam acuză...

— Nu prea-mi place nici mie. Fără să-mi pot explica de ce. Iar cumnatul ei mi-a plăcut și mai puțin.

Cercetările lui Mihăileanu aduseră în atenția lucrătorilor de miliție și a procurorului un personaj nou — Pop Dumitru, cu care Maria Mureșan întreținea strînse legături, în modul cel mai discret, de mai multă vreme. Dar, cu toată grija pentru păstrarea tainei, ce nu se află într-un sat ?

Pop — după cum rezulta din investigații — un om liniștit, retras, era văduv de mai mulți ani. Dar apele adînci

au învolburări ascunse. Şi el avea, uneori, izbucniri ce se apropiau de violenţă. Altfel îşi vedea de treburile lui, fiind foarte harnic şi muncitor. Era zgîrcit la vorbă şi, în nici o privinţă, nu cerea sfaturi cuiva.

Cu cîtva timp în urmă, spre mirarea întregului sat, îşi mărise casa, şi aşa încăpătoare şi arătoasă. Oamenii se întrebau la ce i-o fi trebuind casă mare, cînd nu avea copii. Fiecare este însă liber să trăiască cum doreşte. Nimeni nu-l putea opri. Satul vorbea, iar Pop îşi vedea nestingherit de ale lui.

În timp ce Mihăileanu prezenta raportul, urmărindu-şi meticulos însemnările dintr-un carnet, colonelul Băleanu, care asista, puse într-o doară o întrebare sunînd mai curînd a comentariu :

— Aşadar Pop a făcut lucrări de zidărie... ?

Tătaru îi aruncă o privire colonelului, foindu-se nerăbdător pe scaun. Agitaţia lui era neobişnuită.

— Permiteţi..., îndrăzni, ridicîndu-se uşor.

Colonelul înclină capul în chip de acord.

— Nu ştiţi, tovarăşe Mihăileanu. Pop are cumva şi căruţă ?

Colonelul lăsă un zîmbet să-i fluture pe buze. Ceilalţi se uitau nedumeriţi la Tătaru.

— N-am verificat, răspunse ezitînd Mihăileanu, dar — continuă mai ferm — Pop e un om gospodar ! Un foarte bun gospodar. Sînt... aproape sigur că are.

Şi mai miraţi fură ceilalţi auzind vocea colonelului Băleanu străbătută de o undă de nemulţumire.

— Hai, Tătarule, du-te. Du-te şi vino repede înapoi.

Locotenentul ieşi grăbit. Uşa se închise, contrar obiceiului, destul de zgomotos în urma lui. Preţ de cîteva minute se înscăună liniştea, tulburată doar de foşnetul unor hîrtii mişcate de Adrian.

— Chirilă, glasul colonelului avea acum rezonanţa gravă a tensiunii, cere-l la telefon pe şeful de post din Brăneşti. Să verifice dacă noua noastră cunoştinţă, Dumitru Pop, are vreo căruţă cu o roată defectă. Căutaţi-l şi pe procurorul Ivaşcu.

— Am înţeles.

Şi în timp ce Chirilă ieşea să execute ordinele, Tătaru reveni cu un teanc de fotografii. Toate reprezentau unul şi

același lucru. Mai exact unul și același loc. Malul rîului Secaș. Într-un plan mai îndepărtat apărea cărăruia. O parte din sălciile acelea scorburoase se răsfirară, în detaliu, ca într-un exercițiu de prestidigitație, pe masă.

Colonelul selectă vreo șapte-opt imagini cu pietrișul de pe mal. Printre urmele amestecate, brăzdînd în toate direcțiile, se distingea anevoie aceea a unei roți cu raful mai subțire și cu o ruptură...

Confirmarea că Dumitru Pop avea o căruță nu îi surprinse. Roata defectă fusese înlocuită și se afla... în curtea casei sale, rezemată de un gard.

Din ordinul procurorului, Dumitru Pop fu adus urgent pentru cercetări.

Răspunsurile începură să se succeadă, fără a da impresia că aparțin unui om luat pe nepregătite.

...Cadavrul din fotografie semăna „cumva" cu Mureșan. Nu avea nici un fel de legături cu soția acestuia. Și nici n-a avut vreodată. O ajutase de cîteva ori la diverse treburi gospodărești, fiindcă soțul îi era plecat mult din sat.

Nu știa prea multe despre victimă. Da. Mureșan avea mulți bani. De unde ? N-avusese cum să afle. Poate o fi înșelat pe careva așa cum a încercat odată să facă și cu el. Dar e păcat să vorbești morții de rău...

Adrian insistă asupra istoriei cu încercarea de înșelăciune. Așadar cum a vrut Mureșan să-l înșele ?

A zis că-i aduce monede de aur, dacă îi dă în schimb bani mulți. Dar el n-a vrut. N-a vrut în ruptul capului. De unde să aibă Mureșan bani de aur ? ! nu putea fi decît înșelătorie.

Dacă fusese după pietriș ? Da. Fusese cu căruța, la cotul rîului, lîngă sălcii. Sigur, a fost de mai multe ori acolo. Lîngă sălcii pietrișul era bun. Îi trebuia pentru casă. Acolo i se stricase roata. Da, o schimbase. El singur. Ce mare lucru e să schimbi o roată cu raful rupt ! Despre mort ? Despre Mureșan nu mai știa nimic altceva. Chiar nimic, nimic.

— Știai că Mureșan este mort cînd ai fost chemat la noi ?

Adrian rostise întrebarea într-o doară. fiind aproape convins că omul o să nege. Dar parcă poţi prevedea totul?! Reacţiile fiecărui individ sînt de multe ori imprevizibile.

— Da, ştiam... nu...

— De unde ştiai ?

— Păi, eu, nu...

Siguranţa părea că începe să-l părăsească. Ar fi retractat. Dar cum ?

— Ce „nu". Dumitru Pop ?

Răspunsul, bîlbîit sau ferm, nu mai avu vreme să sosească. Un apel urgent îl smulse pe Adrian din birou. La colonelul Băleanu află o ştire senzaţională : gestionarul arestat de locotenentul Dinu mărturisise că îi dăduse spre „păstrare" lui... Mureşan peste douăzeci de mii de lei. Cine şi-ar fi imaginat !

După explicaţiile „negustorului", venind de la Galda, Mureşan trecuse pe la el. Adusese nişte monede de aur. Urma să-i aducă şi altele, dar numai după ce se liniştau lucrurile cu „spargerea".

Toate acestea le aflase Dinu informîndu-l „în treacăt" pe gestionar că se ceruse la Cluj arestarea fiicei sale, studentă, căreia probabil îi fuseseră daţi banii şi pe care o apăra tăcînd.

Ideea îi venise, nici el nu ştia prin ce asociaţie, după ultimele glume prieteneşti a căror ţintă fusese. De la ieşirea din biroul cu „răutăţi", Dinu muncise cu răbdare, reflectînd la fiecare cuvînt, privire, gest, care trebuiau să-l determine pe cel vinovat la mărturisiri.

Rezultatul fusese neaşteptat. Atins punctul vulnerabil al conştiinţei — dragostea lui de părinte — cedase. Se jura că fata nu ştia nimic, implorînd să fie lăsată în pace, să nu fie făcută de rîs în faţa colegilor. Repeta neîncetat cu lacrimi în ochi :

— Copila mea e un înger. Nu ştie nimic, nimic din tot ce-am făcut eu, păcătosul de mine, pentru ea.

Era dispus acum să arate ascunzătoarea monedelor de aur. Ar fi făcut orice numai să nu-şi implice fiica în povestea asta urîtă.

Cazul îi obliga să-şi îndrepte atenţia pe încă o pistă. Amariei, prieten al victimei, le punea probleme legate de frecventele sale reveniri la Brăneşti. Prezumţia de crimă nu putuse fi abandonată, dar nici probe concludente nu i se furnizaseră lui Ivaşcu.

Dumitru Pop era şi el un vinovat prezumtiv. Iar acum, deodată, Gheorghe Căliman, gestionarul.

Nu cumva, dornic de înavuţire lesnicioasă, îl omorîse pe Mureşan cu intenţia de a-şi opri pentru sine tot aurul şi banii ?

Lui Dinu i se încredinţă misiunea să verifice afirmaţia lui Căliman că Mureşan plecase din Negraşi — satul unde se comisese furtul — însoţit de doi localnici. În cursul nopţii avusese loc înscenarea spargerii, după care gestionarul nu se mai putuse deplasa nicăieri. Mureşan îi relatase cearta şi bătaia cu un „prieten". Văzuse chiar nişte vînătăi pe care Mureşan susţinuse că le avea de la „nemernicul ăla de Amariei".

Iată deci un detaliu semnificativ : cineva îl văzuse pe Mureşan *în viaţă* după despărţirea dură de la Galda.

Sarcina de a continua interogarea lui Dumitru Pop îi reveni lui Chirilă.

Săteanul repetase fără pic de ostentaţie că a cărat pietriş de la cotul rîului. Doar toţi oamenii din sat ca şi cei din satul vecin aduc pietriş din acelaşi loc ! Iar el de ce să fi mers în altă parte ? Îşi schimbase singur roata pentru că... Da. Se aflase în ambele sate despre mortul găsit la rîu, dar nu ştiau cine era victima.

Chirilă se opri aici cu interogatoriul, pentru a veni în biroul colonelului. Într-o încăpere alăturată se afla Maria Mureşan, rechemată pentru cercetări.

Colonelul ieşi pentru puţin timp. Tătaru şi Adrian stăteau lîngă geam, privind prin perdeaua transparentă tumultul obişnuit al oraşului. Păreau a savura tihna unor clipe de răgaz ivite neaşteptat.

— Îl putem bănui şi pe Pop de comiterea crimei, li se adresă Chirilă. Are un soi de hotărîre, aş defini-o sumbră, încît îl cred în stare să omoare pentru a-şi atinge ţelul,

Căpitanul se întoarse spre el.

— Să-și atingă țelul... Ascultă, Costi, ți s-a părut, cumva... prost ? îl întrebă.

— Nu, de ce ? se miră Chirilă.

— Atunci fă bine și explică-mi și mie ! Schimbînd roata, „criminalul" tău n-a încercat să scape de ea, ci a lăsat-o în nasul nostru tocmai în curte... N-am auzit încă răspunsul...

Chirilă rămase pe gînduri, fixînd plin de interes un colț al încăperii. Încercă o explicație.

— Și-o fi zis că n-avea rost s-o ascundă. Oricum îl văzuseră destui cărînd pietriș de la cotul rîului.

— N-ar fi exclus ca lucrurile să stea și așa, dar...

— Dar crezi, preluă Chirilă fraza, că n-ar fi avut motive s-o facă ?

— O, ba bine că nu ! Avea motive. Și încă din belșug banii, femeia. Sau invers. N-are importanță. Cert este că ar fi avut destule.

— Atunci de ce nu ești de acord cu mine ? Ce presupui că l-ar fi putut reține ?

— Costi, asta n-o mai știu. Cel puțin deocamdată Drept să-ți spun, m-am săturat să tot bîjbîim. Mergem să discutăm cu femeia.

— Stai puțin, Adrian, stai puțin.

Colonelul, revenit în timpul schimbului lor de păreri, îl opri :

— E timpul s-o luați mai din scurt pe văduva asta, care încă se străduiește să dea impresia că nu cunoaște tocmai „amănuntul" că este văduvă.

Cercul părea să se strîngă. Vinovatul, dintre mulți bănuiți cu alibiuri firave, se afla, totuși, pe-aproape.

Adrian își reamintea, agasat, de fulguirile pleoapelor frumoasei Maria Mureșan.

Gîndul enervant că vinovatul se-nvîrtea probabil în cercul femeii îl făcea să aibă regrete pentru timpul pierdut în cu totul altă parte decît acolo unde ar fi trebuit să-și concentreze mai intens atenția.

Undeva, în memorie, îi mai rămăsese agăţat îndemnul şefului de a o lua din scurt pe femeie. Deşi asta putea să însemne că... „Oh, fir-ar să fie ! Şeful ştie că nu va ieşi nimic din luatul ăsta din scurt. Atunci de ce să-mi pierd vremea cu ea ? ! Şi totuşi !"

Se ridicase de pe scaun. Probabil că nu se mulţumise să-şi formuleze comentariul numai în gînd. Chirilă care tocmai intra îl privi cu uimire, după care făcu un gest cu degetul arătător, înşurubîndu-l în dreptul tîmplei.

— Începi să mă îngrijorezi...

Neînţelegînd despre ce vorbea prietenul său şi fără a mai aştepta vreo explicaţie Adrian părăsi grăbit încăperea.

La început Maria Mureşan negă tot. Nici urmă de ezitări în răspunsuri. Nu ştia că i-a murit soţul. Nu ştia nici despre Pop. Nimic. Fiecare gest, fiecare cuvînt păreau a fi expresia celui mai pur adevăr. Şi totuşi !

Adrian îşi schimbă brusc tactica. O acuză direct de a fi complicea lui Dumitru Pop la asasinarea propriului ei bărbat. Dar era pregătită. Continuă să nege cu încăpăţînare.

Căpitanul îi dădu atîtea amănunte încît femeia fu convinsă că Pop le-a furnizat. Confirmă vechea lor dorinţă de a fi împreună. Mărturisi că băiatul era al lui Dumitru Pop.

Măritată cu Mureşan din voia părinţilor, pentru că familia lui fusese „cu stare", şi-a purtat nefericirea în felul ei.

„Puteţi să faceţi cu mine ce vreţi. Nu l-am omorît nici eu şi nici Dumitru. Dar l-aş fi omorît într-o zi. Eram văduvă cu bărbat în viaţă. Era beţiv şi-i plăceau femeile. Singure sau cu bărbat. Numai să fie altele decît mine. Acasă eu am fost bărbat şi nu el. Nu-mi pare rău că-i mort. Dar n-am făcut-o eu. Nici Dumitru. Gîndiţi ce vreţi. Cuviinţa mi-ar fi cerut ca despre morţi să vorbesc numai de bine. Mi-i bărbat cu cununie în lege şi după datină. Dar pe el nu pot să-l vorbesc de bine. Atît am avut a vă spune. Şi v-am spus."

Adrian era nedumerit de vehemenţa tonului cu care-şi făcuse mărturisirile. Credit însă nu-i putea acorda. Rămîneau o mulţime de puncte obscure.

— Bine, să spunem că e aşa. Reclamaţia, însă, cu ce scop ai făcut-o ?

Răspunsul veni cu o siguranţă pe care nu ţi-o poate da decît încrederea în propia-ţi dreptate.

— Reclamaţia ? Păi v-am spus. Voiam banii aceia de care ştiam. Că prea mulţi nu-mi dădea niciodată.

— Să zicem că nu l-aţi omorît voi. Atunci cine a făcut-o ? Ce crezi ?

Tot liniştită, de parcă ar fi vorbit cu un vecin din sat, Maria Mureşan răspunse cu o întrebare :

— D-apoi, eu de unde să ştiu ? Dacă ar fi fost altfel de om, v-aş fi putut spune cîte ceva. Dar ştiam eu cu cine se însoţeşte în drumurile lui ?

— Ştiai că avea bani mulţi ?

— Mă mir de dumneavoastră că mă întrebaţi de asta cînd eu am scris la miliţie...

Maria Mureşan îl fixa contrariată. Adrian îi simţea ciudat de acut intensitatea privirii. Cum nu pricepea atîta lucru : ea doar îşi reclamase bărbatul pentru bani !

— Eu nu vorbesc de cei patru mii cinci sute, ci despre cei douăzeci şi şase de mii pe care ştim sigur că-i avea omul dumitale. De aceea cred că eşti amestecată în moartea lui.

Maria nu răspunse imediat. Acum cînd se discutau lucruri grave care o priveau direct, femeia aceasta de o frumuseţe stranie, viguroasă, dar iradiind deopotrivă graţie, degaja o linişte inefabilă. Îl domina cu o certitudine demnă, care-l mira pe Adrian şi îl întărîta. „O cred, fir-ar să fie de treabă. O cred pe femeia asta“, îşi mărturisi uluit.

Luptînd împotriva unei convingeri interioare, căpitanul i se adresă neutru, dornic să-i urmărească reacţiile.

— Dacă nu l-aţi omorît voi, cine atunci ?

Răspunsul veni fără întîrziere :

— Nu ştiu. Şi nici cu păcat n-aş vrea să vorbesc.

Fraza următoare sună precipitat :

— Este bine să vorbeşti chiar şi cu păcat.

Cînd se auzi din nou vocea Mariei, avu senzația că sunetele vin de la distanțe nemăsurate.

— Să vorbesc, ziceți, și cu păcat ?

Sfîrșind întrebarea, tăcu. Închise ochii, prinzîndu-și obrajii în palme, luptîndu-se cu îndoielile, cu teama (cu teama ? ! Dar nu cu teamă semăna îngîndurata sa concentrare !), cu emoția adîncă de care părea să fi fost cuprinsă dintr-o dată. Zise deci, ridicîndu-și fruntea :

— Am să vă spun !

Tăcu la fel de brusc, pentru a relua :

— Eu cred că Amariei l-a omorît. Știa că are bani... omul meu. Amariei a fost în stare, cînd trăia Ion — pentru prima dată îi pomenea numele — să vină să-l ponegrească în fața mea, să-mi ceară să trăiesc cu el, spunîndu-mi ce făcea bărbatul meu, pe acolo pe unde umbla. Tot Amariei, după ce l-a știut mort, a fost în stare să vină iar, să-mi ceară acum să-i fiu nevastă. După lege, cu acte. Și ce v-am spus, judecați dumneavoastră.

La atît se rezuma ultima discuție cu Maria Mureșan.

Declarațiile ei aveau o logică. Dar, se înțelege, credit tot nu i se putea acorda.

Oricum, vorbise despre niște intenții criminale și erau obligați să aducă dovezi dacă deveniseră sau nu fapt.

Și iată-i reuniți din nou în biroul colonelului.

Bețiv sau nu, afemeiat sau nu, afacerist mărunt, escroc sau ce păcate o mai fi avut, Mureșan era mort. Criminalul trebuia găsit, iar ei nu aveau dreptul să greșească.

Conform obiceiului, colonelul îi lăsase să construiască ipoteze, să se contrazică.

Pierduseră noțiunea timpului. Adrian vru să-și aprindă o nouă țigară, dar își reprimă gestul, devenit reflex supărător. Zîmbind, colonelul luă de pe masa plină cu hîrtii o cutie cu chibrituri și i-o întinse. Căpitanul își puse țigara în gură, o aprinse, cu gîndul aiurea.

— Dă-i drumul odată, îl incită procurorul sosit și el între timp. Dă-i drumul, amice, c-au început să-i cam cadă frunzele „salciei" tale.

Fără nici o undă de umor, căpitanul reluă discuția :

— Să recapitulăm. Ion Mureșan a putut fi omorît pentru bani sau fiindcă devenise stînjenitor. Pentru amin-

două mobilurile sînt trei criminali posibili : Amariei, Pop și, în egală măsură, soția defunctului. La o cercetare mai amănunțită aflăm că numai primul știa cîte ceva despre sumele mari de bani pe care le mînuia și, uneori, le avea asupra sa Mureșan.

Pentru Pop Dumitru, Mureșan era mai mult o piedică în calea apropierii de femeia iubită. Știm, cu toată certitudinea, o iubește de foarte mulți ani.

Cît despre nevastă... și pentru ea Mureșan era tot o piedică „sentimentală." Amîndoi au alibiuri, deși unele nu prea rezistă : roata defectă, urmele din cotul rîului, apoi...

Nu reuși să-și ducă ideea pînă la capăt :

— Iar ? ! Știi ceva, căpitane ? îl apostrofă procurorul Ivașcu. Eu i-aș decreta vinovați pe toți și i-aș închide fără să mă mai codesc mult. M-am săturat de speculațiile astea ale voastre. Ăsta putea să fie, dar nu e criminalul ! Ăstălalt nu e criminalul, dar putea să fie. Ei, drăcie !

Adrian se răsti, și el, la procuror :

— De ce țipi ?

— Ți-am spus ! Vreau probe ! Nu bănuieli. Să-mi dai arma crimei. Cînd ai să mi-o aduci, o să stabilesc ce, cum și cine ! Îmi dați dreptate, tovarășe colonel ? Ne tot învîrtim în țarcul ăsta. Parc-am fi într-un carusel : Amariei, Pop, femeia, noi. Niciodată nu ne-ajungem unii pe alții. Fiecare împinge cît mai departe scaunul celui din față.

— Arma... banii trebuie găsiți. Pînă acum n-aveam decît prezumții. În afară de victimă. Undeva trebuie să fie actele omului și — de ce nu ? — colecția de fotografii.

Ușor nerăbdător — îl aștepta încă o ședință cu ofițerii de la economic — colonelul se ridică, semn că luase sfîrșit consfătuirea.

Ivașcu îi urmă pe Adrian și pe Chirilă spre biroul lor. Pășeau unul în spatele celuilalt, fără să spună ceva. Păreau fără chef, chiar abătuți.

Ajunși la ușă, ordinea se inversă. Intră Ivașcu, Adrian și apoi Chirilă. Încă avea mîna pe clanță cînd îl auzi pe procuror zicînd îngrijorat :

— V-ați supărat pe mine, băieți ?

— Ei și tu, spuse Adrian. Parcă de supărat pe tine ne arde nouă în clipa de față !

După ce apăsă repetat bricheta care se încăpățîna să nu ia foc, căpitanul trase cu atîta sete din țigară, că se înecă. Tuși pînă îi dădură lacrimile.

— Mie chiar mi-a plăcut ideea cu caruselul, adăugă zîmbitor Chirilă, neluînd în seamă tusea căpitanului.

Procurorul îi aruncă o privire încruntată. Printre icneli îl auziră pe Adrian :

— Carusel, necarusel, apasă și tu pe butonul ăla, cheamă iute o mașină și pe „mihailopolul" nostru, cu aparate cu tot. Vă scot la aer.

Procurorul o ținea întruna :

— Serios, chiar nu te-ai supărat ? insistă studiindu-l cu mare atenție pe Adrian.

Firește că nu era prima lor dispută de acest fel, pe același ton, la aceeași temperatură. Fuseseră altele „și mai și", iar din motive absolut necunoscute și total inexplicabile, Ivașcu vădea tocmai acum grijă față de sensibilitățile vechilor săi colaboratori. Căpitanul consideră imperios necesar să-l readucă la vechea, obișnuita stare de spirit :

— Ascultă, amice. În momentul ăsta mi-e absolut imposibil să înțeleg un lucru.

Îl privea, la rîndu-i, pe procuror cu o mină gravă. Prelungind intenționat tăcerea își trecu degetele răsfirate prin păr.

— Ce anume nu înțelegi ? întrebă Ivașcu.

Căpitanul continua să-l privească, la fel de îngîndurat. Își mușcă ușor buza de jos, izbucnind deodată :

— Cum naiba te țin acolo pe post de procuror, funcție care presupune perspicacitate, inteligență, subtilitate, cînd tu ești în stare să debitezi cu aerul cel mai senin asemenea... gogomănii ?

Ivașcu începu să rîdă, bucuros că, în sfîrșit, îl recunoștea pe Adrian, afurisitul cel de toate zilele. Răspunse concesiv :

— Uneori mă mir și eu... Ei, ați și plecat ?

— Tu ce credeai ? Că o să ne facem siesta ? Te salutăm cu plecăciune și îți dăm un sfat : să stai pe-acasă astăzi, c-o să avem nevoie de tine.

— Ai un presentiment ? Nu ești prea... optimist ?

— Vorbesc serios.

Zicînd acestea, Adrian dispăru, ascuns de colțul culoarului ce ducea spre biroul colonelului.

O luăm de la capăt ?

La poartă căpitanul fu reținut de un telefon. Tătaru își pusese aparatele în mașină. Îl aștepta împreună cu Chirilă. Procurorul îi conduse. Nu-și putu reține o ironie.

— Oho-ho ! Unei astfel de echipe trebuia să-i dea colonelul un camion. Să veniți cu cel puțin cinci tone de probe !

— Dă-i drumul, băiete. Lasă-l pe tovarășul procuror. Dumnealui nu vine cu noi, îl zori Adrian pe șofer. Sărind în mașină, îl amenință amical cu pumnul.

Drumul spre Brănești trebuia să le aducă probe hotărîtoare pentru stabilirea criminalului.

Mobiluri, vinovați prezumtivi aveau. Nu se puteau plînge. Lipsea însă cheia. Dovada care să-l desemneze cert pe vinovat.

Nu vorbea nimeni în mașină. Același drum șerpuit, cunoscut, bătut și răs-bătut. Aceleași pînze dese de praf, fluturînd ca niște linţolii murdare în urma lor. Aceeași oprire la bariera de cale ferată.

Era timpul ca operațiunea „Salcia" să se încheie.

Revedea o mulțime de detalii care i se păreau extrem de cunoscute. O vreme gîndurile i se comprimară într-un singur punct, dîndu-i senzația acumulării de idei inutile, ca un balast. „Trebuie să am răbdare. Răbdare ca în istorioara pilduitoare a lui Ștefanache. Iar eu nu prea mai am..." Încercă să-și imagineze cum mîrîia cîinele, neputincios în fața vicleniei oamenilor. Își reaminti de discuția cu Tătaru, în cușeta vagonului de dormit, în drum spre

București; zîmbi revăzînd scena întîlnirii fugare din Gara de Nord.

Scutură din cap și făcu apel la puterea sa de concentrare pentru a reveni la tema principală a preocupărilor sale actuale.

În hățișul de argumente care duceau către concluzia că Mureșan îi stînjenea pe cei trei aproximativ în egală măsură, îi fu greu să mai întîrzie.

Îl chinuiau o mie de întrebări și nu la toate avea răspuns clar. La unele îi lipsea cu desăvîrșire.

Frumoasa nevastă a victimei era destul de pătimașă, de hotărîtă pentru a fi în stare să ucidă? Și da și nu.

Dumitru Pop... alt caracter dur. Tenacitatea, îndîrjirea erau înscrise pe chipul bărbătesc. În ochii, uneori cu o expresie rea, urmare poate și a îndelungatei solitudini, în conturul gurii ferme ca și în bărbia ușor ieșită în afară se putea ghici nesovăire. Dar putea fi el un criminal?

Cu toate bănuielile, Adrian intuia în comportarea lui Pop și a femeii un soi de încredere. Ca într-un act de dreptate cuvenită.

„Unde am citit oare, și nu de mult, că pentru a trăi fericit ai nevoie de curaj? Dar ce fel de curaj? Poate și acela de a ucide, cînd... Fleacuri! Curajul de a trăi fericit înseamnă să ai întotdeauna respect față de tine, să fii onest, să ai tăria de a recunoaște că ai greșit, să ai putere de a face totul spre a îndrepta răul, să"...

Adrian își suspendă decis divagațiile și se reîntoarse la cazul său.

Amariei Vasile. Putea să dorească înlăturarea lui Mureșan, chiar dacă îi era prieten. Pentru oameni de soiul lor prietenia avea cu totul alt conținut. Dar...

— Spre cotul rîului!

Ordinul rostit cu vocea ușor răgușită îi surprinse.

Șoferul luă curba brusc. La un semn al căpitanului, mașina se opri.

Coborînd, porniră spre locul atît de bine cunoscut.

O liniște leneșă, densă. Sălciile scorburoase, aspirînd nesățioase aer și lumină. Clipocitul duios și firav — întărind contrastul dintre spăimoasele sălcii și lumina diafană filtrată de aerul cald...

— Tragi nădejde să mai găsești ceva în locul ăsta ?

Chirilă dăduse glas propriilor sale îndoieli. Știa prea bine că aceleași frămîntări măcinau gîndul tuturor.

— Sper. Sigur că sper și eu. Naiba știe ce mai sper, răbufni Adrian. Dar nu pot altfel. Trebuie să fac ceva, să găsim ceva. Am permanent senzația stranie că este suficient să întind mîna, ca să pot prinde adevărul.

Tătaru pornise din nou să se plimbe. Să se plimbe negrăbit, privind cercetător de jur împrejur, ceea ce aduse un zîmbet plin de îngăduință pe buzele căpitanului.

Locotenentul bătuse locul acesta milimetru cu milimetru. El, meticulosul, ce mai spera să vadă ori să găsească ? Și totuși nu pregeta să-și reia pendulările în perimetrul restrîns al locului.

La drept vorbind, Mureșan — mort fiind sau încă viu — trebuise să ajungă într-un fel pînă aici. La locul acesta de un farmec aparte. Dar cum ? A venit singur sau... sau fusese „adus" ? Numeroasele urme nu permiseseră nici atunci, cu atît mai puțin acum, vreo concluzie.

Cu toate acestea imposibilul trebuia să-și arate, neîndoielnic, reversul. Cineva *trebuia* să-l fi văzut pe Mureșan. Măcar pe aici, prin apropiere. Locurile, în ciuda liniștii atotcuprinzătoare, nu erau cu desăvîrșire pustii !

Ca pentru a-i confirma gîndurile, de peste rîu, dintr-unul din cele două sate, se auzi un glas strident de femeie chemînd repetat, prelung : „Nelu ! Neluu"... probabil vreun copil. Răsună apoi un lătrat de cîine.

Adîncit în cugetări, atît de învălmășite încît cu greu ar fi putut spune care îl preocupa în gradul cel mai înalt, Adrian ieși de sub mal. Privea nehotărît spre Brănești. „Acolo, și numai acolo, vom afla ceea ce ne interesează. Răspunsurile nu vin niciodată singure."

Se hotărî s-o ia către stînă. Poate unul dintre ciobani putea să-i dea vreun amănunt, vreun indiciu, oricît de firav. Speranța care-l însuflețea i se păru derizorie, dar nu renunță.

— Costi ! Mihai ! O iau spre stînă. Veniți și voi ?

Pusese întrebarea formal, pornind agale într-acolo. Îl ajunseră curînd. Căldura toridă nu-i prea îmbia la drum. O șopîrlă verzuie traversă grăbită, poate speriată, cărarea.

Fără vreun motiv special, Chirilă simți că-l năpădește furia. De fapt nu era chiar furie, ci un soi de enervare pe care nu și-o putea reprima. Păși mai larg și-l trase, energic, de mîneca hainei pe căpitan, oprindu-l.

— Unde vrei să ne mai duci acum ? Te clatini de colo, colo ca o trestie în bătaia vîntului.

Adrian se opri de nevoie, dar îl privi plin de îngăduință.

— Cum ai zis ? Ca o trestie ? Îmi place. Ai început să citezi din marii filosofi. Interesant.

Chirilă îi slobozi mîneca și rămase cu ochii măriți de mirare, la zîmbetul calin, arborat ostentativ de celălalt.

— Poftim ?

— M-am înșelat ? Nu-l citai pe Pascal ? se miră Adrian.

— Pe cine ? !

Chirilă părea să se aprindă tot mai tare. Căpitanul se prefăcea că nu observă nimic scandînd duios didactic :

— Pe Pascal. Pe marele filosof francez. Sînt sigur că măcar o dată în disputele noastre de liceeni am...

— N-ai de gînd să încetezi cu pălăvrăgeala ? Parc-ai fi Dinu. Ce caută Pascal aici ? Ce legătură are el cu trestia ?

— Are, cum să n-aibă ? Mi-ai zis că mă clatin ca o trestie. Da sau nu ? îl interogă tot zîmbitor.

— Am spus. Și ce-i cu asta ? i-o reteză supărat Chirilă.

— Păi, vezi Costi că nu știi ? rosti ca o blîndă mustrare Adrian.

— Nici n-am afirmat c-aș ști. Aștept să-mi spui tu.

— Ei bine, Pascal a zis că omul este o trestie, dar o trestie gînditoare. Și eu mă „clatin", gîndindu-mă !

— Ah, asta era. Mai trebuie să-mi vorbești și despre comparația lui Arghezi.

Fu rîndul lui Chirilă să... șocheze.

— Comparația lui Arghezi ? ! Care comparație ?

Sublinierea se strecură insinuantă :

— Dragul meu, sînt convins că știai : omul este un cocor care zboară pe dinlăuntru. Și-acum, gata ! M-am săturat. Clatină-te, leagănă-te... fă orice, numai spune-mi cu ăștia — și arătă spre stînă — ce mai vrei ? Ai mai sta

cu ei de vorbă, nu-ţi aminteşti ? Tu mi-ai povestit că la vederea cadavrului se închinau de zor. Acum ce mai doreşti de la ei care-şi duc viaţa în modul cel mai paşnic, în tovărăşia mioarelor şi a cîinilor de pază ?

Din glasul lui Chirilă continua să răzbată, abia înfrînată, enervarea.

— Bine, Costi. Hai să ne aşezăm o clipă colea, pe iarba asta frumoasă, la umbra sălciilor care acum mi se par mai ospitaliere, mai prietenoase. Poate ne vine vreo inspiraţie.

— Uite, şi tu, Mihai, unde speră să aibă vreo inspiraţie şeful nostru.

Tătaru se mărgini să ridice din umeri. Ochind un loc bun, se aşeză tăcut pe iarbă. Ceilalţi făcură la fel.

— Ei bine ? ! exclamă tot nerăbdător Chirilă. Credeam, eram ferm convins că vom merge la Brăneşti să căutăm, mai mult decît necesarele, dovezi. Şi în loc de asta, iată-ne instalaţi comod, la umbră, şi uitîndu-ne unii la alţii.

— Costi. Nu înţeleg ce se petrece cu tine, îl dojeni căpitanul. Crezi, cumva, că nu mă nelinişteşte, la fel de mult, bîjbîiala asta ?

— Să zicem că te agasează. Şi ce vrei să spui cu asta ? Presupun că nimic, deoarece tot nu întreprindem ceva... mai palpabil, mai concret.

Adrian nu-i răspunse imediat. Smulsese un fir de iarbă fragedă şi-l ronţăia absent. Nici Chirilă nu-l zori cu vreo întrebare, găsindu-şi o îndeletnicire aproximativ asemănătoare : rupea fire de iarbă şi le arunca în calea unei furnici, ce trudea gospodăreşte să care o greutate cu mult mai mare decît a sa.

Părea că nimic nu va veni să tulbure această linişte încărcată de necunoscute. Poate că din cauza asta Chirilă avu un aer de vagă surprindere auzindu-l pe căpitan spunînd, cu un glas domol, fără inflexiuni, de parcă ar fi vorbit doar cu sine.

— Da, aş putea s-o acuz pe Maria Mureşan care m-a minţit nevrînd să-şi recunoască soţul atunci, la morgă.

Explicația pe care mi-ar da-o ar fi însă cît se poate de plauzibilă : a încercat să cîștige timp, să afle dacă nu cumva îl omorîse Pop. Voia, cu orice chip, să-l ajute. Și, așa cum bănuiesc eu că este, dîrză și puternică, apărîndu-și iubitul, *e bărbatul ei de fapt*, femeia ar fi fost în stare — sînt absolut convins — să ia asupră-și întreaga vină. Pricepi ?

— Pricep, pricep, dar nu pot accepta. Bine. A mințit ca să se pună de acord cu amantul ei...

— Of, caraghiosule ! Maria Mureșan e un om simplu. O țărancă. Frumoasă, puternică și mîndră. Ea ar zice „omul meu“ nu „amantul“. Prețiozitățile tale lingvistice...

Chirilă nu-i îngădui să-și termine fraza.

— Știi că-mi placi ? Superbă. Mîndră. Excelent portretul plin de superlative al unui probabil criminal sau, mă rog, criminale. Și unde mai pui detaliul că splendidul crochiu aparține unui anchetator. Remarcabilă situație, nimic de spus. Nu-i așa ?

— Așteaptă. Lasă-mă să termin ce am de spus.

— Dă-i drumul.

— Reții, cumva, ce răspuns a dat femeia atunci, la morgă ? *Textual*, dacă îți reamintești.

Răspunsul locotenentului major veni prompt.

— Nu, nu mai țin minte nici exact, nici „textual“. În esență nu rețin decît minciuna ei. Și consider necesar să-ți atrag atenția că detaliul acesta ar trebui să ți-l oprești și tu și să meditezi nițel asupra lui.

Căpitanul se făcu a nu observa ironia și nici sublinierile iritate ale răspunsului.

— Bine, tot la „esență“ am să mă refer și eu. Femeia a zis : „Nu, nu-i omul meu“.

Cotele iritării lui Chirilă erau în vizibilă creștere.

— Da, și ce-i cu asta ? ! Știm, și o știa și ea, prea bine : era omul ei ! Sau, poate, întîmplător ori dintr-o extrem de regretabilă eroare, pentru un experimentat anchetator, i-ai arătat alt cadavru și nu pe al lui Mureșan ?...

Se auzea șoapta dulce a apei din apropiere. Ramurile sălciilor se înălțau spre cerul ce părea coborît printre ele,

împestrițat cu dungi albăstrui spre violet, alungindu-se peste întreaga boltă.

Tătaru se lăsase într-un cot și privea cu încîntare cerul zebrat de firele de iarbă, care-i gîdilau plăcut gîtul, bărbia și obrajii. Își înclină fruntea, aspirînd cu nesaț aroma — destul de puțin cunoscută — a pămîntului tînjind de dorul unei ploi generoase de vară. Cu o stranie detașare de tot ceea ce-l înconjura, recepționă cuvintele căpitanului, în care deslușí o calmă îngăduință.

— Ba n-a fost nici o eroare. Pe-al lui Mureșan, l-am arătat. Dar tu nu vrei să înțelegi sau chiar nu înțelegi ? Femeia a zis că nu este omul ei, pentru că „omul" ei — în sensul acela major — este Pop. Bărbatul pe care-l iubește și care i-a stat mereu ajutor. „Omul" ei nu era, îți repet, nu putea fi, în accepțiunea nobilă a cuvîntului, acela care o înșela peste tot, cu oricine, și care venea acasă cînd îl tăia capul și numai pentru a avea de unde pleca din nou. Asta poți înțelege ?

— Încerc. Să zicem că mă străduiesc. Psihologia femeii este însă atît de complexă... Cu insesizabile subtilități, cu o mulțime de meandre. Și, trebuie, spre rușinea mea, să-mi mărturisesc neștiința. Crede-mă, te rog, mă depășește cu desăvîrșire. Pe tine observ însă că te pasionează pînă în cele mai mici amănunte.

— Nu, dragul meu. Nu-i chiar așa. Încerc să judec toate aspectele în profunzime și mai vreau să-ți spun că ești puțin ridicol în postura asta candidă.

— Știi ceva ? Ai uitat, pare-mi-se, că erai gata-gata s-o arestezi pe frumoasa, nobila în discuție, pentru străvezeiul motiv că „pîlpîirile" genelor ei îți dădeau neliniști.

— Costi...

— Nu știu cîtă dreptate am sau nu, interveni ridicîndu-se Tătaru, dar un lucru mi se pare limpede...

— Care anume ?

— Că femeia nu a comis crima. E adevărat că ucigașul a scutit-o pe ea de un gest infam. Sînt sigur că pînă la urmă ar fi fost capabilă de un asemenea gest. Rețineți că la toate întrebările puse de noi, a dat răspunsuri sigure, clare. Am simțit că nu se temea. Ceea ce mi s-a pă-

rut atunci suspect, acum nu mi se mai pare. Era efectiv, mulţumită că cineva o scăpase de bărbatu-său.

Adrian nu se mişcă. Rodea, netulburat, fire de iarbă. Chirilă se lungise, punîndu-şi mîinile sub cap. Dregîndu-şi puţin vocea Tătaru simţi nevoia să adauge :

— Mi se pare că acum, după ce s-a liniştit asupra nevinovăţiei lui Pop, nu-i mai pasă de nimic. Are încredere în noi. Aşa a şi spus. Că are încredere în noi şi nu se teme cîtuşi de puţin că adevărul ar putea rămîne ascuns.

— Ai dreptate. Chiar aşa a spus, completă Adrian.

Nici de data aceasta Chirilă; care se potolise doar temporar, nu-şi iertă colegii :

— Trebuie, neapărat, să vă mîndriţi cu o asemenea *nobilă încredere* ? întrebă plictisit.

— Ne şi mîndrim, Costi. Este încrederea unui om simplu care...

— ...care nu se sfieşte să vă vorbească vouă, tocmai vouă (sublinie cele două cuvinte), despre intenţiile sale criminale, adevărat, neduse pînă la capăt, dar pe care voi le categorisiţi elegant şi inteligent, cît se poate mai inteligent — n-am ce zice — drept : dîrzenie, sinceritate, frumuseţe şi dracu mai ştie cum. Încep să am convingerea că v-a luat cineva minţile !

Se aprinsese. Îl stăpînea acut senzaţia, şi nu era singurul, că erau gata-gata să dea de urma criminalului, dar că îi împiedica ceva, un fleac, de care nu-şi puteau da seama.

— Costi, dar nu facem altceva decît să-l judecăm pe om în măsura în care reuşim să-l găsim, să-l cunoaştem, replică Adrian, calm.

— Lasă-mă în pace cu intenţiile tale.

— Gata. Am isprăvit. Să mergem.

— În sat, sper, după dovezile pe care ni le cere, insistent, procurorul. Nu ? se interesă pe un ton forţat neutru Chirilă.

— Nu. De ce ? Dacă ne-am pornit pe vizite la stînă, nu ne întoarcem din drum. Altfel nu mai avem nici un dram de noroc pe unde ne-or purta astăzi, rătăcitorii paşi, spuse malițios căpitanul.

— Iată-te şi superstiţios. Din ce în ce mai rău. De teamă, nici nu încerc să-mi imaginez pînă unde o să ajungi pe drumul acesta de pierzanie pe care simt că ai pornit.

— Mă descurc, pînă la urmă, într-un fel sau altul. Ce crezi, Mihăiţă ?

Tătaru nu răspunse nimic de rîndul acesta. Adrian îşi mai aprinse o ţigară şi porni încet spre stînă, urmat de ceilalţi ofiţeri.

Locotenentul se mira de modul în care se desfăşurase discuţia de astăzi. Îi ştia pe Adrian şi pe Chirilă foarte buni prieteni. Dar nu înţelegea deloc motivul enervării prea accentuate a celui din urmă. Erau cu toţii agasaţi de tergiversarea cu totul nedorită a anchetei, însă nimic nu îndreptăţea furia.

Fireşte, nu era cea dintîi dispută pe teme profesionale, la care asista locotenentul. Aşa cum i se părea, niciodată glasul lui Chirilă nu vibrase de mînie surdă şi nu se ridicase la asemenea tonalităţi, ca astăzi. Ce era cu el ? Avea convingerea că exista şi un alt motiv decît cel lăsat să se contureze : nerăbdarea faţă de timpul pierdut fără a obţine rezultate mai certe.

Aceleaşi întrebări şi le punea, urmînd tăcut cărarea către stînă, şi Adrian. „Dacă ne-ar fi auzit şeful, nu s-ar fi bucurat... Ei, drăcie, să nu dramatizăm !"

Se autolinişti revenind cu gîndul la problemele care-l frămîntau : dovezile pe care trebuia să le furnizeze procurorului. „Prea o lungim, aşa, la infinit. Deci"...

Acesta-i criminalul !

Înaintau, în şir indian, căutînd umbra din preajma apei. Era foarte cald. În jur, aceeaşi tihnă, atmosfera îndemnînd mai curînd la reverie decît să stimuleze elanuri de... anchetator în impas, vremelnic.

Orice sunet era absorbit de iarbă, de aerul torid. „Am senzația că liniștea a devenit palpabilă, că aș putea s-o mîngîi, s-o transpun pe pînză. Această diafană prezență mi-a inundat simțurile“, se detașă involuntar de problemele sale căpitanul.

— Dragi tovarăși, vă anunț solemn și oficial că mor de foame.

Vocea lui Chirilă părăsise cea mai vagă urmă de iritare. Căpitanul se opri din mers și începu să rîdă în hohote. Ceilalți doi îl priveau nedumeriți, arborînd doar niște zîmbete de circumstanță. Habar n-aveau pe unde-i rătăciseră gîndurile, atît de prozaic rechemate acum de niște omenești nevoi.

— Aha ! Asta era, deci, motivul enervării tale ! De-asta nu mai reușeam, bietul de mine, să-ți intru în voie. Dar bine, Costi, cinstit era să spui ce se petrece cu tine, nu să reacționezi ca un mînz năzdrăvan.

— Asta-i bună ! După ce ți-am explicat cu exactitate ce gîndesc, insinuezi că am vorbit sub imperiul unei enervări puerile. Tot, dar absolut tot ce ți-am spus a fost corespondentul fidel al gîndurilor mele și repet...

Adrian arboră o mină speriată și se apără în grabă :

— O, nu, te rog. Prefer să nu te contrazic. Haidem. Poate se îndură ciobanii să-ți dea un boț de caș.

Tachinîndu-se mereu se apropiară binișor de stînă. Doi cîini ciobănești mari, îi întîmpinară mîrîind neprietenoși, nepermițîndu-le să mai înainteze.

— Frumoși mai sînteți, griveilor, exclamă Chirilă. Animalele, înțelegînd parcă afrontul, își întețiră amenințările.

— Și fioroși, tare fioroși ! adăugă Tătaru.

— Hei ! E careva pe-aici ? strigă Adrian.

După cîteva clipe, dinspre coliba ciobanilor se auzi un glas domol. Omul se apropie fără grabă.

— Este, este. D-apoi cum să nu fie nimeni ?

Era ciobanul cel scund. Cel care venise cu lopețile.

— Bună ziua, bade, îl salută Adrian.

— Apoi, bună să vă fie inima dumneavoastră. Crivăţ ! Şoric ! Marş de-aici, alungă el cîinii, fără a-şi înăspri cît de cît vocea. Iar cîinii, potoliţi, se dădură mai la o parte, continuînd să-i privească circumspect pe nou veniţi. Bună ziua, domnule ofiţer. Bună ziua, dumneavoastră.

Căpitanul îi întinse mîna. Omul o apucă stîngaci, cu o bucurie sfioasă.

— Aţi mai venit pe la noi..., constată fără mirare. Tot necazul acela vă poartă prin părţile noastre ?

După trei ani de şedere prin aceste meleaguri, omul se simţea ca fiind al locului.

— Ai ghicit, bade. Tot necazul acela ne aduce pe aici...

— Nu l-aţi găsit ?

Se gîndea, bineînţeles, la ucigaşul omului pe care-l văzuse şi el între sălcii. Tonul era cel al unor cunoscuţi, vorbind despre lucruri de mult ştiute.

— Nu.

Ascultîndu-i, Chirilă se simţea cuprins iar de enervare. „Nici măcar nu abordează precis subiectul. Ce naiba mai lungeşte vorba ?", se supără pe căpitan, deşi n-avea dreptate şi ştia asta foarte bine.

— Bade... cum îţi spune ? Iartă-mă, dar am uitat..., reluă pe un ton blînd Adrian, destul de stingherit că nu-şi reaminteşte numele omului.

— Almăşan. Almăşan Petre îmi zice. Al Surului.

— Bade Petre, noi am venit să mai schimbăm o vorbă, două cu dumneata şi cu ortacul dumitale, de aici. Dar nu-l văd. Unde-i ?

— Păi, e pe-aproape, colea, către marginea apei. Uite-l că vine încoace.

Celălalt cioban se apropia, şi el, alene de grup. Lui Chirilă i se păru că omul avea mai curînd intenţia de a se îndepărta decît de apropiere. „Sînt un caraghios. Am început să am... intuiţii".

Tihna, liniştea dimprejur atingeau desăvîrşirea. Arşiţa fabrica neîncetat văluri transparente, pîlpîinde, pe care le anina, îndemînatică, în văzduhul luminos şi albăstrui.

Din cauza căldurii, lumina avea efecte bizare. Uneori crea impresia de adînc marin, translucid, unduitor, deve-

nind apoi opacă. După o vreme, fremătătoarele văluri sidefii se refăceau, aruncîndu-se sau plutind indefinit pe cerul albastru, imens.

De undeva, de după colibă, mai ieşi un cîine. Se îndrepta, şchiopătînd, către omul care păşea abia mişcîndu-se. Pe măsură ce distanţa dintre ei se micşora, cîinele mîrîia arătîndu-şi colţii. Rămînea, însă, cu un fel de prudenţă, destul de departe de noul venit.

— Ia te uită, la cîinele ăsta, se miră Chirilă. Parc-ar fi gata-gata să se repeadă la ortacul dumitale. Or nu-l cunoaşte ?

— Ba de cunoscut îl cunoaşte, că-l avem de multă vreme...

— Atunci ? !

— Mai deunăzi, nu ştiu ce-o fi făcut cîinele şi Vasile, aşa îl cheamă pe ortacul ăsta al meu, Vasile Ocolişan — l-o bătut rău de tot. De atunci îl doare şi piciorul..., cred că o să rămînă şchiop, săracu'...

Glasul i se frînse parcă. Pesemne că-i părea foarte rău. Vizibil era şi efortul cu care se smulse din tristeţea care-l cuprinsese, pentru a-şi relua rolul de amfitrion.

— Dar poftiţi, veniţi spre „casa“ noastră, zise arătînd cu capul spre colibă. Avem şi un loc cu umbră. Aici prea ne bate soarele, şi-i prea cald. N-ar strica un strop, două, de ploaie, comentă cu sfătoşenie de gospodar.

Vorbind, ciobanul cel scund, pornise spre coliba lor şi spre locul umbros despre care pomenise. Celălalt îşi găsise ceva de lucru şi rămăsese mai încolo, încetînd să se mai apropie aşa cum intenţionase iniţial.

— Poate-ţi fi flămînzi, că-i vremea prînzului cel mare...

— Lasă, baciule, nu te mai gîndi dumneata la noi, îl linişti Adrian.

— Ba mă gîndesc, de ce să nu mă gîndesc, că şi mie îmi cade bine cînd gazda unde trag mă primeşte cum se cuvine. Şi-apoi zic că eu acuma-s gazda domniilor voastre. Aşezaţi-vă, rogu-vă, aici, unde puteţi. Pe mine să mă iertaţi pentru scurtă vreme.

Se aşezară. Adrian pe o bancă, meşterită de mîna nu foarte pricepută a vreunuia dintre ciobani. Chirilă şi Tă-

taru nu renunţară la plăcerea de a sta jos, pe iarba grasă şi moale, răspîndind arome delicate. Rămăsese, printr-o miraculoasă întîmplare, neatinsă de paşii oamenilor sau de arşiţa necruţătoare.

— Ce căldură nesuferită, bombăni Chirilă.

— Iar eşti nemulţumit, îl apostrofă Adrian. Aici, la umbră — baciul are dreptate deplină — nu-i chiar aşa de rău. Înclin să cred că azi eşti indispus din nişte motive care îmi scapă.

În acest timp gazda aşternuse pe masa simplă un şervet curat, de cînepă, şi pusese pe el caş proaspăt, nişte ceapă verde şi o pîine mare, frumoasă, rumenită în cuptor de vreo gospodină pricepută din sat, căreia îi fusese, de bună seamă, rîndul să se îngrijească de hrana ciobanilor.

— Luaţi, vă rog frumos. Nu se cade să nu primiţi din bucatele noastre, mai ales că vă omenim din toată inima.

— Mulţumim, bade Petre, se simţi dator să zică Adrian, dar...

— Lăsaţi, lăsaţi. Să mulţumiţi după ce mîncaţi.

Nu se cădea să-şi jignească gazda atît de ospitalieră, mai ales că-i tenta caşul proaspăt ca şi pîinea cît jumătatea roţii carului. Fără alte îndemnuri, mîncară cu mare poftă.Dintr-o cană mare de lut, cu flori de mac zmălţuite, băură apă rece de izvor.

Badea Petre îşi văzuse molcom de treabă. Pentru el timpul avea cu totul alte valori. Veni apoi şi strînse gospodăreşte masa. Auzind mulţumirile, zise cu caldă simplitate :

— Să vă fie de bine. Acum, putem să stăm de vorbă. Ştiu că timpul vă este măsurat. Dar mai ştiu că dac-aţi venit, vă aflaţi aici cu rost. Şi eu, ca şi ortacul meu, Vasile..., se întoarse şi strigă, mai mult ca un îndemn, vino, şi tu, încoace, vă stăm într-ajutor cu ce ne-om pricepe şi cu ce-o fi să ne mai cereţi dumneavoastră.

— Păi, bade Petre, începu Adrian, necazul cel mai mare este că nu prea ştim cu ce şi de unde să începem. Că de întrebat v-am tot întrebat şi atunci, ştii dumneata cînd...

— Ştiu, cum să nu ştiu

Chirilă asculta decis să nu mai intervină deşi i se părea că nu în modul acesta trebuia să se desfăşoare discuţia. Dar dacă i s-ar fi cerut precizări n-ar fi fost în măsură să le dea.

I se părea, după ton, că Adrian şi ciobanul se vor sfătui cît de curînd nici mai mult, nici mai puţin decît privind creşterea cît mai raţională a oilor. Îşi păstră, consecvent, muţenia, gîndindu-se la altele.

La un moment dat, urechea fină, exersată a lui Chirilă, distinse fiorul tainic de nerăbdare care stăpînea vocea prietenului său :

— Uite, poate dumneata sau badea Vasile... Dar dumnealui de ce nu vine mai încoace ?

— Vasile ! măi, Vasile, hai încoace.

— Ziceam că (şi Chirilă desluşi febrilitatea dincolo de calmul aparent al vocii căpitanului), poate v-aţi mai adus aminte de vreun amănunt care să ne fie de folos. Omul care a fost ucis, trebuie să fi venit cu cineva în locurile astea, de lîngă apă.

Badea Petre îl privea pe căpitan cam cu îndoială.

— Sau, poate, reluă acesta, cineva l-a adus după ce l-a omorît. Uite, asta am vrea noi să aflăm. Ceva, orice, cît de neînsemnat care să ne dea, să ne ducă spre vreun capăt...

— Eu înţeleg ce vreţi dumneavoastră şi tare-aş vrea să vă pot fi de ajutor. Mă credeţi ? De cînd l-am văzut zăcînd acolo, în josul apei, îl tot visez noaptea. Vai de sufletul lui... Am mai vorbit cu Vasile... Măi, că nu înţelege de vorbă bună omul ăsta, se supără badea Petre, văzînd că Vasile Ocolişan nu venea, nici acum, spre ei. Îl strigă, ceva mai ferm, mai autoritar :

— Vasile ! Da' lasă, omule, găleţile în plata domnului şi vino odată.

Se întoarse către căpitan, adăugînd cu aceeaşi cursivitate a relatării sale sfătoase :

— Cum v-am spus şi data trecută, am fost plecat vreo trei zile pe-acasă, că sînt mai dinspre munţi. M-am întors cu o zi sau două înainte de a-l găsi dumneavoastră pe amărît, acolo. Vasile zicea — omul se apropiase, totuşi — că el era aici... Vasile, mai bine spune tu. Spune-le tu, dumnealor ce te întreabă...

— Păi, ce să le spun ?

Ciobanul cel înalt nu se arăta a fi prea vorbăreţ. Lui Adrian i se păru că, de fapt, nu prea era dispus să-i ajute.

— Da, ce-i drept, drept este. N-ai de unde să ştii ce vrem noi.

Chirilă remarcă la omul spătos, voinic, ce părea greoi, o căutătură piezişă, azvîrlită scurt către Adrian, ocolindu-l, şi oprită definitiv asupra cîinelui rănit ce mîrîia mocnit, în apropiere.

— Spune-ne, poate dumneata îţi reaminteşti..., şi căpitanul dădu, din nou, toate explicaţiile pe care le crezu necesare.

Fără prea mult succes însă, căci omul tot nu se învrednici să dea răspunsuri mai detaliate. Nici despre lucrurile cunoscute şi nici despre altele.

— Ce pot să vă spun eu ? N-am văzut pe nimeni, nici un străin de locurile astea, umblînd pe-aici...

— Dar dintre oamenii din satele învecinate — îi cunoşti, nu ? — pe cine ai văzut ?

— Păi, de văzut, am văzut destui. Şi pînă atunci, şi de atunci încoace...

— Bade Vasile, reluă plin de răbdare căpitanul, încearcă totuşi să-ţi aminteşti. Poate a venit vreunul mai des pe aici, pe-aproape. Sau... pe altul, l-ai văzut, poate, că a zăbovit mai mult.

— Nu, nu ştiu. N-am văzut pe nimeni să facă ce spuneţi dumneavoastră.

Cuvintele nu se legau deloc. Ochii furişau priviri aiurea. Oftînd abătut, căpitanul se ridică încet. Înţepenise de atîta şezut pe banca, pe care abia acum o descoperi ca fiind teribil de incomodă. Ce le mai rămînea de făcut decît să plece spre sat ?

„Ce să ne mai pierdem vremea ? Unul a fost plecat, celălalt, luat cu treburile numeroase de la stînă, putea să nu fi văzut pe nimeni şi nimic care să-i atragă luareaminte. Iar dintre cei pe care-i văzuse o fi remarcat el pe vreunul, dar îl uitase. Suspect n-avea de ce să i se pară ceva, aşa că... În fond, de unde era să ştie că într-o bună zi va fi întrebat despre lucrurile astea. Îi cerem prea mult. Deci nimic de făcut". Zise cu glas tare :

— Atunci, o să ne vedem mai departe de ale noastre. De căutat, vom căuta prin alte locuri amănuntele care ne trebuie.

Se ridicară și ceilalți ofițeri. Era limpede că aici zăboveau fără rost. Nu mai aveau ce afla.

— Vă mulțumim pentru ospitalitate și pentru bunăvoință, li se adresă căpitanul celor doi ciobani, deși se gîndea că numai unul fusese deosebit, de ospitalier și binevoitor.

„Așa i-o fi firea lui Vasile Ocolișan : tăcut, ca și badea Petre, dar mai ales nespus de morocănos. N-o să-l schimbăm noi". Dădu mîna cu amîndoi ciobanii.

— Știți... eu n-am văzut, niciodată, cum arată pe dinăuntru o colibă, la o stînă, îi suflă abia auzit Tătaru lui Chirilă.

— Zău ? se miră acesta cu indiferență.

Îi era cald, îi era lehamite de tot și de toate și nu, înțelegea deloc interesul colegului său.

Badea Petre, care îl auzise, nu-și dezminți ospitalitatea. Îl îmbie stăruitor pe locotenent să le treacă pragul casei.

— Poftiți, poftiți înăuntru, cum de nu ? Se poate să nu vedeți ? N-o ducem rău. Avem și aparat de radio. Cu tranzistori.

Adrian remarcă, în treacăt, la ciobanul masiv, o vagă neliniște, o ezitare, ca o împotrivire.

Cît despre interiorul colibei, Adrian nu era deloc curios. Vacanțele la țară, la bunici, îi prilejuiseră vizite la stînă, așa că nu se simțea tentat să intre. „Are, precis, acoperișul campanulat" îi veni în minte o comparație folosită mai ales cînd era vorba despre flori.

Se gîndea că în colibă, la ora aceea, trebuia să fie foarte cald. Plin de calmă înțelegere, se reașeză pe aceeași bancă. Aștepta răbdător în fața curiozității lui Tătaru.

De afară îl auzea entuziasmîndu-se, zicînd că acolo trebuie să fie tare plăcut, interesîndu-se dacă nu cumva ploua înăuntru, etc...

Chirilă, mai puțin îngăduitor, era gata să-l îndemne să-și termine „documentarea" sau s-o amîne pentru o altă zi poate ceva mai răcoroasă. Deodată i se auzi vocea vibrînd tensionată de o ușoară încordare :

— Tovarăşe căpitan, aş vrea să vedeţi şi dumneavoastră...

Adrian simţi cu acuitate că Tătaru nu-l chema inutil. Şi chiar aşa era. Prinsă de unul dintre stîlpii de susţinere cu un cui mic, fără a se vedea dinspre intrare, se afla o fotografie : un nud de femeie !

De afară, de dincolo de pereţii colibei, în care sub cerul incendiat de un soare nemilos domnea poezia mirosului de fîn proaspăt, îl auziră deodată pe Chirilă, un Chirilă înviorat, devenit dintr-o dată autoritar :

— Hei, bade Vasile ! Încotro pleci ? Unde te grăbeşti ? Nu ţi-au plecat, încă, oaspeţii. Vino-ncoace ! N-auzi ? Nu mă face să vin eu...

Şi totul se lămuri în chip neaşteptat. În absenţa lui badea Petre cel primitor şi cu inima caldă, Ion Mureşan venise într-o seară la stînă să cumpere caş proaspăt. Mergea spre alt şantier. Era abătut. Povestise despre cearta, care-i lăsase vînătăi, cu Amariei, bunul său prieten. Imprudent, începuse să se laude că are bani, că are şi aur, că poate cumpăra „orice pe lumea asta". Îşi bătea joc de oricine şi de orice :

— Ce viaţă aveţi voi, ciobanii ? Numai între oi şi cîini ! Uite eu ce femei o să-mi cumpăr cu banii ăştia !

Şi Mureşan îi arătase lui badea Vasile fotografiile cu femei goale. Fatale nu i-au fost, desigur, imaginile şterse, deformate de crăpăturile cartonului, ci banii. În timp ce se lăuda, Vasile Ocolişan, piosul care se închina în faţa mortului, îl lovise pe Mureşan cu o secure. (Aceeaşi cu care a lovit, tot atunci, şi cîinele întărîtat de mirosul sîngelui, cînd golea buzunarele victimei.)

În coliba cu acoperiş campanulat, cu aromă de fîn plutind ademenitor, într-un colţ mai ferit, îngropase banii, monedele de aur şi fotografiile. Numai una, doar una singură o pusese la vedere, explicîndu-i cu toată liniştea, celuilalt cioban că o găsise pe malul apei pe unde trecuseră

„[illegible] cu o [illegible]

Cam asta era tot. Ancheta îi purtase pe căi întortocheate, departe de acest loc paradoxal paşnic.

Se însera cînd se adunară, din nou — a cîta oară ? — în biroul colonelului.

— Iată-ţi dovezile, procurorule, îi spuse zîmbind înseninat căpitanul.

— Bravo vouă ! îi lăudă el maliţios.

Îl opri privirea colonelului care nu uita de osteneala drumului parcurs, de ocolişurile care îi obosiseră îndeajuns.

Se mai gîndea colonelul că ades, după un pas înainte, vin alţii înapoi, că o izbîndă poate fi urmată de un eşec, după care totul se reia, obligatoriu, de la capăt. Şi-apoi ştia că o bucurie, atît de greu trudită, nu e bine s-o iei în glumă.

— Şi cînd te gîndeşti că-l compătimeam pe ciobanul uriaş şi atît de speriat, oftă Adrian.

Redactor : VIORICA LOGHIN
Tehnoredactor : GH. CUCOŞ

Bun de tipar 05.04.1981. Apărut 1981. Coli tipar 9.
B. 245

Comanda nr. 10 139
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Piaţa Scînteii, nr. 1, Bucureşti
Republica Socialistă România

Lei 5

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

Locul nu i se mai păru atît de frumos. Liniștit,
da. Frumos, nu. Sălciile contorsionate, scrobite de capriciile
neînțelese ale naturii, erau de o urîțenie ireală. Păreau niște
guri uriașe, oribile, hămesite, sorbind avide aerul.
Plaja, mai bine-zis prundișul, se îngusta. Malul înalt
și aluviunile depuse în timp creaseră un fel de nișă,
ca o ascunzătoare.
– Acolo..., și șoferul arătă cu mîna spre nișa-ascunzătoare.